

TINGBØKER FOR RINGERIKE

1678 (I-14)

1679 (II-7) t.o.m. 1680 2/1

Utgitt 2011 av Ringerike Slektshistorielag

FORORD

Tingboken for Ringerike og Hallingdal er for 1678 oppbevart i to versjoner, der både original og kopi er sammenbundet i én protokoll (protokoll I-14). For 1679 er bare en kopi oppbevart (protokoll II-7), der det også er tatt med et referat fra 2. januar 1680. I en kopibok er det selv sagt mulig at flere person- og stedsnavn kan være misforstått eller feiltolket. Originalbøkene er åpenbart ført av sorenskriver Jens Thygessøn Lund, mens kopiene foreligger i en annen manns håndskrift.

Den skånske krig, her hjemme kalt Gyldenløvefeiden, har pågått siden 1676, men tar slutt i 1679. Det er fortsatt mange lokale konflikter om tømmerhogst og tømmerhandel, og vi får være med på detaljert beskrevne grenseoppganger mellom Ådalen og Soknedalen. I en av tvistesakene viser Karl Aslesen på Lille Hval fram et brev fra 1457 om Løkke i Ådalen, men hans motpart hevder at dette er et falskneri ettersom sverten på voksseglene farger av, og det viser seg at ikke engang Karls egne brødre kjenner til dette brevet.

Sommeren 1677 hadde det vært en større brann ved Sandungen i grensetraktene mot Krok-skogen, og året etter blir tjenestefolk fra seks gårder i Haug, blant dem barn i tiårsalderen, beskyldt for å ha forårsaket brannen. Retten sier seg enig i dette, og bøndene i Haug blir dømt til å erstatte all skade på skogen. Også i Vågårdskogen i Ullerål bryter det i 1678 ut en brann.

En av sønnene til Michel Christenssøn, den nylig avdøde klokkeren i Norderhov, trekkes for retten for å ha stjålet sølvsaker fra sognepresten, og det viser seg at hans bror har medvirket til tyveriet. Ellers hører vi at soknedøler har drevet ulovlig elgjakt ved Tranby, og at bøndene på Sørum i Steinsfjordingen ikke akkurat preges av godt naboskap.

Eli Ludvigsdatter har fått barn med Anders Olsen Bjørnstad i Steinsfjordingen, men Anders har planlagt å gifte seg med en annen. Eli, som nå er amme hos Jacob Luth på Helgeland, mobiliserer sine slektninger på Stein og trekker Anders for retten, og han må gi henne 20 riksdaler i erstatning.

Sakene fra Hallingdal er ikke medtatt i denne kildekriftutgaven. Alle gårdsnavn og personnavn er skrevet slik de er oppført i tingboken, men konsekvent med stor forbokstav. For å gjøre sakene lettere tilgjengelige er alle romertall endret til arabiske tall.

Innhold

Tingbokreferater 1678	s. 3-57
Tingbokreferater 1679	s. 58-96
Registre	upag.

Steinsfjordingen i Hole, 8. september 2011

Sten Høyendahl

Gud forlæhne os It glædeligt Och Lychsaligt Nytt aar

TING 12. FEBRUAR 1678 PÅ GOMNES I HOLE

(fol. 1a) Anno Christi 1678 Dend 12 februarij Holtis almindelige Sage ting paa Gomnes tingstue i Hole prestegield paa Ringerige, med effter^{ne} Laugrettis mends offueruelse Nemblig, Knud Vleren Hoffuor Mo, Ole Berg, Ole Stadum Tolle Gesuold och Gulbrand Gomnes, War offueruendis Ko: Ma: fouget.

Huor da for Retten fremkom welagt Hans Nielsen Windelbo, Som effter med giffuen schrifftlig fuldmagt och begiering aff welagt och forstandig Mand Pouell Jensen paa Wang paa hans weigne i Rette fremfordred Hans Auffueröen, Och han: tilspurde om hand paa Pouell Jensens Weigne haffuer bekommed eller annammed hos Sl: h^r Commissar Mechelnburgh eller hans Tienner Sex tönder Salt som Pouell er fört till Reining dend 30 martij 1675 tönden for 4½ dr Huortill Hans Auffueröen Suared at hand aldrig Huerchen paa Pouell Jensens eller Sine eigne Weigne, enten Sielff eller ved nogen anden, haffuer bekommed eller ladet anname noget Salt hos Sl: h^r Commissar Mechelnburgh och ved Slet indted om forsch^{ne} Sex tönder Salt at Sige.

Noch tilspurdte Hand Hans Auffueröen om hand nogen tid Weed, eller haffuer kiendt en Karll ved Nauffn Tommas Jensen (fol. 1b) Och om hannem beuist samme karll nogen tid haffuer brut eller fört tömer for Pouell Jensen, efftersom hand ochsaa paa Pouells Reining Staar han: tilfört for fem tönder malt, Huortill Hans Auffueröen Suared at hand icke haffuer Kiendt eller ved nogen person aff det Nauffn at haffue Hafft noget arbeit i Elffuen enten med braatning eller försell, enten for han: eller Pouell Jensen, = Noch tilspurde hand Hans Auffueröen om han: beuist at Engebrit Pedersen Hengsle schulle haffue bekommed aff Sl: h^r Commissar Meckelnburgh eller hans tienner /: dend 10 Decembr: 1675 /: It qter Sild och en Set: Salt paa Pouel Jensens veigne, Huortill Hans Suared, at han: Slet indted derom beuist, Mens hand ved vell at dendtid samme karll Sidst var paa Bragenes och döde paa samme Reigse som war om pas nu for Jull To aar Siden da haffde hand huerchen Sild eller Salt i baaden med Sig hiem - Her effter war Hans Nielsen en attest Eller tings uidne begierendis -

Niels Gundersen aff Bragenes kom her udj egen person udj Rette, och Indgaff en Rigens Citation aff dato 4 decembr: 77 wed Huilken hand till i dag Haffde hidsteffnt och udj Rette fordred en deell bönder och Almuffue her aff Hole prestegield, for Restandz och gield hand hos den: haffuer at fordre effter hans Regenschabsbog och ellers med den: giorde affreigning, Saasom först Hans Hansen Hoffuind for It hundrede daler och 1 ort.

(fol. 2a) For^{ne} Hans Hoffuind mötte Sielff udj Rette och Samme gield vedstod at vere Riktig, Ole Reyersen vest paa Stranden for 1 dr 12 s: Peder Löchen Schyldig effter hans i Rettelagde Regenschabsboeg Trej Rixdaler. Peder mötte Sielff udj Rette och ey noged nöyagtig derimod haffde til affbeuisning, Noch Christen By for Nj dr 8 s: mötte och gielden vedgich, Anders Bastue /: Nu boende paa Li eyer for 8te dr 2 s: Mattis Sax paa hans Veigne Suared at gielden War rigtig; Leuor Synsteru schyldig effter affreigning och i bogen - 19 dr 23 s: Leuor mötte ey Sielff udj Rette, Mens Mattis Sax och Siffuer Gesuold Sagde at de war offueruendis at höre det hand samme gield er gestendig at vere schyldig; Anders Aasterud schyldig 24 dr 2 ort 13 s. mötte och gielden Wedgich, Hans Siuerdsen Gesuold for 2 dr 22 s: Hans fader Siffuer Gesuold paa hans veigne samme gield vedstod, Anders Andersen Wiig /: nu boende paa By /: for - 27 dr 23 s: mötte och samme gield vedgich, Tore Stixrud schyldig - 11 dr 1 ort 6 s: mötte paa hans Veigne Ole Nakerud och gielden vedgich Knud Beregaard - 6 dr 1 ort 5 s: paa hans veigne

Suared Iligemaader Ole Nacherud at hand samme giæld er gestendig, Mari Stixrud - 7 dr 3 ort 16 s: paa hendis veigne Suared hendis mand Kield Stixrud, Och giælden vedgich, Jon Söholl - 7 dr 1 ort effter affreigning i bogen d: 27 9br 77. Paa hans Veigne Suared Mattis Sax at hand giælden ey benegter, Ole Hansen Gesuold schyldig - 8 dr 1 ort Mötte och giælden vedgich Ole Olsen Nacherud - 1 dr 14 s: mötte och bekiende giælden, Niels Kolbiörnrud (**fol. 2b**) befindis schyldig effter affreigning i bogen d: 26 9br 77 - 5 dr 1 ort Paa hans veigne Suared hans broder Kield Stixrud at hand giælden ey benegter. Halduor Braaten schyldig - 1 dr 3 ort, Mötte och giælden vedgich, Siffuer Gesuold schyldig - 22 dr 3 ort 20 s: mötte och giælden vedgich, Rolff Bierche schyldig effter bogen - 26 dr 14 s: Paa hans veigne Suared Ouwen Bierche at hand giælden vedgaar. Gundvold Wiig Schyldig effter affreigning - 20 dr 2 ort 9 s: Mötte Sielff udj Rette och giælden ey kunde fragaa, = Niels Gundersen war dom begierendis offuer alle forskr^{ne} for for^{ne} Schyldige giæld, effter hans Steffnings medför och tilhold.

Effter Huilchen Leylighed di er tilfunden en huer for Sig at betale forindberörte Schyldige giæld till S^f Niels Gundersen Inden halff maanetz daug med - 4 s: aff huer daler udj omkostning Saa-frembt ded iche wed Namb och Worderings adferd hos den: Schall udsöges effter Lougen.

Noch foregaff Niels Gundersen at haffue hidCiteret Christen Uduig for 18 dr 1 ort 14 s: affreigning med hans quinde paa Gomnes dend 26 9br 1677 Paa huis weigne nu ey nogen (**fol. 3a**) möt udj Rette, Mens berettis hand at vere udj ledingsferd och hun at ligge udj barselseng, Huor fore ey nu noged om samme fordring de Atten dr 1 ort 14 s: kunde Vedgiöres.

Noch udj Rette Producerit Niels Gundersen en anden Rigens Citation aff dato 9 April 77 ved huilchen hand hafde hidsteffnt Ole Rolffsen Wessetrud, han: tiltalende for fembten tylter fure Saugtömmen paa maall, hand han: schyldig etc. Paa hans Weigne mötte hans quinde i Rette, och Sagde at hun eller hendis Mand ey andet Widste end det war kommen och Clareret udj deris Reigning med S^f Deplace och widste iche andet end hand det paa deris weigne hos Niels Gundersen Schulle Clare, Som hun dog wilde formode at S^f Deplace den: derfor hos Niels Gundersen holt Krauffuislös, Och dersom Hand Imod forhaabning det iche wille giöre, Da Wilde de dog Sielff igien were i minde med Niels Gundersen derom och han: derfor tilfredzstille och hannom det betale vdj Tou aar Her effter. Huor med Niels Gundersen ochsaa lod Sig benöige -

Ellen Loduigsdatter /: som er Amme hos Mons^f Jacob Lut :/ Hafde ladet hidsteffne och ved hendis befuldmegtigede Albrit Kruse nu udj Rette fordred Anders Olsen Biörnstad, for huis Prætention hun haffuer till hannom for hans med hende begangne (**fol. 3b**) Leyermaall som hand hende ey endnu haffuer willed tilfredz stille for etc:

Dernest for Retten fremkom Elline Loduigsdatters Söstersön Suend Nielsen Steen som paa Sin Moders Chatrine Steens veigne Her i Retten gaff tilkiende och lod udj Protocolen Indføre at hun paa egen och sambtlig Sine Södschendis veigne tilbiuder at will hielpe for^{ne} Sin Söster till gifftermaall med Treduffue Rixdaler som hun for dem sambtlig vill tilsuare och betale - Huoreffter Albrit Kruse tilspurde Anders Biörnstad om hand wilde were benöiget med samme for^{ne} tilbud och for^{ne} Ellen Loduigsdatter at Egte, eller ochsaa at Stille hende tilfreds effter Lougens tilhold, Huortill Anders Biörnstad Suared, at hand nu ey Saa i en hast kunde were betencht paa at Suare till for^{ne} hans Spörmaall, Mens begiered der till tid och Respit. Huorudoffuer samme Sag er optagen till Neste almindelige Sageting her effter hollendis.

Kongl: May^{lz} fouget S^f Christen Christensen Haffde hidsteffnt och i Rette sögte Anders Biörnstad for it kniffsting paa Suend Nielsen Steen begaaed, Samme Suend Nielsen mötte i Rette och frem viste Sin Venstre arm Huorudj Saared endnu befantes aaben aff samme Kniffsting som hand sagde Sig at (**fol. 4a**) haffue faaed vngefehr en Maaned for Jull da hand i Jörgen Fields

festensöll paa Steen var i Klammeri med Anders Biörnstad, Anders Biörnstad mötte Sielff udj Rette, och Sagde at hand ey widste at hand gaff han: Samme kniffsting -

Laurs Onsagger nu udj Retten tilstod: at hand war ochsaa paa Steen samme tid, och effter at Anders Biörnstad och Suend Nielsen haffde vered i Klammerie och var schilt ad da wiste Suend han: samme Kniffsting udj Sin Arm som hand Sagde at Anders Biörnstad haffde Stuched hannom -

Anders Biörnstad begierde fremschud och formeente Sig nogen befrielse herudj till des at for-maa efftersom hand ey wilde vedgaa at hand gaff hannom samme kniffsting. Mens hand ey be-negted, hand Jo haffde kniff dragen dend tid di var sammen i Klammerj, huor for med fougden Consent, Sagen er opsat till Neste almindelige Sageting.

TING 13. FEBRUAR 1678 PÅ TANBERG I NORDERHOV

Dend 13 Februarij holtis holtis almindelige Sageting paa Tandberrig tingstue i Nördrehougs prestegield, War offueruerendis Ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen sambt effter^{ne} Sex Laugrettis mend Nemblig, Knud Weyen, Erich Stixrud, Knud Wee, Johannes Grönuold och Anders Hallingby,

Huor da Sr Niels Gundersen aff Bragenes udj Retten Producered en Rigens Citation aff dato 4 decembr: 1677 wed huilchen hand till i dag och i morgen Haffde hidsteffnet Endeell Bönder och almuffue her aff Nördrehougs gield for Restandz och gield di till hannom schyldig, Nemblig Christopher Sundby for 1 dr, mötte och gielden vedgich,

Pouell Weysteen for 2½ dr, paa hans veigne (fol. 4b) mötte Tomas Tandberg och bekiendte samme gield, Jens Norby - 3 dr 1 ort 18 s mötte och gielden vedgich, Anders Busund schyldig - 19 Rdr, mötte och gielden vedgich Jacob Wager schyldig - 11 Rdr, mötte och bekiendte gielden, Niels Gundersen War dom begierendis til betaling eller wordering.

Huorfore de alle enhuer for Sig tilfunden, forskr^{ne} schyldige gield at betale inden halff maa-netz daug, med 6 s: aff huer dr i omkostning och dompenge, Saafrembt ded iche ved Nam och vordering hos den: schall udsöges, -

Noch haffde Niels Gundersen hidsteffnt Niels Øren for effterstaaende Landschyld och Rettig-hed aff en f:ring Landschyld i Øren med sambt foring och wisöre, Som befantis for 8te aar det Niels Gundersen tilkommer och v-Clareret, Huorimod Niels Øren foregaff och formeendte det Meste deell at schulle Vere betalt med master, bord, arbeid och deslige, Huorfore Niels Øren henfunden till Reigning och affreigning med Niels Gundersen derom, förend derom noget Widere kand wedgiöres.

H^r Assistensraad welædle Christian Lund wed Sin fuldmegtige tienner Pouell Ibsen Indgaff en Rigens Citation aff dato 17 Julj 77 Wed huilchen hand hafde hidsteffnt och udj rette fordrer Ole Schaug, Malte (fol. 5a) Kittelsby, Amund Honnerud, Jens Wessetrud Jacob Aschesrud och Biörn Flitzoug for di schall haffue ved deres folch tilföyet han: stor schade paa hans schouge som di schall haffue optendt varme, och schougen affbrent, formeenende de derfor bör bör (!) lide och stande till Rette.

De forskr^{ne} indsteffnte mötte sambtlig tilstede, och vndschyldte Sig at di War gandsche v-schyldig udj det som di herued steffnis och Söges for -

Bleff saa aff Pouell Ibsen fremlagt en grandschning om samme schou ildschade dat: 9 och 10 Julij 77. Mens efftersom Jacob Aschesruds Sön /: som Setter folchen schall haffue paaschut samme varme at haffue udsat :/ ey nu tilstede, bleff hans fader forelagt, han: till i Morgen betids at hid forschaffe, och di andre sambtlig Indsteffnte Sig och i Morgen till Sagens videre foretegt at fremstille.

Narffue Wehme lod tingliuse it odels arffue schiffes foræning Imellum han: och hans quindis Södschende om huis odelsgods den: tilfalden effter deris forældre Erich Slevig och Zidtzell Jonsdatter dat: 10 Novembr 1677.

Her Otte Jacobsen lod tingliuse it pantebreff aff Sl: Michell Christensen klocher till Hans Pedersen Macherup udsted paa hans hus paa kirchevangen for 9 dr 2 ort 16 s: huor paa schall Reste Sex dr 1 ort 16 s: dateret dend 11 Janvarij 1669, = Fougden (fol. 5b) Christen Christensen Imod samme breff Protesteret och Sagde at hand Sig samme hus haffuer ladet forsichre i Kongelighed Rettighed, och ladet Sig det til vordere, Huilchet ochsaa Inger Klochers nu her for Retten fremkom och tilstod at hun haffde forsichret Kongens fouget samme hus for kongelig Rettighed.

Carll Bersund lod tingliuse it schiöde och affstaaelse breff aff Hans Hansen Riber paa en Rödningsspladz kaldis Lij ved Vestrebersund i Odalen dat: 5 febr: 1678.

Noch lod hand tingliuse it offuerdragelsebreff aff Jacob Lut paa en pladtz kaldis Lyche i Odalen som hand haffr i pant aff Ragnild Schollerud for 64 Rdr, Huilchen pant rettighed hand till Carll Igien offuer draget samme breff dat: 17 augustj 1677.

TING 14. FEBRUAR 1678 PÅ TANBERG I NORDERHOV

Dend 14 Februarij Holtes atter almindelige Sageting paa Tandberrig tingstue i Nördrehougs prestegield, med effter^{ne} Laugrettis mend Nemblig Gunder Gaunum, Jacob Lj, Ole Westren, Engebrit Weisteen, Ole Siffuersen Wager och Alff Gundersby, War hos Werende böigde lensmanden Willadz Trögstad,

Huor da Pouel Ibsen igien i Rette fordred dend forindfördte Sag om dend schouger varme, Huor da for Retten bleff fremstilled den liden dreng Loduig Jacobsen Aschesrud, som effter tilspørgelse sagde at hand War i Setter i Sommer, med Anne Schoug och Herbor Kittelsby och di udsatte en (fol. 6a) Warne udj en braate som ligger oppe udj en houg, huilchen hand sagde di strax fich Slucht Igien, Och Rögene som di haffde opgiordt for fæed, som var paa fire Steder, det fich di ochsaa Slucht Igien,

Herbor Kittelsby ochsaa bekiendte at hun och Jacob Vessetru, Sambt Marj Honnerud och Tore Flechesjö de gjorde di fire Röger op for fæed udj en braate som fæed gich och Rechte, Mens hun sagde at di fich dem slucht Igien förend di gich fraa den efftersom der war en bech Strax hos som di bar wand i fra,

Anne Schoug gandsche benegted at hun iche udsatte nogen Röger eller varme Mens hun war vell med den: paa Settred at giete om dagen tilforn,

For^{ne} Loduig Jacobsen Sagde at hand udsatte iche Mere end Een aff samme Röger och dend fich hand strax Slucht Igien; Jacob Andersen /: en dreng paa vngefer 12 aar :/ ochsaa tilstod at hand War samme tid med den: i Setter for Jens Wessetru och var med at opgiöre di fire Röger for fæed som hand sagde di strax fich Slucht Igien,

Mari Honnerud /: vngefehr 10 aar gammell Sagde ochsaa at hun same tid var med at opgiöre for^{ne} Röger som dog bleff Slugt igien och hun var i Setter for Anund Honnerud, Och di sagde alle sambtlig at da kom Ingen (fol. 6b) schade aff samme Ild, Mens Sagde at dend tid di Kom först derop till Settred i Sommer, da Saa di en Stor schougerild var lös och brenndte ved Sandvngen, Och haffde brenndt nogle dage förend di Kom derop och Sagde at di var udj Stor fare baade for Sig och Creaturene for samme Warne; = Pouell Ibsen tilspurdte den: om di Kunde benegte at dend finde Michell Aagaarslien Jo talte med den: paa Settered, huilched di ey benegted at hand Jo war hos den: om Nogle Söuffuer, Mens hand talte ey till den: om nogen Warne -

Tore Simensdatter Iligemaader vedstod at hun sammetid var med den: i Setter for Biörn Flechesöuff och var med at udsette di fire Röger for fæed som di Strax fich Slucht Igien, = Pouell Ibsen fremlagde Sin Principals h^r assistensraad Lunds Indleg och protestation i Sagen.

De Indsteffnte Her till Sambtlig Suared och Sagde Sig och deris folch gandsche V-schuldig udj denne paasteffnte schouge Varne, och forsköd Sig till aastedens begrandschning; = Pouell Ibsen War begierendis Her I Retten, at efftersom di IndCiterede forschyder Sig till aastedens begrandschning (fol. 7a) at di nu Wilde tilsige Huad de da dermed kand Wide Sig til befielse, efftersom deris folches bekiendelse med besigtelse prouffuer offuerEenskommer, och om di kand vide at giffue nogen anden Sag derfor, Huortill di Suared at, der haffuer vered flere warmer der omkring, och formeener derom ey noget kand kiendis förend det kommer till aasteden, och sagde at di nu ey heller kand vide nogen anden at giffue Sag derfor,

Till Widere betenchning er denne Sag opsatt till Nestkommende 22 Martij.

Belangende dend Sag imellum h^r Laugmand Sr Jörgen Phillipsen, och Ole Torchelsen om dend Saug ved Hönne fos. Saa fremstilled Sig paa Ole Torkelsens Veigne Peder Rasmussen, och Imod forig foreleg aff Retten fremlagde hans Schrifftlig Suahr dateret i daug,

Noch fremlagde Peder Rasmusen Ole Torkelsens böxsell Zeddell aff Sl: Bm. Hans Eggertsen paa samme Saug, dat: 30 Jan: 1659. Noch fremlagde hand en Missiue fra Niels Enneouldsen om di 2 aars Rettighed hand annammit, dat: 7 aug: 77.

Peder Rasmussen lod endnu her udj Retten optelle 50 Rdr som lod tilbiude och Spörge om nogen paa h^r Laugm: Sr Jörgen Philipsens Veigne var tilstede den: at anamme for 3 aars Resterende affgiff aff (!) for^{ne} Saug /: med sambt d: Seddell for di 11 tiöuff bords schiörsell /: Huor (fol. 7b) till effter paaraabning Ingen lod Sig finde eller fremkommen -

Huorfor Sagen till Widere betenchning er optagen till Nestkommende 22 Martij.

Belangende dend Sag Imellum h^r Laugm: Sr Jörgen Phillipsen och Sl: Engebrit Neerstads arffuinger angaaende dend arff och faste godz som effter Sl: Torger Wager Tömbted och falden, Da fremkom nu for Retten Jörgen Laursen /: och effter Seeniste foreleg fremlagde hans Sl: formands adkombst till dend f:ring i Schöyen, Saasom först it pantebreff aff Torger Haraldsen Wager dat: 28 9br 1646. Item en Sorenschriffuer Pouel Snels och Sex Mends dom dat: Lj Tingstue dend 5 Julj 1652 Widere er ey derom Indgiffuen huorfor samme Sag er forflöt till Nestkommende 22 Martij.

Klocheren Jens Heyeren paa Jochum Fredrichs Weigne Indgaff en Rigens Citation aff dato 10 decembr 77 ved huilchen hand hidsteffnt Hans Johansen och Knud Aagesen ved Hönne fos, at afflegge deris prouffning Ved Æed om en deell bord de for hannom udfört och Effuen Ellingsen Ved tall annammet etc: for^{ne} indsteffnte mötte udj Rette och paa Effuen Ellingsens Weigne

(fol. 8a) mötte hans Suoger Jens Nielsen Mo, Och Sagde at der er allerede gaaen dom i denne Sag paa Modum, och formeente Ingen prouff burde tages bag paa en dom, Item Meente hand at for^{ne} tuende personer iche Kunde Stedis till at Widne udj deris egen Sag, efftersom det war den: Sielff som borene schulle Ved tall leffuere till Effuen Ellingsen, Huor fore ey heller samme prouff Kunde Stedes till Nogen Æedtagelse,

Willadtz Trögstad lod tingliuse it Mageschifftebreff Imellum han: och Jacob Lut Huorued Jacob til han: offuerdrager en gaard kaldis öster Bache i Rambers sougen schylder Trej f:ring tunge, och Villads derimod til han: affstaaed Söre Gaarhammer schyllende ½ schippd: tunge som Jacob Sielff schall Indfrelse fra Sl: Johan Snels arffuinger for 95 dr som det udsat for - samme breff dat: d: 3 Martij 1676.

Jörgen Laursen Imod samme breff Protesteret at for^{ne} Gaarhammer for Langt höyere till Hannom er pantbehæfftet /: for Saauit Willadz derudj kand haffue at Sige :/ end udj for^{ne} pantebreff findis Indfördt.

RETTERGANG 18. MARS 1678 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 16a) Dend 18 Martij bleff Retten betient paa Tandberrig tingstue med effter^{ne} Laugrettis-mend Nemblig Jacob Lij, Ole Westren, Ole Schöyen, Engebrit Weisteen, Jens Norby och Laurs Raa, War offueruerendis Lensmanden Willadtz Trögstad;

Huor da dend hederlig Mand her Otte Jacobsen i Rette Producered en Rigens Citation aff dato 13 febr: 78 wed huilchen hand hafde hidsteffnt endeell bönder och almuffue formedelst de ey leffuered eller betalt han: hans Anpart tiende for forleden Aar 1677, Nemblig Erich Wagers enche som ligger nu hart Siug, dog paa hinds Weigne Suared Jens Nielsen Klocher och Engebrit Weisteen, at dend tid de forkyndte Steffningen for hende udi hendis Store Elendighed och Sygdom Suared hun den: at fougden Christen Christensen lod henge Laas for hendis lade strax effter hendis Mands död och Tienden var alt afflagt Rigtig paa Loffuen Siden lod fougden holde Treschemend Nemblig Engebrit Hesselberg och Ole Siffuersen Wager (fol. 16b) deris dreng och det alt optreschet och Engebrit derfra fördte baade Korn och halm och höe Item en hest, med Widere derom deris tilstand etc:

Noch Steffnt Pouell Lundstad mötte Sielff udj Rette och sagde alt hans tiende for 77 at haffue paa Kasteboen till fougdens Tienner Jens Castensen betalt, huor om hand och fremlagde hans Seddell paa 1 qter bl:korn. Noch War Steffnt Hans Gullerud och Gulbrand Vltued som beraabte sig paa at vere fougdens frigaarde, och forsköd Sig till fougdens forsuaer, Iligemaader Halduor Settrang beraabte Sig paa fougden at hand paa hans veigne till presten haffde for hans Tiende Clareret, Huorfor det med den: till i Morgen er at beroe da fougden kommer her Sielff tilstede; Noch Steffnt Inger Weisteen for hendis Tiende, lod Suare ved Jens Nielsen Klocher at hun gierne Vill betale; Noch hafde dend hederlig Mand ladet hidsteffne /: som dog ey udj for^{ne} Rigens Steffning indfört :/ Nemblig Effuen Aasen, mötte och Suared at hand alt hans tiende paa Kasteboen til Jens Castensen leffuerit, det samme Suared hand ochsaa paa Rasmus Aasens veigne och Sagde det war Ikun en halff Setting for den: huer, Ole Slore paa hans Weigne Suared Gulbrand Rödningen och sagde at hand dend paa Kasteboen Leffuerit, Paa Peder Hualbechens veigne Suared Effuen Aasen och sagde hans Tiende paa Kasteboen bleff leffuerit Noch Enchen Eluigen,¹ Baar Mellingstö, Gulbrand Rönningen: Jens Hofsquern Niels Pedersen, Ole Hendrichsen Ole Christophersen och Hans Jonsen ved Saugerne mötte sambtlig och Suared at di alt

¹ Blekkfleck i originalen, jf kopi

deris tiende paa Kasteboen till fougden tienner Leffuerit, Och efftersom fougden er Sielff forventende hid till tinget till i Morgen, beroer hermed till des at hand da Sielff kand her tilsuare och muelig Sielff h^r Otte for Sin anpart befredige -

(fol. 17a) Carll Bersund lod tingliuse it odelslösens breff aff Hans Pedersen Øst Wehme huorudj Hans bekiender at hans Sl: fader Peder Christophersen haffuer udj pantsatt till Sl: Claus Pedersen Sin gaard Westre Bersund for 110 Rdr for Huilchen Summa hand siger at Carll Bersund det haffuer Sig tilpantet och end Thj Rdr i odelslösen, huorfor Hans Pedersen han: hiemler och tilstaar ald hans Odelsret till samme gaard, Samme breff dat: 2 Martij 1678. Hans Pedersen War Sielff udj Retten tilstede da for^{ne} breff Oplæst och det anhörde, och effter tilspörgelse sagde hand Sig det i allemaader at Were gestendig.

RETTERGANG 19. MARS 1678 PÅ TANBERG I NORDERHOV

Dend 19 Martij bleff atter Retten betiendt paa Tandberrig tingstue i Nördrehougs prestegield Var offueruerendis Ko: Ma: fouget Christen Christensen sambt effter^{ne} Laugrettis mend Nembelig, Gunder Gaunum, Jacob Lij, Ole Westren, Ole Schöyen Engebrit Weisteen och Halduor Broeg.

Kom da for os udj Rette dend hederlig mand h^r Otte Jacobsen Sougneprest till Nördrehougs prestegield och Indgaff en Rigens Citation aff dato 13 febr: 78 Wed huilchen hand och her Anders Paus ladet hidsteffne Steener Marigaard Anders Aslesrud, Anun Aslesrud, Peder Knæstang, Peder Gundersen Berg, Jacob Aschesrud, Alff och Torgier Lo, Enchen Myre med hendis Sön, Haffuendis den: at Söge och tiltale for v-louglig schoughugst de udj Marigaard schoug schall haffue begaaed, effter derom samme Steffnings Widere bemeld. Item till prouffs i Sagen hidsteffnt Jon Waagaard Simen Egge, Olluff Knæstang, Alff Gundersby Noch hidsteffnt Sr Peder Nielsen Kongsberg, sambt Gutorm Hagnord och Gunder Söffrensen om de noget derudinden haffuer at Sige eller Prætendere, = Aff de Indsteffnte mötte tilstede Steener Marigaard, och bekiendte at hand Och hans fader Anders Aslesrud, och hans broder Anund Aslachsruud Haffuer i denne Winter hugget tilsammen udj Marigaards (fol. 17b) schoug, Atten tylter Saugtömmer som er fremkiört till Kastet, Huilchet tömmer hand Sagde at haffue hugget paa Peder Nielsen Kongsbergs haand, = Dend hederlig Mand her Otte Jacobsen tilspurde Steener Marigaard huem hand haffuer taget Sin gaard i förste böxsell aff, der till suared hand at hand först tog begge presteparterne i böxsell, Saasom Nördrehougs prestebols Anpart aff Sl: her Malte, och Jeffnaggers presteboels Anpart aff Sl: her Torchell, Och Hagnords Anpartten Tog hand i böxsell aff Sl: Gunder Hagnord, Mens Laugmandspartten tog hand i böxsell aff Sl: her Jens paa Bragenes, Och som hand bleff tilspurdt om des böxsellSeddeller, da Sagde hand at Sl: Frands Nielsen tog alle samme böxsell Zeddeller fra hannom och gaff hannom en anden böxsellSeddell igien, Huilchen böxsell Seddell hand sagde at Peder Nielsen Kongsberg haffuer till Sig annammet etc: Anun Aslachsruud Suared paa egen och Sin faders Anders Aslesruds Weigene, at de ey haffuer giort nogen hugst i Marigaards schouff Widere end de vered med Steener Marigaard at hugge de offuen schreffne Atten tylter tömmer paa Peder Niensens haand; Peder Knestang tilstod at hand haffuer hugget To tylter med Smaa spirer och lodbielcher som er beliggende paa Egge engen ved Isbredden, Och som hand bleff tilspurt huem hand haffde hugget det for, Suared, hand at haffuer hugget det till at betale Kongel: schatter och Rettighed med och Suared ey andet dertill;

Peder Gundersen Berg tilstod at haffue hugget der fembten tylter Saugtömmer (fol. 18a) som er fremkiört Imod Kasted, huortill hand ey anden hiemmell eller forloff forklared end hand sagde det till at Clare kongel: schatter och Rettighed Haffue hugget.

Jacob Aschesrud Tilstod at haffue hugget Otte tylter Saugtømmer som er kiördt halffveis till Elffuen, Huoraff hand sagde di Trej tylter at haffue hugget for Gunder Söffrensen. Mens til det öffrige Sagde hand lige som di andre det at haffue hugget till kongl: Rettigh:, Alff Lo tilstod ey widere end To Saug stocher at hafue hugget, som endnu ligger ved Stubben; Paa Torgier Loes weigne Suared Gunder Söffrensen at hand paa hans Veigne haff^f hugged fire tylter Saugtømmer som Gunder ladet merche; Noch Suared Gunder Söffrensen paa Enchen Myre och hendis Söns Weigne, at di for hannom haffuer hugget vngefehr Tj eller Elleffue tylter Saugtømmer Som Gunder ladet Merche etc: Paa Sr Peder Nielsen Kongsbergs weigne mötte Erich Laursen Keyler, Och Indgaff en Welviise h^f Laugmands Sr Laurs Christensens opsettelse udj dend forig Sag om schouhugst i Marigaards Schouff som til Nestleden Midfaste Laugting War Indsteffnt och till Nestkommende förste Sögne effter Tochetisdaug forflöt Och parterne forelagt Sig ey Imidlertid med nogen hugst eller affförsell aff dend omtuistige Marigaards schouff at befatte vnder tiltale och Straff som det Sig bör etc: Paa her Anders Pauses veigne var i Retten tilstede hans Klocher Anders Jespersen: och ey andet udj Sagen Suared, end her Anders lader Sig fornöye med huis dend hederlig Mand her Otte Jacobsen paa deris fellidtz Veigne udj Sagen vrgerer och Söger,

(fol. 18b) Gunder Söffrensen Och Gutorm Haugnord mötte ochsaa Sielff personlig udj Retten tilstede.

Aff de som udj Sagen till prouffs er Indsteffnt, mötte Jon Waagaard, Simen Egge och paa Olluff Knæstangs Weigne mötte hans broder Alff Gundersby och sagde at Ole er i forfald i Walders; Huilke sambtlig Hertill Suared at den: Slet indted beuist eller haffuer at prouffue om noged deele eller schielne udj Marigaards schouff och udrast som denne Sag och hugst kand vedkomme Mens dennom alleene beuist om schielne och deelle Inden gaards, Huorfor deris prouffning ey widere denne gang ved Æed begierdtis, Mens effter tilspörgelse, Sagde di alle trej at denn: Nochsom Well witterlig och beuist ald dend stund di kand Mindis at alle Trej parter i gaarden, Laugmands partten, presteparterne och Haugnordspartten haffuer fuldt huer Særböxsell med Sin part, Och tilstod Jon Waagaard at hans fasters Mand Wed Nauffn Knud Christophersen, hand brugte och bode paa di parter i Marigaard, Nembliq presteparterne och Haugnordspartten som hand haffde taget i böxell aff presterne paa Nördrehoug och Jeffnagger, och gamle Gutorm Haugnord, Mens Laugmandspartten brugte hand iche, Mens det bleff da först brugt aff Gulbrand Alme, Siden aff Michell Alme, och som Michell kom derfra, da brugte Knud Alme det, Siden dereffter /: da hans fasters mand for^{ne} Knud Christophersen War död :/ da tog Söffren Marig: först presteparterne och Haugnords partten som hand brugte it Stund udj nogle aar Indtill hand tog ochsaa Laugmands **(fol. 19a)** partten dertill och brugte det saa tilsammen, Huilchet hand Sagde Sig i ald Sandhed beuist at be^{te} Knud Christophersen, och Siden Söffren Marigaard, det Saaledis brugte, Huilchet alt forsch^{ne} di sagde Sig en huer for Sig ved deris Æed at wille were gestendig Naar fornöden eragtes.

Widere effter Gutorm Haugnords tilspörgelse Tilstod Simen Egge, at for^{ne} Söffren Marigaard hand affstod Haugnords partten for en mand som di kaldet Jon Waagaard och saa lenge hand boede derpaa, som hand kand mindis, da kaldte de hannom Jon Waagaard - Videre bleff nu ey i Sagen indgiffuen eller forklared vndtagen Gunder Söffrensen indgaff Sit Indleg; Som i dag dateret;

Effter huilchen Leyligh: och effterdj Welviise her Laugmand udj dend forindfördte i rettelagde opsettelse forbyder ald hugst och affförsell aff dend omtuistede Marigaards schouff förend dend derom for han: Indsteffnte Sags endtschab som till Anstundende Tochetiisdags Laugting er opsatt Som kand udj denne Sögning ey noget vedgiöres förind först welv: h^f Laugm: Kiendelse derudj som forbemelt erlanges, Huorfore denne Sag till des beroer; och parterne da dereffter

ved femtesteffnes warsell igien at möde i Rette, och ingen aff parterne desforinden Sig med nogen bortförsell aff denne paasteffnte hugst at befatte.

Huad Sig belanger den: som dend hederlig (**fol. 19b**) mand her Otte Jacobsen haffuer Indsteffnt for hans Tiende som fra i gaar forflöt Consentered her Otte at motte beroe til Neste almindelige Saging her effter hollendis worder -

RETTERGANG 22. MARS 1678 PÅ TANBERG I NORDERHOV

Dend 22 Martij bleff atter Retten betiendt paa Tandberrig tingstue i Nördrehougs prestegield, War offuuerendis Ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen, Sambt effter^{ne} Laugrettis mend Nemblig Gunder Gaunum, Ole Siffuersen Wager, Ole Westren, Ole Schöyen, Halduor Braag, Engebrit Weysteen;

Kom da for os udj Rette welwijse her Laugmand Sr Jörgen Phillipsen hans Tienner Anders Jörgensen och paa WelErmelte hans hosbonds Weigne udj Rette fordred och Esched dom udi dend opsatte Sag Imellum han: /: paa Torgier Wagers arffuingers Veigne :/ paa den Ene och Sl: Engebrit Nerstads arffuinger paa den anden Side,

Paa Sl: Engebrit Nerstads Arffuingers Weigne mötte udj Rette Peder Engebritsen Neerstad och Waar nu ey widere i Sagen i Retten at Indgiffue -

Da effter samme Sags beschaffenhed och effterdj med Indlagde Sl: Torgier Wagers till Sl: Johan Schnell udsted pantebreff beuises dend f:ring gods i Schöyen udj hans Leffuende liffue till Sl: Johan Snell at Were bortforpantet, Som dog alligeuell effter hans död er Reignet udj fulde Södschindeschiffte och Inger och Ragnild Torgiersdötre tillodnet effter Schiffte breffuitz uduisning, Saa Siunis det billigt at sambtlig Södschende och arffuinger bör enten igien at Indfrelse samme f:ring godtz, Eller ochsaa (**fol. 20a**) holde it Nytt Schiffte och deele paa det öffrige gods, Saa dereffter Kand Wides huad enhuer deraff enten bör Corttes eller tillegges, Och huad enhuer dereffter Kand paalöbe och arffueligen worde berettiget, bör Citanterne at tilwige udj samme fastegods som schifftebreffuit enhuer tilleder och Kand tilreche, Och bör Engebrit Nerstad arffuinger Suare och betale den: deris ladders och anpartz Landschyld aff Schoug och Weysteen Siden schifftebreffuitz dato, och di derfor igien at haffue deris Regres till Sl: Asle Torgerens arffuinger, Mens huad böxsell Imidlertid aff Schoug Kand vere falden, Wides den: iche noget deraff at kand tilkiende Imod schifftebreffuit ald dend stund det staaer wed magt effterdj der udj befindis Asle Wager Sin lod at Were tilfalden i Schoug med böxsell, aasæde och herlighed Som iche beneffnis for nogen aff di andres lodder,

Huad Sig belanger di öffriges Prætensioner om Lösöred och deslige som Engebrit Nerstads arffuinger Steffnis och tiltales for som formyndere at tilsuare, Saa fornemmis aff schiffte breffuit at Sl: Tosten Øren ligesaauell som Engebrit Nerstad dertill at vere anordnet och forpligted, Huorfore hans arffuinger ligesaauell hertill burde vered Steffnt, Huor forinden ey Wides noget udj dend post at kand Wedgiöres, = Belangende dend herudinden Prætenderende omkostning Da bör Engebrit Nerstads arffuinger der for at Erstate Citanterne Sex Rixdaler.

For^{ne} Her Laugm: Sr Jörgen Phillipsens (**fol. 20b**) Tienner Anders Jörgensen Iligemaader fordred dom udj dend opsatte Sag Imellum hans hosbond paa dend ene: och Ole Torchelsen paa den anden Side, Angaaende dend paasteffnte Saug och des Resterende affgiff aff dend Saug ved Hönnefos; Paa Ole Torchelsens Veigne mötte nu udj Rette welagt Ole Christensen Och War ey widere udj Sagen at Indgiffue etc:

Da effter denne forberörte Sags Leylighed er saaledis for Rette dömbt och forefunden, at huad Sig belanger di Aaringers affgiffit aff dend paa steffnte Saug som h^r Laugm: Sr Jörgen Phillipsen fordrer quiteringer och beuisligh: for at vere betalt fra Ole Torchelsens böxsel breffs dato och till Anno 1673 hand det aars affgiffit till her Laugm: betalt effter derom i Rettelagde hans indgiffne Seddels medför, Och Ole Torchelsen aldellis ingen flere quitandtzer fremwiser for nogen aff samme Aaringer Vndtagen dend aff Niels Enneuoldsen for de tuende aar 1662 och 63. Huortill Sr Jörgen Phillipsens fuldmegtig dog her i Retten fremEschet huad fuldmagt hand till des oppebörsell haffuer hafft, Som dog ey endnu fremstillet, Mens Saasom h^r LaugM: udj for^{ne} Sin udgiffne Zeddell for det aar 1673 begierer at forige aaringer maa forklares med hans Missiuer och beuiser till fuldkommen Rigtighed det h^r Laugm: ochsaa udj Sit Indleg ey fragaar at Ole Torchelsen ved Een och Anden paa Vnderscheedlige tider haffuer ladet erlegge penge paa des affgiffit, som hand Siger hans beuiser och breffue maa uduise etc: Huorom Ole Torchels: udj Sit Indleg foregiffuer at det han: nu ey mueligt alle quitandtzer och beuiser for de forige aaringer at fremwise, (fol. 21a) Beklagende Sig for hans höye alderdom och Suaghed schyld, den: ey at kunde hafft udj saadan obagt och giemme at de Jo V-forVarendis Kunde Vere kommen hannom fra haande, Och derfor Refferer Sig till des affschriffit och Rigtighed udj h^r Laugmands baag, Huortill ochsaa giffuis Anvisning och Anledning udj höylofflig C4 Recess 3 bogs 30 capittell. Huorfore Ole Torchelsen /: eller ved hans fuldmegtig /: om samme Aaringers affgiffit /: Saauit förend Anno 1673 forfalden /: Sig hos her LaugM: till Regenschab och behörlig affreigning haffuer at indfinde effter hans boeg som well vden tuiffel detz Rigtighed Jo Nochsom forklarer etc: Mens huad Sig belanger di aaringers affgiffit for Ao: 1674 -75 och 1676 som Ole Torchelsen ey Sielff benegter Jo at Restere /: vndtagen di 11 tiöuff bord h^r LaugM: paa Saugen ladet schiere och for 10 dr affkortet /: da er Ole Torchelsen hermed tilfunden samme Resterende Trei aars affgiffit till h^r Laugmand at betale /: dog de for^{ne} 10 dr for schiörselen derudj at Corttes /: Item Wides och iche Imod lougen L: L: B: 1 cap: des anledning Ole Torchelsen at kand befri for Citantens Sögning och Protestation, hand Jo formedelst for^{ne} aaringers affgiffit och Rettigheds Misbetaling Sin leyemaall och böxsell rett paa for^{ne} Saugstöd at haffue forbrut, dog Saugens bygning med Videre des tilbehör som Ole T: Sielff ladet opbygge och bekoste, det altsamen effter billig och v-willige dannemends begrandschning och Wordering at komme Ole Torchelsen Sielff tilgode, Och saafrembt h^r Laugm: Sr Jörgen (fol. 21b) Phillipsen han: for^{ne} Leyemaall ey lenger vill forvnde, da han: som forbemelt det effter des Taxt och Wordering igien at gotgiöre och betale, = Belangende dend aff h^r Laugm: Prätenderende omkostning, da er Ole Torchelsen tilfunden hannom derfor Sex Rixdaler at Restituere.

Belangende dend fra Nestleden 14 febr: till i dag forflötte Sag som h^r Assistensraad Sr Christian Lund haffde hidsteffnt, di bönder her aff Nördrehougs prestegield for dend han: ved deris Setterfolch tilföyede Schouffuerilds schade, Sögte nu Sagen i Rette Willadz Trögstad paa Citantens Veigne, De Indsteffnte Vederpartter mötte sambtlig udj Retten tilstede,

Kongl: Ma: fouget Sr Christen Christensen foregaff och formeente, at ved denne paasteffnte Schouffuerild, er ochsaa Scheed schade paa Ko: Ma: Almindig som ligger her till Ringerige, Saauelsom ochsaa paa hans egne eyedeler til Flaaten Och Dybendall som grendser till Stubbald, Saauell och dend der opbygte schandtze at Vere affbrent, Och derfor ochsaa paastod det burde komme till aastedens begrandschning.

Effter huilchen denne Sags beschaffenhed, och effterdj de IndCiterede gandsche benegter Och fragaar at dend paasteffnte schougschade och Ildebrand schall vere Kommen aff de RögeIlder Som deris Setterfolch haffuer opgiordt, Mens beraaber Sig paa andre Ilder och braadter (fol. 22a) dertill vered aarsage som di formeener aastederne best kand udvise, och derfor paastaar at det till aastedens begrandschning om des billige schön och kiendelse bör henhöre, Da effterdj dette er en Wigtig Sag som muelig de indCiteredis gandsche formuffue och Welferdt schulle angaa

/: om di derudj schyldig befindis :/ Da kand Slig deris paastand dem ey Weigres at Sagen Jo till Aastedens grandschning Och Erforschning bör indkomme till Nermere des Retmessig Schiön och paakiendelse, Och det till Nestkomende dend 3 Julij, Huor och da de IndCiterede bör medhaffue de forind fördte deris Setterfolch at anvise de Steder, som de /: aff den: bekiendte :/ Ilder och Röger haffuer vered optendt, Till samme tid och Sted Eragtes ochsaa Nödig at Laurs Nielsen Koller som ochsaa for samme Ildebrand er beschyldt Worder indkaldet at möde tilstede, Saauelsom ochsaa Michell Jensen Aagaardslie Sambt Hendrich Hendrichsen och Laurs Nielsen ved Sandvngenn som först schall haffue Seet Ildens begyndelse, deris Sandhed derom at prouffue och tilstaa :/ Saafrembt di ey Sielff derudj kand vere interesseret :/ Saa dereffter kien-dis och schiönnes kand huis louglic och Retmessig Kand Eragtes.

RETTERGANG 9. APRIL 1678 PÅ VESTRE BERGSUND I ÅDALEN

Dend 9 April /: som war Jordetisdagen :/ war Jeg effter en Rigens Citation till Rettens betien-nelse paa Westre Bersund med effter^{ne} Laugrettismend Nemblig Jens Grönvold, Johannes Grön-vold, Ole Haraldsen (fol. 22b) Huall, Ole Knudsen Huall, Peder Hallingby, och Knud Somme-dalen.

Kom da for os udj Rette Erlig och Welforstandig mand Jörgen Laursen waanhafftig paa Hönen som fuldmegtig paa Sr Laurs Laursen aff Bragenes hans Weigne Och Indgaff en Rigens Cita-tion aff dato 29 Janvarij Sidst afuigt Ved huilchen hand till i dag haffde ladet hidsteffne Carll Halduorsen Bersund, angaaende hans paa boende gaard Westre Bersund som Citanten Siger Sig till odell och Eigendom at hafue tilforhandlet och hand pantemanden Carl Bersund Sine pante-enge for Jull tilböden, och den: ey villed annamme, formeene derfor hand Imod pantepen-genis erleggelse bör gaarden entvige etc: med derom samme Steffnings videre Indhold etc:

Dernest fremlagde Jörgen Laursen it odelslösens breff aff Hans Pedersen Borgerud till Laurs Laursen udsted paa for^{ne} Westre Bersund dat: dend 18 augustj 1671.

Noch fremlagde hand it tilbydelse breff aff Sr Laurs Laursen som hand ved Sin Tienner Knud Olsen dend 3 Decembr: 1677 ladet Carll Bersund tilbiude It hundre och Tj Rdr imod gaardens affstaaelse, och for ded Sidste fremlagde Jörgen Laursen, Laurs Laursens Schrifftlig Indleg;

Paa Carll Bersunds Weigne mötte i Rette hans fuldmegtig Albrit Nielsen Kruse och först ind-gaff Sin fuldmagt dat: 3 Hujus.

Dernest fremkalled Albrit Kruse Hans Pedersen Borgerud som kom her for Retten tilstede och effter Albrit Kruses tilspörgelse, Sagde at hand aldrig aff widste, och huerchen nogen tid Seet eller hördt det for^{ne} Laurs Laursens odelslösensbreff förend hand nu hörde det her for Retten oplæse, och sagde Sig aldrig at haffue samme breff till Laurs Laursen udsteed, ey heller Sit bo-merche Vnderteignet ey heller nogen ombedet det at forseigle eller Vnderschreffue, och ey hafft anden handling med han: derom, Widere end som forleden höst (fol. 23a) Sex aar Siden, da hand var Arresteret paa Bragenes da talte Laurs Laursen med han: udj hans Nye Siöbosuale, och til-böd han: at dersom hand wille Selge han: Sin odelslösen udj Bersund, da wilde hand hielpe hannom med nogle penge at löse Sig med, dertill Suared hand, at det War vell giort, Mens hand fich Slet ingen penge aff han: dertill, Mens Narffue Wehme udlagde Tj daler for hannom dertill, = Jörgen Laursen paastod och formeente at Slig Hans Pedersens benegtelse och beretning ey kand Ansees eller agtes gyldig Imod forindbemelte hans udstedde breff som aff Trende fornem-me och Troverdige dannemend findis till Witterlighed Vnderschreffuen och forseiglet; Huor-imod Albrit Kruse Suared och Reffereret Sig till Landzlougen som foresiger at alle köb bör Schie med handtag och widners offuuerelse och Indtill Laurs Laursens handling Saaledis

/: Imod Hans Pedersens benegtelse :/ beuises, formeener hand det aff Ingen krafft, Paastod och-saa derhos at godset iche Louglic at vere louböden förend Slig handling med Laurs Laursen schulle wered scheid, = Jörgen Laursen paa Laurs Laursens Weigne endnu som tilforn paa-stod, at for^{ne} forebringende ey noget bör Ansees Imod be^{le} Odelslösens breff, Och derfor nu udj Retten optelte It hundrede och Tj daler som hand tilböd Carll Bersund om hand wille den: an-namme for Sin pantrettighed, och om det Mere kunde belöbe, Satte hand enda der hos Tiuffge Rixdaler, Mens Carll Bersund (fol. 23b) Sagde Ney at hand den: ey Wilde Aname ey heller noget Wille forklare huor höigt hans pantrettighed er, = Mens hans fuldmegtig paastod at Laurs Laurs: först bör beuise Sin louglic adkombst Huorfore Laurs Laursens Tienner Knud Olsen an-nammit samme penge till Sig Igien; = Carll Aslesen Lille Huall fremkom for Retten och be-gierede Indfördt hans ord Som hand heri haffuer at Suare Nemblig, At dend tid for^{ne} Laurs Laursens odelslösens breff bleff tingliust och louböden da Sagde hand till Laurs Laursen at Carll Bersund med Sin quinde War Rette odels mand till at löse det ind etc: Carll Bersunds fuldmegtig Albrit Kruse Sagde Sig ey nogen adkombst eller Breffue for godset at Wille frem-lege, förend Laurs Laursen först beuise hans kiøb och handlings Rigtighed, Och bleff nu ey Widere paa enten Sider i retten Produceret eller forklaret, Mens alleene disputeris och begieris kiendelse om Laurs Laursens handlings Rigtighed.

Till huis Widere betenchning Sagen er optagen och forflöt till Nest anstundende 12 Junj - Och det med begge parternis Consent at foretages paa Tandberrig tingstue -

RETTERGANG 11. APRIL 1678 PÅ HALLSTEINRUD I NORDERHOV

Dend 11 April: War Jeg effter en Rigens Citation paa Halstenru i Herret i Nördrehougs Sougen paa Ringerige med effter^{ne} Laugrettis mend Nemblig, Christopher Haldem, Knud Weyen Niels Follum, Jens Sörum, Christopher Röseng och Tomas Hauge, Retten udj effter^{ne} Sag at betiene som fra Jorde tisdagen till i dag forflöt, = Kom her for os i dag udj (fol. 24a) Rette Welagt mand Laurs Simensen aff Bragenes och Indgaff en Rigens Citation aff dato 26 febr: 78 wed huilchen hand haffde ladet hidsteffne Sl: Gulbrand Oppens effterlatte börn och arffuinger Nemblig Karen Sl: Laurs Oppens, sambt Michell Oppen och Anund Veigsall sambt Asbiörn Reersen Baasen paa deris hustruers Veigne, sambt Laurs Laursen Wees effterlatte börn och arffuinger, Haffuendis den: at Söge och tiltale for ½ parten udj Halstenrud som hand Sig till odell tilforhandlet, och Sl: Gulbrand Oppen schall haffue Vered pantsat for 16 dr aff Elling Næs som han: samme Pantepenge igien betalt, och dog ey pantebreffuit fra Sig leffuerit, formeene de hannom nu samme ½ gaard igien bör forschaffe for huem dend nu haffuer i Werge, med ald derpaa dreffne aawirche och schouhugst med sambt til foraarsagelig omkostning, sambt den: hidsteffnt med des Pantebreff, sambt en om samme part ergangne dom,

Item hidsteffnt S^f Jacob Lut och Jörgen Laursen, med deris adkombst huor effter de følger samme gods, Noch hidsteffnt Solffue Baarud till prouffs om pantepengers betaling etc: effter derom samme Steffnings Widere Indhold och bemeld -

Aff de Indsteffnte mötte i Rette, Michell Oppen och Anund Weigsall :/ paa egen och deris wermoders, Sambt Suogers Asbiörn Baasembs Veigne :/ aff Laurs Wees arffuinger mötte Tuende hans döttre Nauffnlig Martta och Kirsti Laurids döttre etc:

Bleff saa aff Citanten Laurs Simensen fremlagt it Schiöde aff Truls Aslesen Semen paa paa (!) halffue parten, Sambt en Setting udj Halstenrud, dat: 9 April: 1678.

Noch fremlagde hand it kiöbebreff aff Elling Tronsen Rishoffd till Truls Semen udsted paa den ½ part i be^{te} Halstenrud dat: 15 decembr: 76 med paateignede Transport till Laurs Simensen dat: 9 dbr: 77.

Michell Oppen och Amund Weigsall i Retten (fol. 24b) fremlagde deris Schriffblig Indleg och Suar dateret i dag, Och Sagde Sig ey Videre till dette Steffnemaall haffue denne sinde at Suare;

Solffue Baarud som till prouffs Indsteffnt mötte i Rette och effter afflagde Æed prouffued at for vngefer 14 aar Siden, da fuldtes hand med Tron Rishoffd till Sl: Gulbrand Oppen och Tron da optelte paa Gulbrands bord Sexten daler och Gulbrand Sad ved peisen udj en Stoll, Mens hand Saa iche huem samme penge igien annammet, ey heller Widste hand huor for samme penge Schulle Were, Widere end hand hörde aff Gulbrand Oppens Sön Laurs, hand kom ind till den: Och Sagde at hand Wille annamme samme penge paa Renten, dermed gich Solffue ud fra den: och Tron Rishoffd, sambt Gulbrand och Laurs Oppen bleff i Stuen effter han: och pengene bleff Staaendis paa bordet och ved ey huem den: annammet, och Sagde Sig ey Widere herom haffue at prouffue -

Noch haffde hand ladet hidCitere Gunder Horum till at prouffue och Widne om en dom som schall Vere gaaen om dette paasteffnte gods, Huilchen effter afflagde Æed prouffued och tilstod, at hand kand mindes /: ved de tider da welb: Christopher Vrne Var Statholder :/ da Haffde Gulbrand Oppen wed en Rigens Steffning hidsteffnt Sl: Asle Schollerud her till aasteden om dette paasteffnte gods i Halstenrud, och for^{ne} Gunder effter Gulbrand Oppens begiering Stod i Rette paa Anne Næses Weigne, Mens, hand Mindes ey at hand haffde nogen breffue fra hende at legge i Rette Widere end hendis fuldmagt som Gulbrand flide han: Och som hand bleff tilspurdt om hand Kand Erindre huad dommen och fornemlig des affsigt for meldte. Huor till hand Suarred at hand Well Erindrer at der gich dom den: Imellum aff Sorenschriffueren (fol. 25a) Sl: Jens Nielsen och Laugrettet, Mens hand sagde Sig ey kunde Erindre dommens eller affSigtens Indhold efftersom det er saadan langsommelig tid Siden.

Noch fremlagde Laurs Simensen en Seddell vndertrycht it Zignet, Dat: 1616 Stijlet udj Gulbrand Oppens Nauffn at haffue annammit aff Elling Weyen it gamelt pergamentz breff om den ½ part i Halstenrud, och en quernehuerff udj Heyeren sambt och it pantebreff paa bem^{te} gods, dat: 17 Martij 1616 -

Jacob Lut och Jörgen Laursen /: som nu udj egen person mötte i Rette :/ beschylde samme Seddell for at were v-rigtig och aff Ingen werd /: effterdj Michell Oppen nu ochsaa her i Retten formeente at det ey er Sl: Gulbrand Oppens Zignet :/ ey heller befindis med nogen vidne eller till witterlighed enten unterschreffuen eller forseiglet, ey heller Sees at Vere saadan schriff som i de tider haffuer Vered brugelig, Och derfor Esched Laurs Simensens hiemmell till samme Seddell at hand det nu her i Retten Wille forklare huor hand haffuer faaed och er Kommen till dend, och aff huem, Huortill hand Suared och formeente Seddelen at vere rigtig och wille iche Sige eller forklare Huem hand haffuer faaed dend aff förend di först haffuer beuist dend at Vere v-rigtig, och paastaar dend at vere gyldig i Retten. Och effterdj hand dertill ey will forklare nogen hiemmell eller adkombst da war Jacob Lut och Jörgen Laursen begierende dend at motte bliffue hos mig i Retten i arrest och beuaring, och han: ey Igien leffueris om endschiönt Acten giffues beschreffuen, Och det till Widere fornöden erforschning och om des v-rigtighed Widere at forklare och Söge - Dertill (fol. 25b) Suared Laurids Simensen, och war begierendis den: motte foreleggis en Wisse tid till samme deris beschyldning at beuise, = Jacob Lut och Jörgen Laursen paastod at effterdj de haff^f forklaret for^{ne} Seddels v-rigtighed och v-dögtighed, och Laurs Simensen ey vill Nauffngiffue huad adkombst eller hiemmell hand haffuer dertill, at hand da derfor bör agtes for v-hiymmell; Laurs Simensen formeente deris beschyldning at vere aff Ingen Werd förend di Louglig beuiser dends v-rigtighed,

Michell Oppen och Anund Weigsall Sagde at de ochsaa Imod be^{te} Seddell Protesterer och paa-
staar alt huis som forbemelte Jacob Lut och Jörgen Laursen derimod haffuer Protesterit och
ladet Indføre -

Jacob Lut och Jörgen Laursen tilspurdte Laurs Simensen om hand haffde flere breffue och Wid-
nisbiurd i Sagen at Producere och fremføre som Lougen odelsB: 5 capt: hannom tilholder,

Dertill Suared Laurs Simensen, at hand odelsbreffuene paa godset ey kand legge i Rette effterdj
de er udj Gulbrand Oppens arffuingers Wære effter for^{ne} hans udgiffne Reuers och formeente
derfor at Michell Oppen och hans medarffuinger bör fremlegge samme breffue effter bem^{te} Re-
vers, Och sagde nu ey andre odelsbreffue eller odels vidne nu at haffue tilstede, och effter til-
spørgelse Sagde Laurs Simensen Sig ey heller nu Widere haffde at paa beraabe eller Nauffn-
giffue, Mens det beraabte hand Sig paa at ville giøre beuisligt at Michell Oppen och Anun
Weigsall war nu i forleden höst udj Hans Saugstue ved Heyeren, med dend paa steffnte dom
och pante breff, Och der till Nauffngaff Sine Widne, Nemblig Hans Saugmester Halduor
Tostensen (fol. 26a) och Truls Aslesen Semen, Sambt hans Søn Hans Laursen, Sagde Sig det
ochsaa med andre at kand giøre beuisligt som hand nu iche saa lige kand Erindre;

Jacob Lut och Jörgen Laursen paastod, at effterdj Laurs Simensen ey beuiser Sig nogen Ret
eller Louglic adkombst, paa dette paasteffnte gods at tale; Sl: Gulbrand Oppens arffuinger end
ochsaa fragaar, Nogen tid at haffue Nöt eller fuldt noged derudj Mens Sl: Asle Schollerud
/: och hans arffuingers handels mend :/ Haffuer nu hafft och fuldt det udj Rolig heffd offuer
Treidsinds tiuffge aar, Som Laurs Simensens Steffning ochsaa om formelder, Da formeener di
at Laurs Simensen ingen Rett eller adgang till nogen denne Sögning kand haffue, Mens godset
her effter som hidtill hos den: v-mollesterit at forbliffue, Och huad sig belanger dend ene Set-
ting som Laurs Sig aff Truls Semen tilforhandlet, formeente di ochsaa aff gandsche ingen verdj
effterdj at Truls Semens louglic adkombst ey dertill beuises.

Laurs Simensen Suared och formeente at Asle Schollerud och Gulbrand Oppen haffuer hafft
det med willie Imellum Sig Sielff, at godset saalenge haffuer forbleffuen hos Asle Schollerud,
effterdj Odelsbreffuene haffuer wered udj Gulbrand Oppens wære effter forindfördte hans Re-
versis formelding, Widere bleff nu ey paa enten Sider i Sagen Indgiffuen eller forklared,

Med parternis Consent och Sagen forflöt till Tandberig Tingstue till Nestkommende 12 Junij.

TING 16. APRIL 1678 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 26b) Dend 16 April: holtes ting och Rettens betienelse paa Tandberrig tingstue i Nördre-
hougs prestegield paa Ringerige War offueruerendis Ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen
Sambt effter^{ne} Laugrettis mend Nemblig Gunder Gaunum, Halduor Braag, Engebrit Weysteen,
Laurs Weysteen och Jacob Lij och Jens Norby,

Huorda velfornehme Mand Söffren Kinch aff Bragenes ved Sin Tienner Söffren Pouelsen lod
inngiffue en Rigens Citation dat: 13 Janv: 78 Ved huilken hand till förste ting hidsteffnt Baard
Olsen Heyeren, Item Laurs Simensens Saugmester ved Heyeren Halduor Tostensen, Sambt
Laurs Simensens Søn Hans Laursen, Till at prouffue och Widne om huis den: witterligt at Laurs
Simensen aff Sl: Simen Laursens beholdings Tömmer haffuer ladet opkiöre och opschiære paa
Sin saug ved Heyeren. Till samme prouff at paahöre findis effter Steffningens opschrift Laurs
Simensen at Vere hidsteffnt effter derom samme Steffnings Widere Indhold och medför,

Laurs Simensen mötte ey tilstede ey heller hans Sön Hans Laursen, Mens de Tuende Indsteffnte prouff Nemblig Baar Olsen och Halduor Tostensen mötte i Rette, Och War Söffren Pouelsen begierendis de nu vden lenger ophold motte ved Æed tages til forhör, Huorudj hand formeente Laurs Simensens vdebliffuelse ey lenger burde giöre nogen forhindring, effterdj hand baade louglig hertill Steffnt, Saa och Kundgiordt dette ting och des foretegt till i dag, beklaget Sig det nu det fierde bud hans hosbund der om haffuer hidferdiget etc: Huor effter han: ey heller kunde Weigres for^{ne} hans Tilstedeverende prouff (fol. 27a) at Tage til forhör, Och haffuer de enhuer for Sig prouffued och tilstaaed som fölger.

Baard Olsen effter aflagde Æed prouffued at in Anno 1675 da tiltaldte hand Laurs Simensens Sön Hans Laursen, paa hans faders Veigne aff Sl: Simen Laursens beholdings tömmer som da bleff udstuchen aff Storhengslet, och udj Laurs Simensens landhengsle, Treisindstiuuffge työter som aff han: bleff annammit for dögtig och vden Vrag, Mens huis derforuden bleff udwaged annammet hand ochsaa dog ey Reignet ved noged tall, Siden der effter som Baar Olsen fornam at for^{ne} Hans Laursen annammet Meere aff samme beholdings tömmer v-Reignet, Wared hand Laurs Simensen hannom sielff ad, at hand schulle lade reigne Sig det till, och Baar erböd Sig at wille Reigne han: det till ligesom de for^{ne} 60 työter, huortill hand Suared han: Ney at det giordis iche fornöden, och Widere Suared Laurs Simensen hannom at det kom ham Sielff ved och haffde dyre betalt, Widere prouffued Baard Olsen alt Siden in Anno 1675 Hand han: di 60 työter tilreignet, Haffuer for^{ne} Laurs Simensens Sön Hans Laursen annammet alt huis aff Sl: Simen Laursens tömmer der er kommen paa hengslet, som hand haffuer Seet huer gang di haffuer Staaed paa hengslet sammen; Noch prouffued Baard Olsen at nu forleden höst for Jull da Peder Simensen var ved Heyeren, da war hand hos i Peder Simensens Saugstue och hördte at Peder tilspurdte for^{ne} Laurs Simensens Sön Hans Laursen huor megit hand haffde faaed och annammet aff Sl: Simen Laursens beholdings Tömmer aarlig (fol. 27b) udj de Nest forbigangne trej aar, dertill Suared Laurs Hansen hannom at det kunde vere hened Treidsinds tiuffge työter som hand deraff huert aar udj de trej aar haffde bekommit, derudj War indbereignet di Treisindstiuuffge työter Baard Olsen han: som forbemelt tilreignet. Widere sagde hand sig ey derom haffue at prouffue.

Halduor Tostensen saugmester effter aflagde Æed prouffued at hand nu nest udj fire aar haffuer schaared for Saugmester paa Laurs Simensens Saug i Heyeren och di Trej Sidste aar Nemblig 1675 -76 och 1677 Haffuer hand iche Seet eller er witterligt at noget aff Sl: Simen Laursens beholdingstömmer er opkiördt eller opschaaren paa nogen anden Saug end Laurs Simensens, och Laurs Simensen befaldte hannom at opschiære alt saa megit aff samme tömmer som forekom, och Siden alt udj for^{ne} Trej aar haffuer der aff samme tömmer Iblant bleffuen schaaren saauelsom och endnu daglig deraff findis findis (!) ochsaa der aff Iblandt tömmervelterne som i höst bleff oprullet, Mens huor megit Tall det haffuer vered, Siger hand Sig gandsche v-beuist, och Sagde Sig ey Widere derom haffue at prouffue.

Kongl: May^{lz} fouget Sr Christen Christensen foregaff om den v-Lychelige hendelse som er Sög (!) tildraget med Barbra Olde udj Sougdalen, som nu forleden höst paa Schindnes i Krydtzherrit schall haffue affliffuet och hengt Sig Sielff Och som hand formeente alt hendis (fol. 28a) eyende udj löst och fast till Ko: Ma: bör vere forbrut, Sagde hand Sig ved hiembsteffne at haffue till i dag hidsteffnt Barbra Oldes Södschende och hendis börns Neste werger.

Huorom hand fremstillet tuende Steffnings vidne Nemblig Truls Land och Tosten Modall som her for retten tilstod at de effter fougdens /: nu i Rettelagde befaling dat: 5 Hujus ./ Haffuer forleden dend 6 April: till i dag hidsteffnt och Warsell giffued Palme Före, Christen Schindnes och Clemmed Braaten som Sambtlig Barbra Oldes brödre, Item hendis Söstre Marj Före och Ingebor Biöröe, Och tilstod di at dend tid di war hos dend eldste broder Palme Före och gaff han: Warsell Suared hand den: at hand haffuer Slet indted der udj at Sige, och sagde at hand haffde

indted her paa tinget at möde effter, Mens Naar der schulle holdis Schiffte Imellum börnen och Moderens part, Saa schulle en aff den: möde Naar de derom fich Warsell.

Effterdj ingen aff di IndCiterede möder eller lader Suare noget hertill /: och ey befindis at hafue faaed Steffnerum (?) effter lougen :/ kunde nu ey noget derom foretages Mens till Widere Louglic Warsell eller di vedkommendis tilsuar beroer.

Noch haffde Ermelte Ko: Ma: fouget ved hiemsteffne ladet hidsteffne Helge Berg, Anders Oppegaard Jon Bierche, Gunder Berrig och Biörn Hukedallens arffuinger formedelst de i fior Waares schall haffue schiöt och drebt nogle Elsdyr ved Bocheset kiendet och ved Trandby, aff de Indsteffnte mötte udj Rette Helge Berg som Sagde sig ey medveret eller schut nogen elsdyr forleden waar,

Anders Oppegaard Suared at i fior Waares (fol. 28b) da war hand med Gunder Berg Ole Kios och Sl: Biörn Hukedalen sambt Jon Bierche och di Jaged effter en biörn, da fant di it lidet dyr Staaendis ved Tranbye huilchet hand sagde at Biörn Hukedalen schiöd och di fich huer noged aff Kiödet, Mens huden ligger hos Colbiörn Houchedalen,

Jon Bierche Sagde Sig ey war hos den: dend tid for^{ne} dyr bleff schut, fich dog noged aff Kiödet med di andre, = Jon Berg paa Sin Sön Gunder Bergs Veigne Suared at hand var vell med di andre i fölge Mens hand War iche hos dend tid dyred bleff schut, Mens dog fich hand noged aff kiödet; Biörn Huckedals fader sagde Sig aldellis indted herom beuist, Mens sagde at Biörn dend tid Var hos Colbiörn Hukedalen;

Fougden formeente di hafde schut flere dyr och haffde til prouffs hidsteffnt och fremstillet disse effterschr^{ne}; Ole Kios som effter afflagde æd prouffued, at Sl: Biörn Houchedalen bekiendte for han: at hand haffde schut To schud paa det dyr ved Tranby som foromrört er, Mens Ole War iche saa Nær at hand saa huem der schiöd det, Noch prouffued hand at ifior Waares som war onsdagen effter Wor frue dag, da Sad hand hos Pouell Oppegaard och Syde scho, Och Pouell Oppegaard kom ind i Stuen som hand sad, och sagde at hand hörde Try schud oppe i Schalpeli-marken, och sagde nu schyder di dyr, och sagde nu Smelder det paa dyren i dag, och sagde at det war Helge Berg och Anders Oppegaarden som schiöd, Om Söndagen der nest effter gich Ole Kios och Truls Land op till Schalpelj, da Saa di at der Laae hoffueden och Indwolderne aff Trej diur (fol. 29a) som der war schut och war nogit lidet stöche Imellum huert, Mens di Saa iche huem der schiöd dem etc: = Truls Land effter aflagde Æed prouffued at hand war Slet indted witterlig om det forindbem^{te} dyr som bleff schut ved Tranby, Mens det prouffued hand at hand var med Ole Kios och saa hoffueden och Indvollerne aff di Trej dyr som war drebt i Schalpeli marchen, ligesom Ole Kios derom tilstaaed, Mens hand Sagde Sig ey Witterlig huem den: hafuer schutt, Widere end hand aff andre haffr hört at Helge Berg och Anders Oppegaarden Schulle haffue Schut dem, och at Sl: Anders Bierche sagde till han: at hand kom i mödes med Helge Berg och Anders Oppegaarden dend tid di bar kiödet hiem; Tore Smid effter afflagde æd prouffued at hand Slet indted herudinden beuist, widere end om det dyr som bleff schutt ved Tranby at hand kom did dend tid dyred var schutt, Mens hand Saa eller Widste iche huem der schiöd det Mens om di andre diur widste hand Slett indted Aff, Fredrich Lundesgaard prouffued effter aflagde Æed, at hand Slet indted herudinden war beuist, widere end hand aff andre hört at Sl: Anders Bierche schulle haffue mött Helge Berg och Anders Oppegaard med kiödet aff di dyr som schulle Vere schutt i Schalpelimarchen, Mens hand Sagde Sig ey kunde Mindis huem hand hafde hört det aff, och Sagde Sig ey Widere derom haffde at prouffue; Tosten Modall (fol. 29b) effter afflagde Æed prouffued först om det for^{ne} dyr som bleff schut ved Tranby i fior waar det Saa hand at Anders Oppegaarden först schiöd till det, Mens hand kunde iche forstaa at hand Rambte det, efftersom hand saa indted blod dereffter, Mens dereffter saa hand at

Biörn Houchedalen schiöd till det och det falt med det samme, Sagde Sig ey Widere derom beuist ey heller noget witterligt om di andre diur som schall were schutt,

Ole Suensche paa Slette effter afflagde æd prouffued at hand Slet indted herudinden beuist widere end hand haffuer hört aff en husquinde som er hos han: ved Nauffn Margiet som haffuer sagt at hun haffuer hört Sige at Anders Oppegaarden schulle haffue schutt diur ved Schalpeli watned i fior waar, och samme husquinde gaff hannom it stöche elskiöd i fior waar, Mens hand sagde at hans quinde Sagde for hannom at for^{ne} husquindes datter ved Nauffn Gunild hun schulle faaed det aff Helge Bergs datter for hun haffde weffued it band for hende. Widere sagde hand Sig derom beuist -

For^{ne} Helge Berg och Anders Oppegaard benegted at dj ey haffuer schut nogen aff de dyr som forbemelt i Schalpelimarken, Mens Ko: Ma: fouget paastod och formeente de effter for^{ne} prouffs Anleedning och forklaring Nochsom er offuer beuist for^{ne} diur at haffue schut, Huis det iche till fuldkommen beuisning Kand ansees formeente hand at di i Ringeste wed deris Æed dennom derifra burde befrj eller derfor at pleye deris böder effter lougen;

Huilchet for^{ne} Helge Berg och Anders Oppegaard bleff forelagt och tilspurdt om de Sig ved Sin egen Æed wille befrj (fol. 30a) som di med en god samuittighed Nochsom Kunde giöre om di widste Sig v-schyldig, Huilchet di dog iche wilde giöre, Huorfore di er tilfunden effter Lougen at pleye deris böder, Nemblig for it huert aff for^{ne} 3 dyr 8te örtugr: och 13 mark: Sölff med tilforaarsagelig omkostning och dompenge -

Belangende det andet diur som forindbemeldt ved Tranby drebt, da er di tilfunden alle forschr^{ne} derom med vered at Jage och drebe Nemblig Anders Oppegaard, Gunder Berg Biörn Houchedalens arffuinger, Ole Kios och Jon Bierche, at böde tilsamen for samme diur 8te ört: och 13 mark Sölff med sambt tilforaarsagelig omkostning Och dompenge Huorudj enhuer Sin quota haffuer at betale.

Pouell Klechen lod tingliuse en affstaaelse aff Alff Gundersen Huall till hannom paa ald hans arff och arffuepart /: saauel som och hans Söster Gundbiörs arffuepart :/ effter deris fader Gunder Klechen, samme breff dat: 14 Martj 1678 vnder Hans haand och Seigell.

RETTERGANG 30. APRIL 1678 PÅ GOMNES I HOLE

Dend 30 April: war Jeg till Rettens betienelse paa Gomnes tingstue i Hole prestegield, War offuer uerendis Kongl: Maytz: fouget St Christen Christensen, Sambt effter^{ne} Laugrettis mend Nemblig, Baar Suarstad Gulbrand Gomnes, Knud Lehne, Ole Stadum Ole Berrig och Anders By -

Kom da for os udj Rette welforstandig mand Jörgen Laursen waanhafftig paa Hönen och indgaff en Schrifftlig arrest och Steffning Zeddell aff dato 23 April Nest affuigt Huorued baade effter hans egen paaschrifft (fol. 30b) Saauellsom ochsaa Böigdelensmanden Laurs Onsaggers och Christen Gommis deris tilstand her i Retten befindis at hand till igaar ved fembte Steffne /: som for medelst min Louglig forfald till i dag forflött :/ haffuer ladet hid steffne Hendrich Nielsen i Scherdalen for 40 tylter tömmer hand till han: affhendt och Sig Sielff Siden bemegtiget och ladet udföre, formeene hand han: samme tömmer v-behindret bör lade fölge med sambt Kaast och Tærings Ærstatning;

Indsteffnte Hendrich Nielsen mötte ey Sielff tilstede ey heller nogen paa hans Veigne Mens befindes paa for^{ne} arrest Zeddell at haffue teigned Sit Schrifftlig Suahr.

Bleff Saa aff Jörgen Laursen fremlagt en Schrifftlig Contract och fordring Imellum han: och Hendrich Niels: om for^{ne} paa steffnte tömmer dat: 3 Novembr: 1677;

Jörgen Laursen Imod Hendrich Nielsens paastand /: som hand supra bemelt paa arresten tegnet :/ Suared och Protesteret at det udj denne hans Louglic Sögning ey bör ansees och v-Rijmelig han: for Slig Sag Som ved arrest och fembte steffne her paa Stedet Sig tildragende till Bragenes at Steffne; och med hans Broder Anders Nielsen om denne handell ey noget haffuer at bestille Mens Hendrich Nielsen som hans handelsmand och denne paaklagende for v-rettelse tilföyet; Widere derom Reffereret Jörgen Laursen Sig till for^{ne} Contract, och formeente at Saa frembt Hendrich Nielsens som en Erlig Mands haand effter denne dag schall staa till troende, eller i nogen handell och Wandell for gyldig passere formeener hand at samme tömmer han: med ald billighed bör tilkiendis (fol. 31a) huor det findis eller kand Ertoppes /: Som hand foregaff nu at vere udkommen her i Elffuen :/ Och huis det kand vere indflaadet Iblandt andet hans tömer fra Marigaard eller de steder samme tid Sloppen, Vill hand Vere fornöyet at annamme det saaledis offuer hoffued som det nu forefindis, I huor vell Tosten Næses tömer var langt borte med det andet,

Item paastod hand at effterdj Hendrich Nielsen iche haffr Respeterit en Louglic arrest paa be^{te} Tömmer i höystbe^{te} hans Ko: Ma: Nauffn udsted, Mens Ved Sin udschichede Knecht och Jacob Luttes Landbönder Samme tömmer Woldelig ladet udhugge effter ad hand en andeell deraff ved Hönen Land till Rettens udför haffde ladet bierge, formeene hand och de med uerende derfor tilböriligen bör lide och Straffis som Rettens offuerträdere och foragtere, Andre till Exempell och affschye och at Retten och lougl: Kongl: arrester Meere effter dags aff den: och des SedWaanlige offuerträdere motte agtes och effterleffuis, Item formeente hand Hendrich Nielsen han: udj kost och tæring burde Erstate, Saasom först for Tömeret at bierge med hengslet at legge offuer Elffuen ved hans land /: som Hendrich lod udhugge :/ och Kostet - 6 Rd^f. for denne dom och Rettens betienings v-mage 4 dr, och hans egen omkostning och Stundetabelse - 4 dr.

Widere bleff nu ey aff parterne paa enten Sider protesteret eller forklaret, Mens Jörgen Laursen paastod och Var dom begierende etc: = Kongl: May^{tz} (fol. 31b) fouget Sr Christen Christensen paa ko: Maytz: Veigne offuer for^{ne} Hendrich Nielsen Satt udj Rette och formeente hand for dend Kongl: arrestes offuerträdelse och foragtelse burde pleye hans böder till Ko: Ma: effter Lougen udj Ringeste 8te ört: och 13 mark Sölff Saauelsom ochsaa forbeholden hans Sögning och tiltale till hans medfölgere och medhielpere till samme arrestes offuer trädelse Naar hand derom bekommer Widere vnderretning, etc:

Vdinden denne Sag er Saaledis forefunden at effterdj Citanten Jörgen Laursen med Indlagde Imellum han: och Hendrich Nielsen Sluttede Contract beuiser Sin hiemell och adkombst aff Hendrich Niels: till de omtuistende 40 tylder tömmer som Jörgen Laursen dereffter paa Hadelands Slepningen ladet annamme, och Hendrich Nielsen dog Siden med mere hans udriffuende tömmer ladet Sleppe till elffuen, och ey heller villed Honorere dend derpaa giordte Kongl: arrest och paafuldte fembte Steffne;

Huorimod Hendrich Nielsen ey noget nu her i Retten lader Suare, eller till Slig hans medfartz Maintenering noget i Ringeste forklarar, widere end det hand haff^f schreffuet paa arresten I Mening at Jörgen Laursen ey haff^f nogen Rett hiemell, och samme tömer ey han: Mens hans broder Anders Nielsen tilhörig, och Hendrich Ikun hans (fol. 32a) tiener och fuldmegtig till at annamme och Sleppe tömeret, och derfor Sig ey vedkommende dertill at Suare i nogen Rettergang paa dette Sted efftersom det ey hans eller hans broders Rette Wærneting etc: Huilche hans paaschud ey udj denne handell och adferd for louglic eller Retmessig kand Eragtes, Saasom hand Siunis at vill vedersige och Stille Sin egen hiemell till wanhiemell, som dog

videre aff Contracten er at See at for^{ne} 40 tylter tömmers affstaaelse er aff han: Sluted och giordt paa hans broders Anders Nielsens Veigne Imod anden bequemhed aff tömers vederlaug sambt bielche och mastehugst etc: och ligesom hand er fuldmegtig och Mundig till at driffue for^{ne} Sin broders Anders Nielsens brug her paa Stedet och derued andre handlinger at giöre, Saa kand hand ey heller meere udj denne handell och Contract eragtes v-möndig eller hans hiem-mell underkiendis allene effter hans egen modsigelse, Och det hand beraaber Sig paa at ey her hans Rette Werneting, Saa kand han: ey heller derudj med Lougen /: fornemlig A: B: 16 cap: Sidste vers :/ bifaldes Synderlig udj Slig Sag och tilfelde som med samme hans paastand er gandsche v-rimelig etc: Och effterdj Hendrich Nielsen udj foromrörte Contract hiembler och tilstaar Jörgen Laursen (**fol. 32b**) 40 tylter dögtig Saugtömer i Wasbonden paa Hadeland at an-namme aff det förste tömmer fra Tosten Næs /: eller Steener Marigaard /: udfördis eller udfördt Var, med Anders Nielsens hullöxse mercht, Saa alligeuell at Hendrich Nielsen Imod samme hans udstedde afstaaelse, och end Imod arrest haffuer udtaget samme 40 tylter tömmer /: som aff Jörgen Laursen schall vere merchet, och annammit :/ och till hengslet her udj elffuen med mere hans broders tömer udkomen och nu beliggende, Da bör Hendrich Nielsen, at lade Jörgen Laursen samme 40 tylter tömer vden nogen ydermere hinder vere fölgagtig, Och dersom sam-me aff Jörgen Laursen merchede tömmer schulle Iblant det andet vere Indflaadet Och muelig schulle falde Hendrich besuerlig det Samme igien at udtage Da schall Jörgen Laursen annam-me Sit tall tillfyldiste aff tömmered offuer hoffued som det falder for haanden dog effter maall och dögtighed som Contracten foresiger, och derpaa en fremmed böxse at Slaaes, Och dersom Jörgen Laursen nogen widere forhindring eller Modstand derudj til föyes, da Söge Sig Rettens assistens hos Ko: Ma: fouget som han: vell derudinden ey weigres, Och (**fol. 33a**) haffuer Hend- rich Nielsen for denne Sag och Steffnemaals bekostning, at Erstate Jörgen Laursen 8te Rixdr. Och for Hendrich Nielsens formastelse med tömmeretz tagh Imod arresten er hand tilfunden at pleye Sine böder till Ko: Ma: Nemblig 8 ört: och 13 mark Sölff.

RETTERGANG 10. JUNI 1678 PÅ NEDRE SKOGSTAD I ÅSBYGDA I HAUG

Dend 10 Junj War Jeg till Rettens betienelse paa Nedre Schoustad i Aasböigden paa Ringerige War hos verende fougdens fuldmegtig Jens Castensen, böigde lensmanden Willadz Trögstad sambt effter^{ne} Laugrettismend Nemblig Ole Schoug, Malte Kittelsby, och Biörn Flechesoug.

Kom da for os udj Rette Börge Berger aff Jeffnagers Sougen och Indgaff en Rigens Citation aff dato 16 febr: 78 wed huilchen hand hafde hidsteffnt och i rette fordred Frode Andersen Huerff- fuen med sambtlige hans Södschinde och medarffuinger Angaaende it halff schippund i for^{ne} Schougstad med böxsell offuer alt gaarden som hand sig till odell och eyendom tilforhandlet och sl: Anders Huerffuens arffuinger det allene som it pant berettiget Och pantepengene han: for Jull tilböden effter derom samme Steffnings videre Indhold och medför; = Indsteffnte Frode Huerffuen mötte udj Rette och Indgaff en Indsigelse fra hans Suoger Jacob Pouelsen paa Bragenes, Huor udj hand Sig vndschylder at opsettelsen han: ey ankyndiget och der fore for-meener Sig ey pligtig her till at Suare, dat: Bragenes d: 8 Junj 1678.

Colbiörn Houchedalen aff Sougndalen Indstilled Sig udj rette och wedstod Sin handling med Börge Berger, at hand till han: haffuer Solt och affstaaed alt hans (**fol. 33b**) odelsret och Rettig- hed som hand tilbaaren och berettiget herudj for^{ne} Schougstad, och hand sagde at hand iche fich nogle penge aff Sl: Anders Huerffuen for hans Ret der udj, widere end en bösse som Anders Huerffuen Tog fra han: Igien och Sagde derpaa gierne at Wille giöre Sin æed om begieris, = Dernest lod Berger i Retten optelle Sex och treidsinds tiuffge Rixdaler som schall vere pante- pengene for godset och tilböd Frode Huerffuen om hand den: wille annamme Imod godsetz aff- staaelse, Huortill hand Suared Ney at hand den: ey kunde annamme vden de andre hans Söd-

schendes samtycke, Mens Frode Huerffuen sagde at haffue flere breffue for godset, och derfor, War begierendis at Sagen motte opsettes. Sagde ochsaa at haffue Colbiörn Houkedals breff paa godset, och sagde Sig nu ey videre denne gang i sagen haffde at Suare. Huorfore Sagen med begge parters Consent er optagen och forflöt till Tandberg tingstue till Nestkomende dend 6 Julij.

RETTERGANG 12. JUNI 1678 PÅ TANBERG I NORDERHOV

Dend 12 Junj war Jeg till Rettens betienelse paa Tandberrig tingstue i Nördrehougs prestegield War offuer uerendis böigdelensmanden Willads Trögstad Sambt effter^{ne} Laugrettis mend Nemblig, Christopher Haldem, Knud Weyen, Christopher Röseng Jens Sörum Niels Follum och Tomas Haugen.

Kom da for os udj Rette welagt Laurs Simensen aff Bragenes och i Rette fordred dend fra Nestleden 11 april fra Halstenrud aasted till i dag her till tingstuen forflötte Sag Imellum han: som Citant paa dend Eene och Jacob Lut och Jörgen Laursen paa den anden side Angaaende Halstenrud, Mötte ochsaa hans wederparter Sr Jacob Lut och Jörgen Laursen, Sambt Michel Oppen och (fol. 34a) Anund Weigsall paa samblig Sl: Gulbrand Oppens arffuingers Veigne;

Bleff saa aff Laurs Simensen fremfört hans prouff i Sagen, Nemblig Halduor Tostensen /: som först vden æed bleff forhört och tilstod at i fior waar hand kom hiem fra kirchen i Laurs Simensens Saugstue ved Heyeren da war Michel Oppen och Anund Weigsall der inde hos Laurs Simensen, och Truels Semen war ochsaa der inde, da hörte hand at Anund Weigsall oplæste it breff som hand och Michel Oppen begiered at Wille haffue aff Truls Semen Imod huis breffue di till han: Igien schulle leffuere angaaende Halstensrud, Derimod Suared Truls at hand ey wille giffue dennem saadant breff som di begiered, Mens hand kand iche erindre samme breffs Indhold, Widere sagde hand sig ey herudinden haffuer at prouffue; Jacob Lut och Jörgen Laursen protesteret Imod for^{ne} Halduor Tostensens prouffning at det ey burde agtes aff nogen Werd eller Stedis till Æed effterdj hand Laurs Simensens Saugmester, och Sielff med han: udj Sagen interesseret med adtschillig aawirche och braadehugst och hösting i Halstensruds eyedeler som de haffuer hannom udj forfölgnig for Och forleden Höst i Retten giordt Anhengig.

Ole Suendsen Tangen Iligemaader vden æed tilstod at i fior War da War hand i Laurs Simensens Saugstue ved Heyeren, och Truls Semen, sambt Michell Oppen och Anund Wexsall war der inde hos Laurs Simensen samme tid, da hörte hand Michell Oppen Anund Weigsall och Truls Semen di Suared Sig Imellum om Halstenrud, och Michell och Anun Sagde till Truls Semen, at Naar di fich deris fornøyelse da schulde di till han: leffuere huis breffue di haffde om Halstenrud, Och derimod begiered di saadan (fol. 34b) beuis aff Truls at hand schulle holde den: Sicher och schadeslös for huer Mands Tiltale Da begiered Truls at Laurs Simensen for hannom ville oplæse it opkast till same beuis som Anun Veigsall hafde schreffuen och som Laurs Simensen Spurde om Truls ville udgiffue saadan beuis, Huortill hand Suared Ney, Da Spurde Laurs Simensen Michell och Anund, Huorfore di begiered saadan forsichring effterdi de benegted ey nogen tid at haffue Nött eller fuldt noged i Halstenrud, Widere Sagde hand Sig ey derom haffue at prouffue, Mens hand bleff tilspurdt aff Wederparterne, om for^{ne} Halduor Tostensen War der inde dend tid samme ord passeret Huortill hand suared at hand det ey kand erindre om hand var der inde samme tid eller ey, = Imod hans prouffning Protesteret Jacob Lut och Jörgen Laursen Iligemaade at hand i Sagen interesseret, effterdj hand ochsaa uden deris forloff bruger it Styche Jord i Halstenrud eyedeler, der till Suared Ole Suendsen at det er ikun en liden braade med it lidet styche agger udj som hand bruger udj Halstenrud eyedeler, och sagde Sig for^{ne} Sin prouffning nochsom ved æed at Ville Testere om fornöden eragtes.

Dernest fremlagde Laurs Simensen en Missiue Seddell aff Michell Oppen Laurs Roa paa Hadeland til schreffuen dat: d: 1 febr: 77.

Noch fremlagde Laurs Simensen en Revers aff Michell Oppen och Anund Weigsall till Laurs Hansen Roa och Jens Jensen Grimsrud udsted Imod it Kiöbs Slutning om Halstenrud, dat: 5 febr: 77.

Michell Oppen och Amund Veigsall sagde Sig ey noget schiöde Imod for^{ne} Reuers at haffue bekommed, det Laurs Simensen ochsaa med den: vedstod, Mens Jens Heyeren som nu for Retten tilstede Wedstod at hand forleden aar War paa Hadeland och schulle (fol. 35a) paa Michell Oppens och Amund Weigsals Veigne hos Lars Roa och Jens Grimsrud, affordre schiöde paa deris handling om Halstenrud, som di dog negted hannom och Sagde at di ey Wille for di penge kiöbe den: nogen trette till, Och at di ey Widste hurledis det hengde samen dermed; = Jörgen Laursen tilspurdte Laurs Simensen om hand nu hafde nogen hiemmell at fremføre for den forhen beschyldte v-rigtige Seddell som er schreffuen udj Sl: Gulbrand Oppens Nauffn dat: in anno 1616, Dertill Suared Laurs Simensen at Truls Semen er hans hiemmell till samme Seddell och dend aff han: Leffuered, och derfor Sagde at hand han: derom till Neste almindelige ting Wille Indsteffne; End Widere bleff aff Anund Weigsall i Retten anuist Tuende breffue som med Sl: Gulbrand Oppens Signet forseiglet, det ene dateret d: 8 Martj 1621 och det andet dat. 16 decembr: 1629. Huilche Signeter med for^{ne} Seddels vndertrychte findis gandsche v-lige; Jörgen Laursen paastod at dersom Laurs Simensen iche til Neste ting fremfører Sin Nöyagtig hiemmell till forsch^{ne} Seddell, da formeente hand at Laurs Simensen Sielff for des w-rigtighed bör Suahre och vndgielde effter Landsloug.

Effter Slig begge parternis Anleedning och forebringende er Sagen med deris Consent forflöt till Neste almindelige Sageting.

Vdinden dend fra Nestafuigte 9 April forflötte Sag fra westre Bersund, Imellum Laurs Laursen som Citant, och Carll Bersund, Bleff nu Retten betiendt med effter^{ne} Laugrettis mend Nemblig Ole Haraldsen Huall, Jens Grönuold Knud Sommedalen Knud Weyen, Jens (fol. 35b) Sörum, och Niels Follum,

Kom da for os udj Rette Citanten Sr Laurs Laursen och paa Vederparten Carll Bersunds Veigne hans fuldmegtig Albrit Kruse;

Huorda Laurs Laursen tilspurde Albrit Kruse om hand Will beschylde hans adkombst breff aff Hans Pedersen Borgerud i nogen maade at vere v-rigtig, Huortill hand suared det Nochsom aff dend som Laurs L: Sig till hiemmell paaberaaber at vere beschyldt, och hand det först bör Contramandere samme benegtelse; = Bleff saa aff Laurs Laursen i Rette Produceret Byfougden paa Bragenes Sr Christopher Hansen och byschrifueren Peder Hansen deris attest som Peder Hansens, samt Anders Jacobsens och Niels Tulis tilstand paa Bragenes byting om deris hender och Seigells bekræfting vnder Laurs Laursens adkomstbreff aff Hans Pedersen Borgerud som paa same breff schreffuen dat: 23 april: 1678.

Laurs Laursen Protesteret och formeente at forindbemelte hans handell och adkombstbreff iche alleniste som Rigtig och gyldig bör staa ved magt och hand dereffter at Nyde Sin Rett och adgang till paasteffnte Bersund effter landslou och Rett. Mens end och Hans Pedersen Borgerud, for hans v-blue och v-sandferdige tilleg och beschyldning tilbörilig bör lide och Straffis.

Albrit Kruse paastod at dend prouffning och tilstand som er schreffuen paa Laurs Laursens adkombstbreff, ey bör ansees gyldig vden den paagieldende der till War Louglig steffnt och Kalled; Derimod Protesteret Laurs Laursen, at effterdj hand i Retten Producered et Louglig och

Riktig breff och adkomst aff Hans Pedersen Borgerud (fol. 36a) vnder hans bomerche, sambt Erlige och troverdige dannemend till witterlighed vnderschreffuit och forseiglet, och Widere paa Bragenes byting vedstaaed, at det derfor aff Hans Pedersen Borgeruds Löse benegtelse ey til nogen Suechelse bör ansees. Och Hand ey pligtig derom nogen Widere prouff eller Widnisbiurd pligtig at höre, effter Albrit Kruses paastand, Med Mindre Hans Pedersen eller Albrit Kruse paa hans Veigne /: som en gandsche v-vederhefftig person :/ will for Slig hans beskyldning Stille hannom tilbörilig och Nöyagtig Caution och derpaa begiered Rettens Kiendelse Saauelsom ochsaa i hoffuidsagen effter hans ved Steffningen och forige giorde Protestation,

Dernest bleff Albrit Kruse tilspurd om hand effter forbe^{le} hans paastand till Sagens ydermere wtlöfftigheds foraarsagelse paa Hans Pedersens Veigne Will Stille Wedbörilig Caution, Huor till hand Suared och formeente Huerchen hand eller hans Principal war pligtig at Stille nogen Caution, Mens Laurs Laursen for Hans Pedersens beskyldning Sig först bör purgere, etc:

Effter huilchen beschaffenhed, Och effterdj Sr Laurs Laursens i Rette lagde handlings och adkombst breff aff Hans Pedersen, befindis med dend ædsorne byschriffuer paa Bragenes Peder Hansen, Sambt Tuende Erlige och Troverdige borgere Nemblig Anders Jacobsen och Niels Tulle deris hender och Seigell till Witterlighed bekreffted som de Widere ved samme breffs paaschriff paa Bragenes bye ting ydermere haffuer Confirmeret och Wedstaaed, Saa wed wj iche forsuarlig Slig bekreffte (fol. 36b) handell och breff at frafalle eller Sette udj tuiffill, efftersom ey Wides nogen loughlig handell och breff aff Slig person som ey Sielff kand Læse och schriffue paa anden eller Lougligere Manere er brugelig at utstedis Och I Synderlighed effterdj ingen paa Hans Pedersens veigne for Slig hans benegtelse och beskyldninger /: baade Imod breffuit som fornemblig anrörer de dannemend som breffuit till witterligh: testeret, till des wide- re wtlöfftighed och lougens foraarsagelse Will Stille Caution, da dersom hand fremdelis hans benegtelse och paastand will fölge, da haffuer hand derfor at Steffne de dannemend Som breffuit vnderschreffuit och forseiglet till deris Rette Werneting, om des loughlig paakiendelse om de hannom noget ved Slig deris attest for v-lemped Imidlertid och desforinden kand Citanten Laurs Laursen ey hindres hans Rett och Louglic Sögning Saauit hand effter for^{ne} breffs Krafft och Anledning kand findes berettiget -

Albrit Kruse Sagde Well at Wille paa Sin Principals veigne Inlde Sig till hoffuidsagens Procedur dog dend for^{ne} Censur ey aff han: sambyches, eller formeenis at appelere paa, om hans Principall ey dermed vill Nöyes -

Bleff saa aff Albrit Kruse fremlagt it Pouell Snels offuerdragelse breff till Carll Halduorsen Bersund paa en f:rings pantrettighed och odelslösen i Bersund (fol. 37a) tilsammen for 120 Rdr. Samme breff dateret 19 octobr 1669.

Noch fremlagde hand it odels lösens och affstaaelse breff aff Hans Pedersen öst Wehme till Carll Bersund udsted paa for^{ne} Bersund dat: 2 Martj 1678, = Noch fremlagde hand Carll Bersunds Schrifftlig Indleg som i dag daterit, = Noch fremlagde Albrit Kruse it Peder Christophersen Bersunds till Sl: Claus Pedersen udstedde pantebreff paa en f:ring i Berigsund for 110 Rdr dateret dend 16 Novembr: 1651. Widere sagde hand Sig ey denne gang at haffue udj Rette at Producere. Mens Refferer Sig till Sin Principals schrifftelig Indleg och i Rettelagde documenter,

Laurs Laursen paastod och formeente at Carll Bersunds Handling med Hans Pedersen som er giort Siden hand udj denne Sag efter Laurs Laursens förste och loughlige adkombst breff Han: ey noget udj denne hans sögning bör vere hinderlig, och om Carll Bersund formeener Sig nogen odelsret till Bersund, bör hand det Wed Louglic Sögning och Steffnemaall paa aasteden for-

klare, och fremföre hans odels widne som lougen derom foresiger Och War saa effter alt for-
schr^{ne} dom i Sagen begierendis. = Sagen bleff opsatt till Neste almindelige Sageting.

RETTERGANG 3. JULI 1678 PÅ KROKSKOGEN

(fol. 37b) Dend 3 Julij War Jeg udinden den opsette och forflötte Sag Imellum h^r Assistens Lund och de folch aff Nördrehougs böigden om dend paasteffnte Schouger varme ved Sandvngen, war med mig offuer uerendis fougden fuldmegtig Jens Castensen, böigde lensmanden Willadz Trögstad, Sambt effter^{ne} Sex Laugrettis mend Nemblig, Gunder Gaunum, Ole Siffuersen Wager, Halduor Braag, Engebrit Weysteen Ole Westeren och Ole Schöyen forsamblede paa en houg öster i fra Nysetter /: Huor da en deell aff de forig i rette Verte Setter folch Nemblig Tore Simens datter, Anne Schoug och Herbor Kittelsby os anviste vnder for^{ne} houg fire Steder som hafde vered giort Smaa Ilder, Eller Röger, Huilche di sagde at were de samme Ilder och Röger som de tilforn for Retten hafde bekiendt aff den: opgiordt, Wed samme Ildsteder war ochsaa en liden bech eller Myrsyg, Aff samme Ildsteder befant wj ey nogen schoug Warme at kunde Vere udkommen, och befindes samme 4 Ilder ey at were udj nogen braate, Mens paa samme bache noget lidet der offuen och Vestenfor er en braate huor omkring befindis noget Wijt at were brent Mens for^{ne} setterfolch benegted, di ey at haffue samme Ild udsatt /: Kunde nu ey widere derom i afften efftersees eller foretages Mens beroer till i Morgen :/

RETTERGANG 4. JULI 1678 PÅ KROKSKOGEN

Dend 4 Julj paa for^{ne} Sted Igien forsamblede Huorda velErmelte h^r Assistensraad Lund ved sin fuldmegtige tienner Velagt Pouell Ibsen for os i Rette Producered en Rigens Citation aff dato 22 Junj Sidst afuigt Ved huilchen hand hafde ladet hidsteffne Michel Jensen Aagaardslien, Sambt Pouell Veysteen /: nu boende ved Suartevandsaug /: Laurs Nielsen Koller udj Sörkedalen, Pouel Keyesen, och Maren Anders datter ved store SandVngen deris prouff och widnisbiurd i Sagen at afflegge, Item hidsteffnt Böigdelensmanden Hans Bestum med de tuende besigtelsemend aff Aggers Sogen, Anders (fol. 38a) Fröen och Lauridz Huseby, deris gjorde besigtelse effter derpaa afflagde baageræed ved Øyensiunlighed at udvise och gestendig Vere, etc: Huilche alle forsch^{ne} mötte tilstede, Och prouffued och tilstod enhuer som følger, = Michell Jensen Aagaardslien effter aflagde bogeræed prouffued at ifior Sommer Torsdagen Nest for St: Hansafften, da Saa hand först Warmen opkomme och brende ved dette Sted och i dette schou-
stöche som er strax östen och Norden ved en gamell braate, och der hand saa samme Ild opkomme gich hand hid till Stedet at See dereffter och med det samme lette effter nogle söuffuer och hand haffde Sin quinde med Sig, Befant di da disse indsteffnte Bönder aff Ringerige deris Setterfolch at gaa Her Strax Nedre Ved samme optendte Ild med deris fæ, och hand Spurdte dem huem der haffde udsatt samme Ild, Huortill di Suared at di det ey Widste, och som hand gich fra den: gich hand och Ned och saa di fire Smaa Ilder /: som os i gaar aff Setter folchen anwist /: Huilche da war Slugt, Mens dend anden Ild brendte grumt der offuen for, och samme varme som her begyndtes, tog till dag effter anden och brendte udj öster alt hen till Lille SandVngen, och aff samme Setterfolch som hand da talte med var nu ey flere her til stede end Herbor Kittelsby och Mari Jonsdatter Honnerud, Huilche ey benegted at for^{ne} Michell Jo war Hos den: her ved Stedet i fior och Talte med den: Widere sagde for^{ne} Michell Sig ey hafde derom at prouffue,

Pouell Weysteen effter aflagde bogeræed prouffued at hand ochsaa om Torsdagen for St: Hansafften i fior Saa at Warmen först opkom ved dette Sted, och hand saa at dend brandt alt öster effter till Lille SandVngen, Om fredags Morgen der effter kom Offuen^{te} Michell Aagaardslien

till han: ved SuartVandsdammen /: som di da arbeidet paa tilsamen :/ och nogle dage /: som hand ey egentlig Kand Mindes enten det var 3 eller 4 dage der effter da war for^{ne} Michell gaaen fra den: at See om Sit tömmer ved (fol. 38b) Lille Sandvngen och som hand kom tilbage Igien beklaged hand Sig at hans tömmer war opbrent aff for^{ne} schoulld som forbemelte Setterfolch haffde udsatt, och sagde at schulle derfor Söge Sin betaling hos den: Igien som warmen hafde udsat videre hafde han ey at prouffue,

Pouell Keyesen effter afflagde Æed prouffued at i fior Sommer Neste dagen for St: Hans dag om morgenen heell tilig, da gich hand hiemen ifraa Spaalen och schulle gaa til byen och hand gich Sin veyeleed her östenfor vdmed Lille Sandvngen /: som vngefehr en liden frings veys her ifra :/ Och hand samme tid Saa Slet Ingen Warme Eller Rög, Huerchen der som hand gich, eller andre Steder, Mens Saauit som hand Saa, war ey andet end fersche schougen, Mens om Torsdagen Nest effter St: Hansdag hand kom tilbage Igien fra byen, da gich Hand dend veye Her nedden och wester for braaten Och som hand kom hid for denne for^{ne} gamble braatte, Satte hand Sig til huile, da Saa hand at schougen var mest affbrent her nest omkring, och brant enda paa adtschillige steder baade her östen och Norden for Som hand Kunde See Rögen aff, Mens hand wed Slett Indted aff huorfra samme Warme kom eller huor dend udsatte, Mens dend tid hand som forbemelt, kom hid och saa Warmen, da gich Setter folchen aff NySetter, her Strax ved udj en Myr och getted, och som hand Spurdte en gente huor warmen war kommen ifra, Suared hun at hun der slet indted affuidste, Widere sagde Sig ey haffue herom at prouffue,

Mari Anders datter effter aflagde Æed prouffued at forleden I fior Sommer, Torsdagen for St: Hans dag, da War hun ved Lille Sandvngen at fische, och da Saa hun samme dag at Ilden opkom her ued dette Sted, Och hun Saa at dend gich alt öster effter Imod lille SandVngen saauit hun kunde See dend dag, Mens om St. Hans dagen da Saa hun at dend samme varme kom till lille SandVngen och opbrendte schougen der omkring alt paa dend Westre Side, och Michell Aagaardslis (fol. 39a) tömmer brandt op samme tid aff samme Ild. Widere Sagde hun Sig ey hafde at prouffue.

Belangende Laurs Nielsen Koller som ochsaa til prouffs indsteffnt, kunde iche till prouffs accepteris effterdj hand saauit interesseret at hand ochsaa for Warmen er beschylt;

Hans Bestum böigdelensmand i Aggers herret sambt, Anders Fröen och Laurs Husebye Sig och effter Steffnings tilhold fremstilled, och endnu Widere War gestendig och Wedstod deris forretning och besigtelse som de vnder deris hand och Zigneter fra den: giffuen beschreffuen och for Retten paa Aggers tingstue ved deris æd Testerer etc: = Dereffter Haffuer wi begiffued os Widere til brendingens begrundschning Need Imod Lille Sandvngen, och befantes först at Were schilsmisse der i mellum Saasom en liden Raadall som paa den Westre ende gaar Need i Lille Sandvngen, saa warmen befantes der ey at gaa sammen, Mens fra samme Raadall och till dend braade Laurs Koller ladet brende befindis dend alt at were brendt udj it och Ingen schilsmis Imellum som er alt paa dend Nord West och Nördre side aff samme Sandvngen, Mens Synden och Sydvesten for War det och bemelte Raadall Saauit warmen gaaed befantes nogen styche v-brendt schou Imellum, Mens om samme Warme haffuer kundet Sprungen deroffuer er os alde-lis v-beuist Och till Widere betenchning er Sagen opsatt och forflöt till Tandberg Tingstue till Neste almindelige Sageting.

RETTERGANG 6. JULI 1678 PÅ TANBERG I NORDERHOV

D: 6 Julj paa Tandberig tingstue Retten betient Anlangende fra Nestafuigte 10 Junj till i dag forflötte Sagh Imellum Börge Berger och Sl: Anders Huerffuens Arffuinger angaaende Schou-

stad ödegaard, Bleff nu Retten betient med effter^{nc} Laugrettis mend Nemblig Ole Schoug Ole Amundrud, Malte Kittelsby, Biörn (fol. 39b) Flechesöuff, Jens Wessetru och Amund Honnerud War offuer uerendis böigde lensmanden Willadtz Trögstad,

Kom da for os igien udi Rette Citanten Börge Berger och Sagen igien i rette fordred; Fraade Huerffuen mötte i Rette som bleff tilspurdt om hand nu nogen breffue Haffde udj Retten at fremlegge, Huortill hand Suared at hand nu ingen hafde, Och vndschyldte sig at hand ey hafuer kunde faaed pantebreffuene fra Sin Suoger Jacob Pouelsen, och Jacob Pouelsen ey heller Will möde dermed i Retten formedelst opsettelsen ey for hannem forkyndt och fremlagde Frode Huerffuen en Missiue till mig fra Jacob Pouelsen dat: i gaar, Huorudj Hand endnu Siger Sig at vere hoffued vederpart, och opsettelsens tid Hannom ey ankyndiget med widere des Indhold som hand begierer udj acten maa indföris -

Huilchen Missiue Jörgen Laursen /: som nu i Retten fuldmegtig paa Börge Bergers Veigne :/ War begierendis at motte forbliffue udj Retten tilstede, efftersom Hand formeener Jacob Sig derued Imod kongl: Naad^{lc} Papijr ordinantz Höyelig haff forseet, med paastand at huis pantepege som Anders Huerffuens arffuinger udj Schoustad kand vere berettiget och denne Sag egentlig Wedkommer bör Were han: som förste angiffuere Hiemfalden Och hans böder till Ko: Ma: effter Papir ordinantzens tilhold etc:

Noch paastod Jörgen Laursen, at effterdj Sl: Anders Huerffuens arffuinger som Hand formeener Louglic Steffnt :/ ey vill fremvise deris breffue och adkomst Huoreffter de Sig bemelte Schoustad (fol. 40a) tilholder, da formeente hand at godset alligevell burde följde Börge Berger effter hans adkombst etc:

Effter Huilchen Leylighed och effterdj Wederpartterne ey endnu will fremlegge nogen breffue paa be^{lc} Schoustad formedelst Jacob Pouelsen Sig paaberaaber ey at vere ankyndiget eller beuist opsettelsens tid, Saa Kunde nu ey noged i Sagen till Endelighed Ved giöres Mens till Neste almindelige Sageting effter aandfreden forflöt, Och Börge Berger han: till des at ankyndige opsettelsen Och vederpartterne da deris breffue och documenter som di paa godset kand Haffue udj rette Producere Med Huis Videre de udj Sagen kand haffue at Protestere Saa dereffter kien dis och dömmis kand som Rettmessig kand forefindis - Till des beroer ochsaa med Jörgen Laursens paastand om Jacob Pouelsens forseelse Imod Papijrs ordinantzen.

RETTERGANG 8. JULI 1678 PÅ SKOLLERUD I ÅDALEN

Dend 8 Julij war Jeg effter en Rigens Citation till Rettens betienelse paa Schollerud i Aadalen, war offueruerendis fougdens fuldmegtig tienner Jens Castensen, sambt effter^{nc} Laugrettis mend Nemblig, Ole Knæstang, Alff Lo, Christopher Haldem Steener Marigaard, Jens Sörum och Anders Hallingby.

Kom da for os udj rette Welagtbar och fornehme Mand Sr Laurs Laursen aff Bragenes och for os i Rette producered en Rigens Citation aff dato 29 April: 78. Wed huilchen hand hafde Steffnt Carll Aslesen tilholdende paa dend Rödning lille Huall, han: Tiltalende for v-loulig aawirche udj Schollerud march och eyendomb, med braade hugst etc: effter samme Steffnings videre Indhold.

Indsteffnte Carll Aslesen mötte udj Rette och Sagde Sig Ingen aawirche at haffue giort (fol. 40b) udj Scholleruds eyedeler, Mens formeener hans braadehugst och deslige at vere udj en deell udj Löches eyedeler, och en dell udj Rödstöds eyedeler, Och fremlagde itt gamell pergamentz breff om Lyche eyedeler dat: 1457 med tuende vnder hengende Seigle. Widere bleff nu ey udj Sagen

denne gang indgiffuen, Mens begge partter begiered och Sambtychte med Sagen at maa beroe till en Anden beleiglig tid effter der till giffuende Warsell, och Laurs Laursen begierede det aff Carll Aslesen i rettelagde breff saa lenge motte bliffue udj retten tilsted etc: -

RETTERGANG 9. JULI 1678 PÅ SKOLLERUD I ÅDALEN

Dend 9 Julij War Jeg effter en anden Rigens Citation till Rettens betienelse paa Schollerud med effter^{ne} Laugrettismend Nemblig Ole Knæstang, Christopher Haldem, Peder Knestang, Alff Lo, Engebrit Hesleberg Jon Waagaard, Steener Marigaard, Jens Sörum Rolff Heen, Anders Hallingby, Laurs Bersund och Knud Schagenes, War hos verende fougdens fuldmegtig tienner Jens Castensen,

Kom da for os udj Rette Welagtbahr och fornehme Mand Laurs Laursen aff Bragenes Och i Rette Producered en Rigens Citation aff dato 29 april: 78 Ved huilchen hand hafde hidsteffnt Kolbiörn Hukedall, Erich Krogsrud Joen Berrig, Ole Tios, Fredrich Christophersen Siffuerdz-Lyche, Truls Land i Sogndalen, Item Carll Aslesen i Aadalen. Sambtlig till at prouffue och tilstaa deris sandhed huad den: er beuist om Scholleruds och des angrendsendis udRast Imod Sougndals eye, Huor uit Strecher Sig baade langs Wels vandene och till tuerElffuene, Och der effter at Kiendes om eyedelerne och udrasten Saa och om huis schade der er aff Sougndalingerne scheid, etc:

Om Samme Sag, och till samme widnisbiurd at paahöre, hidsteffnt, Narffue Vehme, Elling (fol. 41a) och Pouell Oppegaard, Knud Lundesgaard, Helge Berg, Ole Hoffland, Ole Pukkerud, Hans Rösby Och Torgier Halkenrud, Item derued warsell giffuen Ko: ma: fouget Christen Christensen om hand noget derudinden kand hafue at Sige etc:

Alle forschr^{ne} Indsteffnte baade prouff och wederpartterne mötte sambtlig tilstede, vndtagen Elling Oppegaard, dog paa hans Veigne Suared hans Söner Pouell Oppegaard Och Helge Berg till Steffningen. Och bleff saa aff Helge Berg fremlagt en Indsigelse fra Laugmand Sr Jörgen Phillipsen Som Siger Sig udj Sagen interesseret baade ved eyendom och kongl: benaading, at hand da her till burde Steffnis och kaldis Om noged i Sagen Schulle wedgiöres samme dat: 6 Julij 78.

Imod forschr^{ne} Sr Jörgen Phillipsens Indsigelse Suared Laurs Laursen, och formeente dend iche noged kand hindre denne hans Louglic Sögning och Steffnemaall, Effterdj Herued alleene Söges prouff och kiendelse at wides Huor schielne och deele er eller schall Were Imellum Aadalen Och Sougndalen, Och ey herued noget Tucerer eller anrörer Sr Jörgen Phillipsens eye-deeller, Huis hand enten udj Aadalen eller Sougndalen kand vere berettiget, forbliffuer hans Rett Han: dog herued v-beschaared och v-formeent.

End widere der till Suared Sr Jacob Lutt Imod dend anden post som Sr Jörgen Phillipsen foregiffuer at haffue Kongl: benaadings breffuer paa di almindinger och udmarcher paa de steder, Suared Jacob Lutt at hand aff hans Maytz: Sig haffuer tilforhandlet Kongl: Mayt: almindig paa samme Steder och derom till beuisning fremlagde hand nu i Retten Hans høy Exl: h^r Statholder Gyldenlöus paa Ko: Ma: Veigne till Jacob Lut udstedde schiöde paa efftersch^{ne} wande med tilhörige aaser och Lijer beliggende udj Sougndalens annex och endeell deraff i Hallingdals aalmerche, kaldes Øffste wand (fol. 41b) Lang vand, Bu vand, Fris vand och Somme vand sambt it der östenfra liggende wand och vasdrag kaldis Sande, med deraff dependerende och alt udj be^{te} Somevand faldende smaa vand tillige med tuer elffuen och Sielffue Elffuen Nauffnlig Sunga saauelsom it stökke schoug kaldis Raadals marken al merche sat effter beretning udj landschyld for Trej huder och det alt med des udmarcher och Rödning med angrendsende och omkring lig-

gende aaser och lier saauit Sig det strecher och med rette tilligge bör, etc: vnder hans høyExl: hand och Seigell dat: d: 2 Julij A^o 1672.

Carll Halduorsen Bersund och Carll Aslesen Rustöd Sig och for Retten fremstilled och tilligge med Laurs Laursen War begierendis at Wides schielne och deele Imellum Aadalen och Sougndalen,

Helge Berg med flere di Sougndals folch beraabte Sig paa en dom som i forig tider schall were gaaen Imellum Schollerud och Sougndals eyedeler som hand formeente at kand faa forschaffed udj Rette Huilchen hand formeener eyedelerne Nochsom schall forklare Huorom hand nu medhafde en lös Copie som dog ey till nogen effterretning for gyldig kunde eragtes i Retten, och formeente Laurs Laursens Indsteffnte prouff ey desforinden Kunde tages -

Jens Castensen paa Sin hosbond Nemblig fougden Sr Christen Christensens Veigne, Herudj Suared och war begierende at med Sagen sambt widners förelse motte beroe till hand Sielff Kand vere udj Retten tilstede efftersom hand derudj er interesseret och nu udj forfald Och Sagde Att hans hosbund derudj er interesseret paa ko: Ma: Weigne formedelst almindning som hand formeener paa disse omtuistige Steder at Were som hand bör forsuahe;

Laurs Laursen derimod Suared och formeente for^{ne} Jens Castensens indsigelse ey noget kand eller bör hindre hans Indsteffnte prouffs forhör effterdj hand ey ved denne Sögning (fol. 42a) anrörer nogen kongens almindning, Mens alleene om Aadals eye deler Huoruiit de Sig Strecher, Tilmed paastaar hand at fougden Hertill faaed Louglic kald och warsell om hand noged kunde haffue herudj at Sige, och ey nogen fuldmagt eller schrifftlighed till denne Jens Castensens indsigelse fra fougden foreuises, = Laurs Laursen med widere Imod Helge Bergs paastand Suared, Imod den dom som hand Sig paaberaaber, at hand och hans med Consorter Sielff haffde ladet Steffne i Sagen forleden höst och baade da och Siden des halff Respijt noch till at forsyne Sig med huis breffue och beuis de kunde formeene Sig udj Sagen tienlig, och paastod Hans prouff derfor ey burde opholdes som nu med Stor möye och omkostning med sambt Rettens betiening hidbragt, fra lange veye och muelig aldrig Igien kunde hidbringes baade aff dödsfald och andre hendelser, Och deroffuer i Saa maader Schulde forhindres och for wirres fra Sin Rett och dend Rette Sandheds opliusning effterdj hand ey andet Söger eller begierer end prouffuenes Rette sandhed maa forhöres; Aff dis lige och flere efftertenkelige aarsager kand Wi iche forsuarlig eragte at Hindre Laurs Laursen Sine prouffs förelse, Huilche effter afflagde bogeræd enhuer for Sig prouffued som følger.

Kolbiörn Houchedall prouffued at for vngefehr förgetiuffge aar Siden da hand bode paa Bierche i Sougndalen da hafde hand och Elling Oppegaard opsatt Elsleed tilsammen Strax vnder Tyffuenborgen /: Mens Kolbiörn hand bad Elling at hand motte vere med hanom :/ Mens samme Elsleed bleff for den: igien Nedhuggen, dog ey widste huem den Nedhug, End widere prouffued hand at for vngehr fire eller fem ochtiuffge aar Siden, da war hand och Elling Oppegaard, Sambt Jon Berg och Christopher Lundesgaard tilsammen och di schiöd To Elsdyr noget (fol. 42b) lidet synden ved Tyffuenborgen som war i lien ved Tyffuenborgen paa denne Side som bær hid ad i öster, och som di Haffde schutt dyrene, Sagde Elling Oppegaard till den: wi kand iche Henge dem op her for Jeg er Reed at Asle Schollerud kommer och tager dem fra os, Mens wi faar bære dem offuer becken som di och giorde Widere sagde hand Sig ey Herudinden at Were beuist, eller hafde at prouffue.

Erich Krogsrud prouffued, at for vngefer fyrgetiuffge aar Siden da hand tiente paa Weme da war hand nogle gange med Asle Schollerud at fische udj Nördre WelsWandet Och satte Reffuer ud, och Elling Oppegaard fished der ochsaa samme tid, Och ingen Minchede huer anden det, Widere Sagde hand Sig Ey herom haffue at prouffue.

Jon Berg prouffued, at hand war med Indbemelte Kolbiörn Houchedalen, Elling Oppegaard och Christopher Lundesgaard at schyde di To dyr paa dend östre Side elffuen Nemblig Saxkiend elffuen Strax ved Tyffuenborg Och som di Wilde hengt dyren op at tyrche paa samme Sted som di schiöd dem, Sagde Elling til dem at Asle Schollerud kunde komme och tage dem fra dem, efftersom det War i Scholleruds och Aadals eyedeler, Mens di fich at bære dem offuer Elffuen som di och gjorde, och Ellings broder Pouell Oppegaard /: som och war med den: /: Sagde ochsaa samme ord till dennem som Elling ydermere prouffued hand at for vngefer Tou aar siden paa hestegaarden ved Sougndals kierche effter di hafde Læst i huspostillen i kierchen, Da fredliuste Elling Oppegaard paa Laurs Laursens Veigne dend schou och eyedeler som er östen for Gaasekiernet som war Laurs Laursens eyedeler till Schollerud, Widere prouffued for^{ne} Jon Berg, at nu forleden i faste da war hand med Laurs Laursen paa Sleuig (fol. 43a) och hörde at Laurs Laursen tilspurdte Erich Slevig /: som er en gamell Mand: /: om hand widste huor Rette schielne och deele war Imellum Sougndalen och Scholleruds eyer, der till Suared hand och Sagde, Jeg Sidder her en gamell mand, Gud annamme saa min Siell som Jeg schall Sige det som Sandhed er, och Sagde at i hans drenges tid da gich hand med Christopher Lundesgaarden öst till WelsWandet det öffre, och som di kom i Raadalen Westen for Wels vandet da Spurdte hand Christopher Huor Rette schielne schulle Were Imellum Sougndalen och Scholleruds eyer, da Suared hand han: Ret nu schall Jeg Sige dig det Jeg kommer op paa aasen. Och som di kom paa aasen da wiste hand hen i Hofflands aasen och sagde der begynder schielne och i Blecheaasen och saa aff Blecheaasen i Gaasekiend och aff Gaasekiend i Tyffuenborig, och paa dend östre Side der er Scholleruds eyer; = Truls Land prouffued och tilstod lige samme ord och Eenstemmig med for^{ne} Jon Berg Saauit dend fredliusning aff Elling Oppegaard, Saa och lige samme ord tillige med Jon Berg at haffue hört aff Erich Slevigen ligesom Jon Berg derom prouffued haffuer - Alle disse forskr^{ne} prouff Haffuer prouffued saaledis effter afflagde och forelæste bogeræed som forskr^t staar. Mens effter^{ne} som och Indsteffnt effter Laurs Laursens tilspörgelse gjorde effterfølgende bekiendelse och tilstand Vden nogen Æeds affleggelse, Nemblig Ole Pucherud bleff tilspurt aff Laurs huis forloff hand hafde till dend hugst hand gjorde Østen for Welswandet for vngefehr Siuff aar siden, dertill Suared hand at hand war da en fremmed Mand Nys kommen fra Hallingdall och Wiste iche da aff (fol. 43b) den dom at Sige som Helge Berg haffuer Copie aff, Och Laurs Laursen loffued han: schouff at hugge udj for giæld hand war han: schyldig da hug hand der östen for Welswandet effter Laurs Laursens forloff, Och der var ingen som kiered derpaa, Mens nu kiender hand Sig Sielff till eyedelerne med de andre lods eyere effter for^{ne} dom; = Ilige maader effter tilspörgelse Tilstod Torgier Halkiendrud och Hans Rösby at di ochsaa effter Laurs Laursens forloff for vngefehr Trej aar siden hug tömmer for han: östen for Welsvandet Och ingen anchet derpaa dend tid, Mens di wiste da indted aff dend for^{ne} dom at sige;

Helge Berg foregaff at endeell aff de forindfördte prouff Nemblig Truls Land och Jon Berg di haffuer Sielff giort aawirche med tömmerhugst i disse omtuistige eyedeler som di Haffuer prouffued om som er östenfor Gaasekiend;

Laurs Laursen Indgaff it udtoget aff en Protocoll d: 20 Junj 1653 Item fremlagde hand it andet udtoget aff en Protocoll d: 10 decembr: 1658.

Med begge partternis baade Citantens Och Helge Bergs paa Wederpartternis Weigne deris Consent och sambtyche bleff Sagen widere forflöt till tingstuen till förste almindelige Sageting effter Aandfreden er vde at parterne da der kand fremføre Huis Widere breffue och beuislighed de till opliusing i Sagen kand haffue, och Særlig Helge Berg dend paaberaabte Dom at fremforschaffe.

TING 24. JULI 1678 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 44a) Dend 24 Julij Holtes almindelige Schatteting Och almuffuens forsambling aff Nördrehougs prestegield, paa Tandberigg tingstue, War offueruerendis Ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen, Sambt effter^{ne} Laugrettis mend Nemblig Torgier Breen, Christopher Rösing, Christopher Haldem, Madz Leerberg, Knud Weyen och Johannes Egge.

Lod da Ermelte Ko: Ma: fouget for almuen oplæse

1. hans høyExl: her Statholders paabud om schatter, at dend ordinarie schatte Saa och Proviantschatten, Item Familie Landhielpen schall paa maade och Wilkaar som forleden aar leggis och udgiffuis, dat: 18 april 1678.
 2. Noch de udj Slotzlougen Committered deris anordning och befall om Krigsstyren for dette aar paa lige Conditioner som for forige aar som hans høy Exl: ved Sin ordre till de determinerede tider som forleden aars krigstysforordning omformelder kand bliffue erlagt dat: 12 april: 78.
 3. Hans høy Exl: breff och befaling till fougden om de Soldater som baade forleden aar och i aar beordret at marchere och dog hiemme bleffuen dermed at haffue indseende, dat: 18 april: 1678.
 4. Forordning om Rostienesten och Ryterhold i Norge in anno 1678, dat: d: 14 decembr: 1677.
 5. Hans høy Exl: paabud effter Kongl: forordning om specie Rixdaler at de her effter her udj Riget vden forschield schall gielde, udgiffuis och Annamis for It hundrede schilling dansche, dat: 15 april: 78.
 6. de udj Slotz lougen Committeredis videmered Copie aff Commissar velb: Hans Kaases Schriffuelse till den: dat: 8 april: 78 om tuende dögige artollerj hester aff huer 2de prestegield, it lidet och it stort at udredis.
 7. Fredrich Merchers anmodning till fougden om 14 dags provission till hans høy Exl: hoff holding paa Bragenes fra d: 28 Julij til d: 11 aug: Imod betaling, datered d: 14 Julij 78.
- (fol. 44b)
8. H^r oberst Johan Wibes Schriffuelse till fougden om de luepenge aff Nördrehougs prestegield dat: 30 May 78.
- Alle forsch^{ne} høy öffrigheds breffue och befalinger beretted fougden Straxsen effter it huert er han: Indhendiget, den: for almuffuen paa hestegaarden ladet forkynde med sambt och disse effterschr^{ne} som nu och i lige maader ankyndiget.
9. De udj Sl: lougens Committeredis Copie aff hans høy Exl: anordning om landvagten at dend hidtill vered almuen til stor besuering med deris auffls forsömmelse och stor bekostning, Huorfor same landvagt saauit till videre opheffuis, Saa at her effter ey mere schall holdis paa wagten end 2 eller 3 Mand paa grendsepassererne som kunde paaagte huis der passerer dat: 30 April: 1678.
 10. Hans høy Exl: Anordning om kongl: Maytz: Rettigheders Restandtzers Clarering om des Rigtigh: till Commissar Hans Hansen at forklare, dateret d: 1 May 1678.
 11. Hans høyExl: ordre till Stifftamptschriffuer Iffuer Huid, at enhuer fouget udj Sit fougderie schall werffue och forschaffe i det Ringeste Tj dögige fodknegte, och at giffue /: aff kongens indkompst enhuer i huerffuep: To Rdr, en grov vadmelskioell it paar schind buxser, To schior-ter, It par scho, och it par strömper, huormed enhuer schall forsees fire Rdr. Der till maa fogder-

ne optage alle lösgiangere och andre som fra it sted till it andet Ripper och ey haffuer nogen visse herschab eller tilhold, och paa preste, fogde och schriffuergaarde, sambt andre frigaarde maa ey mere end Tou Tieniste karle eller drenge der for fri passere etc; same folch schall till d: 15 april 1678 leffueris, dat: 12 10br: 77.

(fol. 45a) Jon Simensen paa Sr Hendrich Holstes Veigne lod Tingliuse it pantebreff aff Jens Pedersen paa Bragenes till Hendrich Holst udsted paa ¼ i Settrangs Saug for Tou hundrede Rixdr forstreckning, och huis same Saugpart ey saa megit werdig, da det öffrige udj andet hans formuffue forsichres, Samme breff dat: Bragenes d: 28 Junj 1678.

Noch lod hand tingliuse et pantebreff aff Ingeborg Hans datter till Sl: Claus Trondsen udsted paa dend halffue part udj hendis Saug /: som hendis fader tilforn tilhörig /: liggende Nest optill Setrangs Saugen, Och det for To hundre Rdr Pantepenge, Samme breff dat: d: 19 decembr 1671.

H^r LaugM: Sr Laurs Christensen lod oplæse et forbud och fredliusing paa Asch tilliggende schouff dat: 1 Junj 1678.

Inger Settrang lod tingliuse it schiöde aff h^r assistensraad Christian Lund till Gulbrand Iffuersen udsted paa dend gaard westre Settrang schyllende Trej schippd: biugmalt: sambt Trej dr. for arbeit och foernöd, med böxsell och herligh: off^r ald forschr^{ne} Trej schippd: tillige med böxselen offuer it halff schippd tunge Marie Kierche proustigodz och femb Settinger bondegods ibm: dat: d: 9 Julij 1678.

Ingebor Hans datter lod tingliuse it breff aff Söffren Kinch, huor udj hand bekiender hun till han: betalt paa Sin fader Hans Laursens veigne /: som hand till Sl: Simen Laursen schyldig /: penge 364 Rdr. och derued Indfrelst hans derfor udsatte pant Nemblig effter des pantebreffuers formelding etc: dat: 8 May 77.

Jens Norby och Madtz Leerberg Her i Retten tilkiendegaff och berette, at dend tid lensmanden paa hestegaarden oplæste det forindbe^{le} h^r obrist Wibes breff om di lue penge, da Sagde Capteinen at, di som haffde giffued Soldatterne till hatter (fol. 45b) di schulle vere fri for at giffue dem till Luer indtill videre.

H^r Laugm: Sr Jörgen Phillipsen lod tingliuse Gutorm Truelsens till Sophia Stochflet Sl: Hans Nielsens udstedde obligation och pantebreff paa halffparten udj Egge i Vlleraalen som schylder it halff schippund tunge till han: med böxsell och det for It hundre Rixdaler, dateret dend 30 May 1678.

Hans Hansen aff Bragenes lod tingliuse it pante breff aff Tomas Arffuesen Opsall paa Trej Settinger Korns Landschyld i Haldem och en Sösterpart i Gundbiönrud i Odallen och det paa To aaremaall, for pantepenge Tretten Rixdaler dat: 26 Novembr 1677.

Claus Dinesen Schredder lod tingliuse en affstaaelse aff Jacob Bertelsen paa Clauses Iboende huus ved Hönnefos dateret d: 17 Julj 1678:

TING 26. JULI 1678 PÅ GOMNES I HOLE

Dend 26 Julij holtes almindelige ting och almuffuens forsambling aff Hole prestegield paa Gomnes tingstue War offueruerendis Ko: Ma: fouget Sr Christen Christens: sambt effter^{ne} Laugrettis mend Nemblig, Olluff Rudsödegaarden, Ole Lehne, Ole Berrig, Knud Lehne, Christen Gomnes och Jull Rud;

Huor da Ermelte Kongl: Ma: fouget lod for almuffuen oplæse och forkynde alle des forindfördte Elluffue dend höye öffrigheds breffue och befalinger som forleden 24 Huius paa Tandberrig tingstue Publiceret Som supra indfördt;

H^r LaugM: Sr Laurids Christensen lod oplæse och forkynde en fredliusning paa Asch schoug dat: d: 1 Junj 78.

Ole Næs haffde ved hiemsteffne ladet hidCitere Christen och Anders By formedelst de med hugst (fol. 46a) och Setterbeed gör han: indpas och forfang udj it styche schoug och Rödningsland paa Krogschougen, som hand haffuer taget i böxsell aff forig ko: Ma: fouget Jacob Lut. Huor om hand nu fremlagde hans böxsell Seddell aff Jacob Lut dat: 3 april 1668. Noch fremlagde Ole Næs en hans Exl: forig her vice Statholder Offue Juls Resolution om det samme dat: 13 Junij 1672.

Indsteffnte Christen och Anders By mötte Sielff udj Rette och Sagde at di haffuer deris Rette Setter till By paa Flagsetter vold som deris formend Mand effter Mand haffuer brugt Och formeener de for han: derued ingen v-ret giort i det de bruger det som tilforn for den: haffuer ligget och fuldt till gaarden,

Ole Næs derimod Protesteret och foregaff at By Haffuer Sin Rette Setter som kaldis Bysetter som di haffuer der till brugt aff gammelt, Mens dette Flagsetter Haffuer di alleene hafft till beuilling Saasom Oles Werfader Gutorm By, hand fich det till beuilling aff dem som da bode paa Næs. Och Sagde Sig det med prouff och Widnisbiurd at kand giöre beuisligt, Och formeente om di end der Sidder till Setter som dem dog ey berettiget, at de derfor ey bör indfalde udj hans Leyemaall och tilböxslede schoug med tömmer hugst som der nu en deell aff samme hugst findis beliggende, Huilched hand formeener bör vere han: hiemfalden, Mens effterdj Ole Næs nu ey haffde nogen prouff tilstede enten om for^{ne} Bysetter, eller och om dend omtuistige hugst er giort udj hans leyemaall som han: er forelagt at beuisse, huor for Sagen er forflöt till Neste almindelige Sageting effter Aandfreden.

RETTERGANG 2. OKTOBER 1678 PÅ LORE I HOLE

(fol. 57b) Dend 2 octobr: War Jeg effter en Rigens Citation till Rettens betienelse paa Lore i Hole prestegield paa Ringerige, War offuer uerendis böigdelensmanden Laurs Onsagger, Item fougdens fuldmegtig Jens Castensen Sambt effter^{ne} Sex Laugrettis mend Nemblig Christopher Gomnes, Gulbrand Gomnes, Christen Gomnes Anders Sörum, Ole Berg och Hoffuor Moe.

Huor da velagt Halsten Erichsen Indwaaner i Christiania ved hans udschichede fuldmegtig Suend Olsen Indgaff en Rigens Citation, aff dato 21 aug: 78 ved huilchen hand haffde hidsteffnt och i Rette sögte Torchell Lore, for hans paaboende gaards Misbrug och forderffuelse, Item for Resterende tredie aars tage for Ao: 76, Item for Landschyldens Indesiddelse for Ao: 77 (fol. 58a) Item for hand brugt gaarden dette Neruerende aar vden hans Loff och minde, effter derom same Steffnings widere Indhold;

Noch fremlagde for^{ne} Suend Olluffsen Halsten Erichsens Indleg och Sig derued giffne fuldmagt dat: 28 7br: 78 -

Indsteffnte Torchell Laare mötte udj Rette, och Sagde Sig ey Widere till Sin Landherre for^{ne} Halsten Erichsen at vere Schyldig paa gammell Rettighed och landschyld aff hans brugende anpart i gaarden en halvesiette Rixdaler, Och formeente hand derued udj denne besuerlige tid Sin gaards feste ey kunde haffue forbrut, och Sagde Sig at Ville giöre Sin flid det at betale, Sagde

Sig ochsaa at haffue det med landherrens forloff till at bruge gaarden i aar, dog ingen Nöyagtig beuislighed derom i Rette förde -

Kongl: Maytz fouget Sr Christen Christensens fuldmegtige tienner Jens Castensen gaff udj Retten tilkiende och lod Indføre, at for^{ne} Torchell Lore er Schyldig och Resterer paa kongl: Schatter och Rettigheder - 54½ Rixdr 19 s: Huilche hand formeente at Halsten Erichsen Sielff burde tilsuare och betale dersom hand will Söge Leylendingen Torchell Laare fra gaarden, Widere war ey paa Enten Sider at Indgiffue vndtagen for^{ne} Jens Castensen foregaff at Kongl: Mayt: er en lodseyere udj gaarden Laare, Och derforre paastod at dersom Halsten Erichsen will endelig driffue Torchell fra gaarden, at hand da bör pligtig Vere dend Igien at forsiune med Saa dögtig och Vederheftig Leylending som kand Suare hans Ko: Ma: till Sin schatt och landschyld, Sambt holde gaarden (fol. 58b) wed Louglig och forsuarlig heffd och biugning; etc.

Effter Huilchen denne Sags Leylighed och effterdj Indsteffnte Torchell Laare Sielff wedgaar till Sin Landherre Halsten Erichsen at med Restere och schyldig vere Halff Siette Rix dr for Landschyld och Rettighed aff hans paaboende gaard Laare foruden dette Neruerende aars Landschyld 3 dr 3 ort: Saa wibes iche Imod Landslougen L:L:B: 1 capt: hannom for for^{ne} Sin Landherres Sögning Saauit at kunde befri, hand Jo formedelst hans landschylds Indesiddelse och Misbetaling Sin gaards feste och försteböxsell haffuer forbrut, och gaarden till förste faredag Rödig giöre Saafrembt hans Landherre han: dend ey Lenger will forunde och ansee denne besuerlige tid som disvæhr mange Slige Exempler forwolder; derforinden dend for^{ne} Resterende Landschyld er hand herued tilkiendt inden ½ Maanetz dag at betale med Sambt Sex Rdr udj omkostning Saafrembt det iche ved adferd effter lougen hos han: schall udsöges; Belangende de huse som er paa gaarden Saasom Stuffue, loffue fæhus, findis temmelig vell ved lige holden Saauit paa hans anpart i gaarden kand tilreignis, vndtagen it Nytt fæhus som ey andet fattis end tagh at paalegge;

Angaaende dend fordring som Ko: Ma: fouget haffuer till be^{te} Torchell Lore for Kongl: Schatter och Rettigheder, da haffuer hand Sin Rett och tiltale till landherren Halsten Erichsen herued v-formeent och forbeholden, Saa frembt Torchell det ey Clarer.

RETTERGANG 21. OKTOBER 1678 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 59a) Dend 21 octobr: bleff Retten betient paa Tandberg tingstue i Nördrehougs prestegield, war offueruerendis böigde lensmanden Willads Trögstad sambt effter^{ne} Sex Laugrettis mend Nemblig, Gunder Gaunum, Ole Siffuersen Wager, Ole Westren, Ole Schöyen, Laurs Weysteen och Engebrit Weysteen,

Huor da Welwiise h^t Laugmand Sr Jörgen Phillipsen ved sin fuldmegtige tienner Anders Jörgensen Indgaff en Rigens Citation aff dato 25 7br: wed huilchen hand hafde hidsteffnt och udj rette fordred Peder Findsand aff Odalen for en Stor deell han: forstrachte penge, Item for mange aaringer Resterende landschyld och rettighed aff ½ parten i hans paaboende gaard som Sr Jörgen Phillipsen er eyende, Item hidsteffnt han: med huad böxsell ret hand kand haffue paa samme ½ part i gaarden, och formeener hand iche alleene dend kreffuende gield med des Rente och omkostning bör betale, Mens end och gaarden at haffue forbrut, effter derom samme Steffnings videre uduisning och medför etc:

Noch fremlagde Anders Jörgensen hans hosbonds Indleg och Protestation dat: i dag Huorudinden hand ochsaa i Rettesetter hand dend fordrende gield Nemblig - 133 Rdr 6 s: bör betale med des Rente och omkostning. Och huis hans bo och formuffue ey Kand tilreche, da derfor

med Kroppen at arbeide effter lougen, Item hans gaards feste haffue forbrut, Item for denne Process at at giffue i omkostning Sex Rix dr. med widere samme Indlegs medför.

Indsteffnte Peder Findsand mötte Sielff udj Rette och ey noget aff dend fordrende gield kunde benegte som udj forsch^{ne} Indleg och Specification findis Indfördt. Mens hand sagde at haffue tömmer hugget och i beredschab till des betaling, Huorimod Anders Jörgensen Suared och formeente at Slig hans forebringende ey bör anses till nogen hinder udj hans hosbonds louglig sögning effterdj hand huerchen noged tömmer derpaa leffueret ey heller wides Slig hans forebringende at vere i Sandhed effterdj hand altid hans hosbond med Slig vndschylding vden nogen (fol. 59b) paafölgende leffuerands haffuer aff Spiset, och Naar hand noged tömmer kand leffuere will hans hosbond han: som billiget aff Cortte och got giöre, Mens Imidlertid och des forinden formeente och paastod hand at Peder Findsand burde lide dom effter hans hosbonds Sögning och i Rettesettelse effter i Rettelagde Indleg och Protestation.

Peder Findsand bleff tilspurt, om hand effter Steffningens tilhold nu haffde tilstede hans böxsell sedell eller huad böxsell ret hand haffuer till laugmandens ½ part i gaarden Finsand, Huortill hand Suared Ney at hand nu ey noged derom medhaffde etc:

Effter huilchen denne Sags Leylighed, Och effterdj for^{ne} Peder Findsand ey kand benegte Jo at Schyldig Were till Welviise h^f Laugmand S^f Jörgen Phillipsen de effter for^{ne} hans Indleg och Specification fordrende It hundrede Trej och Treduffue Rix dlr 6 s: och ey beuises eller forklares der paa noget till affbetaling at Vere Leffueret eller betalt, Saa er hand hermed tilfunden samme 133 Rixdr 6 s: til Welbe^{te} h^f Laugm. at betale Inden halff maanetz daug med Sex Rixdaler udj Kost och Tæring, eller och ved Nam och worderings adferd aff hans boe och gods at udsöges effter lougen, och dersom /: effter h^f Laugmands paastand :/ hans middell och formuffue ey till desen affbetaling kand tilreche, da Wides ey heller han: Imod lougen KiöbeB: 5 capitell at kand befri hand Jo der for bör arbeide med Kroppen Saa frembt hans frender ey vill löse han: och betale hans gield.

Och effterdj hand baade med saa mange forindförte aaringers landschyld Resterer (fol. 60a) som udj dend fordrende Summa er Indfördt, ey heller effter Steffningens tilhold beuiser eller forklarer hans böxsell ret till Laugmandens halffue part i gaarden Saa kand han: ey heller derudj imod S^f Jörgen Phillipsens paastand befries, hand Jo des böxsell ret bör haffue forbrut Saa frembt hand des brug och besiddelse ey effter dags kand haffue udj her Laugmands Minde och tilladelse.

Welermelte h^f Laugmand S^f Jörgen Phillipsen lod tingliuse en obligation och pantebreff aff Gutorm Trulsen til Sophia Sl: Hans Nielsens paa Bragenes udsted paa 100 Rdr. till 9 aug: 1679 at betale, och til vnderpant Indstillet och forsichret hende med ½ part udj Egge samme breff dat: 9 aug: 77 och 30 May 1678.

Noch lod hand tingliuse it Jörgen Laursens affstaaelse breff till S^f Jörgen Phillipsen paa ½ Schippd: i Görud med böxsell som hand Sielff hafft i pant aff Hans Gulbrandsen Berrig for firesindstiuuffge Rixdr dat: 13 May 1678.

RETTERGANG 22. OKTOBER 1678 PÅ VÅGÅRDSKOGEN I ULLERÅL

Dend 22 octobr: War Jeg effter en Rigen Citation till Rettens betienelse paa Waagaards schouff i Vlleraalen i Nördrehougs prestegield angaaende nogen hugst och schouger varme der schall were begaaed, War offueruerendis effter^{ne} Laugrettis mend Nemblig, Peder Knestang, Jon Opprud Peder Gundersen Berg, Ole Amundrud, Biörn Flechesjö och Alff Lo, etc: = Kom da for os udj rette welviise h^f Laugmand S^f Jörgen Phillipsen ved hans fuldmegtige tienner Anders

Jörgensen och Indgaff en Rigens Citation aff dato 25 7br Sidst affuigt, Wed Huilchen hand haffde hidsteffnt Gulbrand Hoff och hans Sønner, Tosten, Willum och Simen Gulbrandssønner, formedelst di (fol. 60b) schall Vere Indfalden i hans schou till Waagaard med v-louglig schoughugst i denne forleden Sommer, Item ved samme hugst udj dend Störe törche Hafft Warme som Sig i schougen offuer en fierding Veis udspreed och schougen opbrent och Rujneret, for meenende di derfor tilbörliig bör lide och straffis etc:

Item till prouffs derom war Steffnt Jon Waagaard och Simen Egge effter derom samme Steffnings Videre uduisning och medför etc:

Paa sambtlig de Indsteffnte Wederparters Weigne mötte i Rette de tuende Gulbrand Hoffss Sønner Willum och Simen som wedgich at haffue hugget herudj schougen ved Vellen elff fiorten tylter tömer och ey benegted di Jo ved samme hugst Haffde opgiort en liden varme paa en Slet Steen Knalde som di os nu Anwiste, Mens di sagde at di dend gandsche udslychte, Saa de ey kunde See dend Ringeste Ildgnist der aff dend tid di gich derifra och ded War Neste Lördagen for St: Hansdag imod afften, Huorfor di formeente och paastod, at dend paasteffnte schoug varme ey er kommen fra dennem, Och formeente for denne h^f laugmands Sögning och tiltale burde fri Kiendis.

For^{ne} Anders Jörgensen Indgaff hans hosbonds Schriffthlig Indleg och Protestation dat: i dag.

Bleff saa fremstillet i Rette di tuende Indsteffnte prouff Nemblig Jon Waagaard och Simen Egge, Huilche effter aflagde æd enhuer for Sig prouffued som følger.

Jon Waagaard prouffued at for^{ne} Löerdag Nest for St: Hans dag Nestleden, da war hand oppe ved Vels vatned at fische, och Imod middags tid hand drog hiem da Saa hand dend varme aff for^{ne} Gulbrand Hoffss sønner var opgiort paa samme sted som de os nu anvist /: som forindfört /: och Saa at det Rög deraff, Om mandags afften der nest effter Imod Soleglads tid, da Reed Jon och Niels Pedersen till Heen, och kunde iche agte nogen varme samme tid paa hans opreigse efftersom det da war bag ved den: Mens dend tid Jon Reed tilbage igien samme Nat som war ved midnatz tid, da Saa hand at Warmen gich op effter aasen, da sagde Jon till Sin dreng Mogens Helgesen /: som var med han: / Raade Gud at denne Warme (fol. 61a) er iche kommen fra dennem som haffuer hugsten her i schougen, Mens hand wiste da iche huem der haffde hugget, Widere haffde hand ey derom at prouffue,

Simen Egge prouffued at hand war ey widere herom beuist, end hand vngefehr ved Laursmis tid forleden War med Jon Waagaard at besee for^{ne} schoug varme och Optelle tömmeret som aff be^{te} Gulbrand Hoffss sønner hugget, som befantes fiorten tylter och trej stocher, och samme tömmer war altsamen paa ded Sted som Warmen var gaaen offuer, och sagde Sig ey widere herom haffue at prouffue;

Widere bleff nu ey aff parterne paa enten Sider i Sagen Indgiffued eller forklared, Mens braaden, aasteden och des beschaffenhed aff os mueligst grandschet och besigtigit. Huis forefindende widere udj affsigten Naar dend paafølger, schall Worde forklared efftersom dagen nu forlöben och derfor foraarsaget Sagen till tingstuen till Neste almindelige Sageting at optage och forflötte, Huor da parterne Sig igien haff^f at Indfinde och Erwartte Widere herudj Rettens kiendelse.

TING 29. NOVEMBER 1678 PÅ GOMNES I HOLE

Dend 29 Novembr: Holtis almindelige Schatteting i Hole prestegield paa Gomnes tingstue paa Ringerige War offueruerendis Ko: Ma. fouget Christen Christensen Sambt effter^{ne} Laugrettis-

mend Nemblig Jull Rud, Knud Lehne, Ole Ruds ödegaarden Ole Hansen Gesuold, Tole Gesuold, Gunvold Wig, Sambt Meenige tilstede Verende ting almuffue.

Huor da fougden for almuffuen lod oplæse och forkynde en videmered Copie vnder Slotz lougens Committerede deris henders Testification aff hans høy Exl: her Statholders ordre angaaende hö och kornschatten dat. 8 octobr: 78.

Noch de udi Slotzlougen Committerede deris ordre om det samme dat: 14 octobr: 78 huor udj P: S: formeldis at di haffuer (**fol. 61b**) bekommed hans høy Exl: ordre aff dato den 13 octobr: at det Indtill Nermere med Korn schatten schulle beroe -

Noch Slotzlougens Committerede deris ordre om Kornschatten at dend v-feilbarligen schall ufgiffuis dat: 6 Novembr: 1678.

Noch lod fougden oplæse hans høy Exl: her Statholders ordre och befahll at huert leg aff de inrullerede som haffuer v-dögtig geuer schall aff h^r vice Præsident Sr Laurs Jacobsen accordere och Sig til forhandle dögtig geuer dat: 11 sept: 78. = Item ladet forkynde en Commissariatetz ordre vnder Commis: Sr Hans Hansens haand, om To Tros knegte med hosfølgende 4 Artiglerihester her paa Ringerig schall Vnderholdis dat: 12 octobr: 1678 -

Ermelte Kongl: Ma: fouget Christen Christensen frem fordred almuffuen till Reining och doms for Huis de till hannom Kand Restere och schyldig were baade paa forig aaringer och Neruerende aars Kongl: Schatter och Rettighed till Jull 1678 forfalden /: foruden dette aars nu Nylig paabuden Proviant Korn och höe | Item dette aars tjende | som udi denne effterfølgende Reining och sögning ey er indreignet /: Saasom först Hoffuor Mo Sielff vedgich och bekiendte med sambt dette aars schat at vere schyldig till fougden - 25 Rixdr 1 ort 4 s. och derforuden till Hans Nielsen paa forig aaringer - 1 dr 2 ort 18 s:

Christen By bekiendte at vere schyldig for Anno 1675 -76 och 77 Item 78 /: Naar hans Indquartering Nemblig 7 dr 2 ort 5 s: er gotgiort och afkortet /: - 44^d 2 ort 18 s: och till Hans Nielsen som Rester for 1672 -73 och 74 och 75 - 11 dr 1 ort 12 s: -

Elling Suarstad bekiende at vere schyldig for dette Neruerende aars schatt sambt kiöd och Smörschatt foring, wisör, degnep: hestep: weye lön tilsammen - 10 dr 7 s: -

(**fol. 62a**) Ole Lehne Kreffuis och bekiendte at Vere schyldig med dette aars schatt tilsammen - 8 dr 2 ort 2 s: Noch vedstod at vere schyldig till fougdens forig fuldmegtig Hans Nielsen - 2 dr 3 ort 15 s:

Jörgen Field for di $\frac{3}{4}$ i gaarden Kreffuis och bekiendte at Were schyldig offuer alt - 7 dr 1 ort 17 s:

Enchen Deelen /: som hendis Sön Ole Stadum tilsuarede och bekiendte at vere schyldig paa dette aars Rettigh: - 1 dr 2 ort 12 s: -

Peder Rolffsen Haugnord Kreffuis och bekiendte at vere schyldig med dette aars schat - 5 dr 3 ort 20 s: och derforuden til Hans Nielsen 1 ort 12 s -

Anders Biörnstad kreffuis och vedgich at Vere schyldig for Biörnstad och Wecheren paa Sin och Söffren Biörnstads Veigne - 25 dr 1 ort 10 s. dog med dend Condition Loffued at betale Naar hand faar baag och Reining derpaa Saa hand kand wide huad hand hos Söffren haffuer igien at fordre, = Derforuden loffued hand paa Sörens Veigne at Clare for en Sær brugende pladtz kaldis Laaruig och Rester 2 dr 3 ort 9 s.

Noch kreffuer Hans Nielsen hos Anders for Ao: 75 som Anders Vedgich - 3 ort 13 s: -

Noch kreffuer Hans Niels: som Söffren for samme aar schulle Restere 2 dr 1 ort 19 s: Huilched Anders Sagde Sig ey noged witterlig om;

Johannes Suarstad kreffuis och vedgich at vere schyldig 1676 -77 och 78 - 16 dr 1 ort 15 s:

Derforuden fordrer Hans Nielsen for di forige aaringer - 4 dr 2 ort 10 s: Huorudj Johannes ey Widere Imod sagde end kongens och kierchens tiende for 1674 som hand sagde at haffue Claret till Dominicus Brouman och schall bedrage till 2 dr 16 s: -

(fol. 62b) Tron Sörum aff Jens Castensen kreffuis och vedgich at Vere schyldig med dette aar tilsammen - 9 dr 3 ort 9 s: foruden aff Flescherud i Nördrehougs giæld: derforuden kreffuer Hans Nielsen hannem for forig aaringer Indtill 1675 - 10 dr 1 ort 23 s: Huoraff hand wedgich at vere schyldig 5 ort 7½ s: och en t: letkorn som staar for 9 ort och To aars odels schat aff det ½ pd: i gaarden - 6 ort, Er tilsamen - 5 dr 7½ s: som hand vedgaar Mens odelschatten aff de 1½ schip: for 71 och 72 formeente hand at bör vere fri for som er aarlig 9 ort och er for begge for^{ne} aar 4½ dr efftersom hand Siger Sig gaarden Sielff ved pant var berettiget.

Tolle Gesuold Kreffuis och vedgich at Vere schyldig offuer alt baade gammelt och Nyt til sammen - 13 dr 4 s: -

Ole Hansen Gesuold Iligemaader vedgich offuer alt at vere schyldig - 4 dr 16 s: -

Torbiörn Börgeren ochsaa vedgich offuer alt at were schyldig - 4 dr 2 ort 3 s: -

Gunuoll Wig Kreffuis och wedgich at Were schyldig dette aars schatt och Rettighed - 17 dr 1 ort 20 s: och Rester for 77 - 2 dr 2 s: er tilsamen - 19 dr 1 ort 22 s.

Christen Horum kreffuis som hand vedgich at vere schyldig med sambt dette aars schatt - 25 dr 3 ort 10 s:

Knud Börgeesen Lehne vedgich for dette aar - 3 dr 1 ort 15 s:

Offuen Bierche Iligemaader vedgich - 14 dr 19 s: och derforuden till Hans Nielsen at Reste 1 dr 3 ort 7 s:

Tron Horum schyldig baade for Weckeren och det hand brugte i Horum for 76 -77 och 78 offuer alt som hand nu Sielff vedgich - 10 dr 2 ort 14 s: derpaa nu strax betalt 5 Rdr 2 s: Rester saa - 5 dr 2 ort 12 s:

Ole Ruds ödegaarden vedgich - 12 dr 2 ort 11 s: och derforuden till Hans Nielsen 2 ort 19 s:

Peder Löken vedgaar schyldig at were - 1 dr 2 ort 2 s:

Hans Löken wedgaar Iligemaade - 2 dr.

Hans Hoffuind vedgich schyldig at Vere - 5 dr 2 s:

Christopher Hoffuind vedgich schyldig at Vere effter Jens Castensens Restandz och fordring - 28 dr 3 ort 3 s: och derforuden til Hans Niels: for 75 - 6 dr 3 ort 17 s: och **(fol. 63a)** for Trej tön-der biug som hand paa Slotted bekommed 1675 a: 2½ dr, Er tilsamen 43 dr 20 s:

Tolle Midhoug som Sielff vedgich at Vere schyldig effter Jens Castensens Restands - 26 dr 2 s: Noch schyldig till Hans Nielsen 4 dr 6 s: -

Engebrit Opsall Sielff vedgaar schyldig at vere paa disse trej Sidste aar till Jens Castensen - 11 dr 3 ort 22 s och paa hans Moders Veigne til Hans Nielsen - 2 dr 3 ort 5 s:

Ole Nacherud vedgaar at vere schyldig - 23 dr 3 ort 3 s.

Kield Stixrud som hans quinde vedgich - 1 dr 3 ort 21 s.

Tore Stixrud Vedgich - 2 dr 1 ort 1 s.

Knud Beregaarden vedgich - 18 dr 3 ort 8 s:

Gulbrand Hollerud vedgich - 6 dr 2 ort 16 s Noch till Hans Nielsen for To schab och en quern som bleff Vorderet hos Christen Hollerud och Gulbrand Sig paatog at tilsuare - 2 dr 1 ort 8 s:

Niels Colbiörnruud vedgich - 3 ort 2 s:

Anders Aasterud vedgich - 1 ort 18 s: Noch som Hans Nielsen fordrer for slagsmaall med Jon Kolkinds quinde som schulle vered affsoned till 4 dr Huilched Anders iche ville vedgaa huorfor der med beroer till Nermere och bedre forklaring.

Halduor Braaten vedgich at vere schyldig 1 dr 1 ort -

TING 30. NOVEMBER 1678 PÅ GOMNES I HOLE

Dend 30 9br: Holtes atter Restands ting paa Gomnes efftersom med ald almuffuen Iche i gaar bleff affbestilt, War offuer verendis fougden Christen Christensen sambt Laugrettesmend Ole Berg, Ole Stadum Christopher Gomnes Gulbrand Gomnes Christen Gomnes och Anders By bleff da wiidere almuffue aff fougden frem fordred till Regb: Nemblig

Ole Wessetru vedgich at vere schyldig med dette aars schat och Rettighed effter Jens Castensens Restands tilsamen - 20 dr 17½ s. Noch til Hans Nielsen som hand ochsaa vedgich for tienden 1674 - 4 dr 1 ort 12 s:

Jon Kolkind vedgich - 6 dr 9 s: och til Hans Nielsen for tienden 74 som hand ochsaa vedgich - 3 dr 2 ort.

(fol. 63b) Erich Solem ved Sin wærsön Hans Solem vedgich at Vere schyldig effter Jens C: Restands: 7 dr 1 ort 8 s: och till Hans Nielsen tienden for 74 - 4 dr 6 s: som hand ochsaa vedgich -

Pouell Buerud vedgich at Vere schyldig med dette aars schat tilsammen - 27 dr 1 ort 8 s.

Knud Pioken bekiendte at vere schyldig 1 ort 9 s.

Mattis Sax Wedstod at vere schyldig offuer alt nu till Jull beregnet - 33 dr 2 ort 9 s.

Christopher Fröoug vedgich Iligemaade at vere schyldig effter Jens Castensens Restands - 24 dr 1 ort 17 s: och till Hans Nielsen - 16 dr 1 ort 10 s -

Engebrit Fröoug vedgich till Jens C: - 19 dr 1 ort 10 s. och till Hans Nielsen - 27 dr 2 s -

Anders By vedgich effter Jens C: Restandz - 33 dr 5 s - Noch derforuden till Hans Nielsen effter hans Restandz som hand ey noged Kunde Imodsige eller anderledis forklare - 7 dr 3 ort 8 s: derforuden er han: tilfört ½ t: tiende Korn som hand Schulle annammed hos Engebrit Weysteen for 5 ort Huilchen Anders Siger at Engebrit Sielff betalt och derfor ey pligtig dertill at Suare Beroer dermed til bedre beuis.

Knud Vlleren ved Laurs Onsagger lod bekiende at hand och Engebrit Vlleren er schyldig offuer alt med sambt dette aars schatt - 13 dr 3 ort 20 s:

Christen Gomnes Vedstod och bekiende at vere schyldig med dette aars schatt - 4 dr 1 ort 7 s:

Peder Houg Kreffuis aff Hans Nielsen som hand schall Restere for Ao: 1671 -72 -73 -74 och 75 offuer alt - 8 dr 1 ort 14 s: Som hand vedgich at will betale. = Widere aff almuen var nu ey tilstede eller Sig Wdj Retten frem stillet, Ermelte Ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen Satte udj Rette och fordred Dom offuer Indbemelte almuffue for for^{ne} schyldige och med Resterende Restantz och Kongel: Rettighed Som (fol. 64a) hand formeente de vden widere forhall med ald tilforaarsagelig omkostning och dompenge burde betale.

Da Effterdj forindbemelte Bönder Och almuffue Sig som forindfört her for Retten haffuer fremstillet och Sielff villig dend forindfördte Restands och kongel: Rettighed tilstaaed och bekiendt at schyldig Vere och med Restere, Saa Wides den: Iche Imod fogdens i Rettessettelse at kand forschaane, de Jo pligtig bör samme aff den: Sielff vedgaaende giæld och Restands at Clare och betale vden widere ophold Saauit hidtill forfalden, och dend sidste Termin aff dette aars schatt nu till anstundende Jull at haffue Clareret och affbetalt effter hans Ko: Ma: schatte breffs tilhold. Saafrembt di iche derfor vill lide Nam och vordering i deris boe och gods med sambt udj tilforaarsagelig omkostning och dompenge Trej schilling aff huer dalers Restandz som forindfördt etc:

Dog er at agte som forindfördt at dette aars paabudne Proviand Korn och höe Item dette aars tiende er iche udi denne dom och Restands indbereignet, ey heller dette aars odels schat och Rostieniste.

TING 3. DESEMBER 1678 PÅ TANBERG I NORDERHOV

Dend 3 Decembr: Holtis almindelige Schatteting paa Tanberg tingstue i Nördrehougs prestegield paa Ringerige War offuer uerendis Ko: Ma. fouget Sr Christen Christensen, sambt effter^{ne} Laugrettis mend Nemblig, Malte Kittelsby Biörn Flechesöuff Jens Wessetru, Erich Øurdall, Erich Stixrud och Alff Gundersby, sambt Meenige tilstede Verende ting Almuffue.

Huor da Ermelte Ko: Ma: fouget for almuffuen lod oplæse och forkynde de samme femb hans høyExl: och Slotzlougens Committerede deris anordninger och befalinger som forleden 29 9br paa (fol. 64b) Gomnes tingstue bleff publiceret som forindfördt.

Anders Jacobsen aff Bragenes lod tingliuse it pantebreff aff Bendt Nielsen paa Tuersteen paa 32 Rdr hand Anders schyldig och derfor han: pantsatt en f:ring gods i Oudalen Kaldis Hoffuergigen och det paa Trej aars tid at Nyde, dat: 15 9br 1676.

H^r Laugm: Sr Jörgen Phillipsen lod ochsaa tingliuse It pantebreff aff for^{ne} Bendt Nielsen liudende paa 60 Rixdr Huorfore hand Sr Jörgen Phillipsen baade till vnderpant och brugelig pant i pantsetter paa Siuff aaremaall som er 21 aar Nemblig Hoffvertswigen i Aadalen schylder aarlig Een fiering tunge med vnderliggende fischewarper, Disligeste Samsiö fische wand Som hidtill fuldt vnder Bendt Nielsens gaard Duersteen, och ved særh Kongel: schiöde Bebreffuit Sl: Hans Eggertsen Samme breff daterit Christiania d: 10 Septembr: 78 vnder hans haand och Seigell.

Imod samme for^{ne} Sr Jörgen Philipsens pantebreff gjorde Monsr Jacob Lut Indsigelse Saauit Hoffuertzwigen Angaar. At det udj Kongens Jordebog eller Schatte mandtaller ey staa Indfördt for høyere schyld end Trej schind och derfor will paastaa at dend ey bör Præjudicere nogen aff de andre hosgrendsende gaarder I deris eyedeler widere end advenant effter en huer gaarders

Proportion aff Landschyld, efftersom Mons^f Jacob Lut Siger Sig eyende derhos grendsene fire gaarder och pladtzer Nemblig, Lunde Granum, Hell och Grafflj -

Laurs Laursen aff Bragenes lod Læse och tingliuse en Contract och forEening aff Torbiörn Nubsen Haugerud, angaaende alt huis tömmer och træ last som hugges och wirches udj Strömsods tilliggende schouff, schall alt Leffueris och Selges till Laurs Laursen for huer tylt i willige tid paa Sedwanlig Sted at Leffuere tyltent dögtig for 5 ort, samme Contract vnder begge deris hender, Sambt Jörgen Laursen (fol. 65a) Jon Gundersen Berg, och Elling Troensen som vered offueruende deris henders vnderschrift dat: Berrig d: 22 7br: 78.

Mons^f Jacob Lut lod Tingliuse it schiöde aff Torbiörn Nubsen Haugerud till Sin werfader Elling Oppegaard udsted paa en pladtz kaldis Strömshofde Schyllende Eet Kalffschind med böxsell och herligh: med tilliggende Herligh: i Schouff och March dat: Oppegaard d: 30 octobr: 1678 vnder Torbiören Nubsens Haand, Sambt Trej Zigneter,

Noch lod Mons^f Jacob Lut tingliuse Elling Oppegaards Schiöde och affstaaelse till Jacob Lut paa for^{ne} Strömsod, med samme Ret som offuen melte Schiöde han: det hiembler, samme affstaaelse dat: 5 Novembr: 1678 med Elling Oppegaards Zignet vndertrycht sambt Jens Castensens och Helge Ellingsens hender till witterlighed -

Mons^f Laurs Laursen Imod offuen melte Schiöde gjorde Indsigelse med paastand at Torbiörn Nubsen ey hafde nogen Ret eller magt till for^{ne} Strömsod saaledis at Selge eller afhende.

Laurs Simensen aff Bragenes lod tingliuse Een obligation och pantebreff aff hans farbroder Hans Laursen till han: udsted paa Sex hundrede Rixdaler hand han: schyldig, Huorfore hand han: till brugelig pant i pantsetter först Halff Siette Sold Korns aarlig landschyld udj Nördre Semen i Aadalen, Noch en Trediedeell udj Oppen som hand Siger Sig effter Sex Mandis udlegsbreffs formelding dat: 22 10br 1667 hos Laurs Wee for hans gields krauff udlagt, Noch pantsat han: hans eyende halffue part udj östre Store Heyeren saugbrug Saasom det forefantet dend tid hand pantsatte det till Sl: Simen Laursen med ald til behör, Saasom Saug, Reedschab, quernhus, v-bebyggt Saug steder, bordlægninger, husebiugninger, sambt Engeland (fol. 65b) till Mid dybs udj dend Elff Suchna, altsammen beliggende udi Nördrehougs prestegield paa Ringerige, Samme breff dateret Bragenes d: 12 Martij 1678. Vnder Hans Laursens hand, Sambt Peder Hansen, Gutorm Trulsen och Jens Söffrensen till witterlighed -

Imod samme for^{ne} pantebreff Protestered Michell Oppen och Amund Weigsall at Sl: Laurs Wee war Slet Indted berettiget eller haffde nogen arffuelod udj Oppen, Mens fich Sin arffue lod paa en anden Sted, och formeente derfor at for^{ne} pantebreff ey bör komme den: till nogen hinder eller Præjuditz Saauit det pantsatte godz i Oppen angaar.

Kongl: Maytz: fouget S^f Christen Christensen fremfordred almuffuen till Reigning och doms for huis de till hannom kand Restere och schyldig Were baade paa forig Aaringer och Neruerende Aars Kongel: schatter och Rettighed till Jull 1678 forfalden /: foruden dette aars nu Nylig paa budne ProviandKorn och höe Item dette aars tiende, Sambt och dette aars odelsschat och Rostienniste, som udj denne effterfølgende Reigning och Sögning ey er indReignet, fremstilled Sig da for Retten disse effterschreffne.

Madtz Leerberg som Sielff bekiendte och Wedstod at were schyldig effter Jens Castensens Restandz med dette aars schatt och Rettighed - 2 dr 2 ort 9 s: och till Hans Nielsen effter hans Restands for en tönde tiende korn for Ao: 74 - 2 dr 3 ort Noch til han: 11 s:

Torger Breen effter afreigning och egen vedgaaelse findis schyldig - 27 dr 3 ort 13 s:

Jon Hauge vedgich effter afreigning med Jens Castensen at Were schyldig - 4 dr 2 ort 22 s: och till Hans Nielsen effter afreigning som hand ey fragich - 4 dr 1 ort 16 s:

Peder Knæstang effter Egen Wedgaaelse schyl: - 28 dr 23 s: och der foruden till Hans Nielsen - 2 dr 3 ort 21 s.

Ole Knæstang effter egen wedgaaelse - 25 dr 3 ort 23 s. och till Hans Nielsen 1 dr 12 s: derforuden Wedgich Ole at hafue faaed aff fogden (fol. 66a) Een hest som hand Særlig med fogden Vill Clarere och derfor ey i dette for^{ne} Indreignet.

Peder Tommesen Berg effter Reigning som Hand ey noged Imodsagde Schyldig - 49 dr 1 ort 7½ s: derforuden fordred Hans Nielsen 2 dr 1 ort 9 s: som Peder sagde at Vere betalt och beroer dermed till widere Rigtigheds forklaring den: Imellem.

Peder Gundersen Berg effter egen Vedgaaelse schyldig - 16 dr 2 ort 20 ½ s:

Truls Germundbo effter egen wedgaaelse Schyldig - 32 dr 3 ort 15½ s: och till Hans Nielsen effter hans Restandz - 2 dr 2 ort. Huorpaa Truls begierede en forteignelse till effterretning Imellum hannom och Harald -

Alff Gundersby schyldig effter afreigning med Jens Castensen som hand ey noged Imodsagde - 14 dr 3 ort 16 s: och till Hans Nielsen som hand och sielff vedgich - 2 dr 1 ort 19 1/5 s:

Laurs Lo effter egen vedgaaelse till Jens C: Rester 2 dr 2 ort 12 s:

Engebrit Alme effter afreigning och Specification med Jens Castensen Vedgich at vere schyldig - 17 dr 2 ort 1 s: och till Hans Nielsen som hand och vedgich - 9 dr.

Widere med Restandser at foretage beroer till 7 morgen etc:

Jörgen Laursen waanhafftig paa Hönen lod tingliuse It Mageschiffte breff Imellum han: och Sl: Gunder Klechens arffuinger. Huorued hand till den: offuerdrager it halff schippund med böxsell udj wester Bierche Imod ½ schippd: aarlig Rentte i Bönsnes dat: Hönen d: 4 octobr: 1677.

Noch lod Jörgen Laursen tingliuse it pantebreff aff Gulbrand Tostensen Hoff till han: udsteed huorued hand Han: for 20 Rdr pantepenge till it brugelig pant paa To aaremaall v-Igienløst offuerdrager en pladtz i Aadalen Naufnlig Fiöswig schyllende To Lispd: med böxsell. Samme breff dat: Hoff d: 6 Martij 1678. vnder hans Zignet och Jesper Gregersen og Niels Pedersen till witterligh:

TING 4. DESEMBER 1678 PÅ TANBERG I NORDERHOV

Dend 4 Decembr: Holtis atter Almindelige Schatteting paa Tandberrig (fol. 66b) tingstue i Nördrehougs prestegield, War offuer verendis Kongl: Ma: fouget St Christen Christensen sambt effter^{ne} Laugrettis mend Nemblig Knud Biörnstad, Jens Norby, Laurs Rachestad, Pouell Flescherud, Jacob Lij och Alff Lo, sambt tilstede verende ting almuffue.

Narffue Halduorsen Wehme lod tingliuse Sit schiöde aff Sin Suoger Rolff Julsen Bierche paa ald dend lod och Anpart som hans hustru Guri Erichsdatter Kunde arffuelig tilfalde effter hendis fader och moder baade i löse och fastegods, Huorfore Narffue först giffued han: 100 Rdr. effter der paa Sær oprettede breff dat: 17 9br: 1674 och nu ved dette breff till des Stadfestelse 20 dr dat: 16 Junj 77.

Noch lod Narffue Wehme tingliuse Sit Schiöde aff Solffue Olsen Baarud paa it Sold udj Baarud med böxsell och aasæde off^f ald gaarden och fire Setting udi Nedre Wehme vden böxsell och det for 60 Rdr Kiøbepenge, dat: 9 9br: 75.

Imod for^{ne} breff aff Solffue Baarud Protesteret Willads Trygstad at samme gods udj Baarud och Nedre Wehme er Willadses hustruis odell och Meente Solffue Baarud ey war megtig eller Raa-dig till det till nogen anden at Selge eller affhende, Huorimod Narffue Suared och formeente Sig Sielff odelsmand till same gods; mens Willads Sagde at haffue gjort det anhengig ved Process: och sagde pantepengene Nemblig 120 dr at vere Solffue tilbuden.

Kongl: Maytz: fouget nu i dag ligesom i gaar fremfordred endeell aff almuffuen till Regenschab och doms lidelse for Kongel: Rettighed och Restands Huoreffter Sig (fol. 67a) nu for Retten Indstillet disse effterschr^{ne}.

Alff Anundsen Lo effter egen vedgaaelse schyldig effter Jens Castensens Restandz och Reig-ning med dette aars schatt Indbereignet - 14 dr 2 ort -

Tomas Tandberg effter affreigning med Jens Castensen schyldig paa disse trej sidste aar som hand ey kunde fragaa - 36 Rdr 2 ort 15 s: Huorudj han: gotgiort och affCortet 1 ort 21 s. som hand hos Hans Nielsen haffde till gode, Mens er ey Indreignet at Jacob Lut noget for hannom betalt.

Engebrit Froug effter affreigning med Jens Castensen som hand Sielff Wedgich schyldig - 28 dr 1 ort 10 s:

Knud Biörnstad schyldig effter afreigning med Jens Castensen som Hand ey fragich - 17 dr 13½ s: Som er baade for schatt och landschyld aff Biörnstad och Sundby /: dog landschylden aff Sundby for dette aar ey indbereignet som hand meente at forschaanes for, ey heller her i be-reignet Sex daler som hand sagde sig hos fogden at haffue tilgode som kommer den: Særlig Imellum.

Jacob Lij effter afreigning med Jens Castensen for hans schatter och Rettighed aff Lij for Ao: 76. 77 och 78 Item Proviant hö och korn aff Wager for Ao: 75 - 6 dr 3 ort Bliffuer derpaa schyldig offuer alt Som hand vedstod och ey benegted - 20 dr 1 ort 2 s: Dog meente hand at Jörgen Laursen burde Suare dend halffue part aff de offuenmelte 6 dr 3 ort for Proviant aff Wager for Ao: 75, Huortill hans regres hos Jörgen han: her ved v-formeent Huis hand kand haf-fue med Rette der for hos han: at söge. = Noch for^{ne} Jacob Lj effter Hans Nielsens Restandz och affregning befindis Jacob schyldig aff Wager som hand och saa Sielff Wedgich at vere schyldig - 33 dr 3 ort 15 s: dog derimod meente Jacob at haffue till gode som Jörgen Laursen aff den halffue part i Wager burde betale for Ao: 1675 - 9 dr 1 ort 3½ s: Huor till hans ret han: ochsaa v-behindret om Jörgen pligtig han: noged dertill at Suare etc: Foruden dette forind-fördte Sagde fougden at Jacob Wager er han: Særlig schyldig Een deell effter hans obligation som hand Særlig her hos han: haffuer at fordre.

(fol. 67b) Jens Nordby effter affreigning med Jens Castensen findis schyldig som hand ey fra-gich - 20 dr 2 ort 23 s:

Ermelte Ko: Ma: fouget S^f Christen Christensen Satte udj Rette och fordred dom offuer forind-bemelte Almuffue for for^{ne} Schyldige Restandz och Kongel: Rettighed som hand formeente di vden widere ophold burde betale med tilforaarsagelig omkostning och dompenge.

Da effterdj forindbemelte bönder och almuffue Sig her for Retten haffuer fremstillet Och Sielff villig dend forindfördte Restands och Resterende Kongel: Schatter och Rettighed tilstaaed och bekiendt at schyldig were och med Restere, Saa wides den: iche Imod fogdens i Rettetesettelse at

kand forschaane de Jo pligtig bör samme aff den: Sielff vedgaaende giæld och Restandz at Clarere och betale vden widere ophold Saauit hidtill forfalden, Och dend Sidste Termin af dette Aars schatt nu till anstundende Jull at hafue Clarerit och afbetalt effter hans Ko. Ma: Naad^{te} Schattebreffs tilhold, Saafrembt di iche derfor will lide Nam och Wordering i deris boe och gods, med sambt udj til foraarsagelig omkostning och dompenge fire schilling aff huer dalers Restandz som forind fördt, Dog er at agte som forindfördt at dette aars paabudne Proviangkorn och höe Item dette aars tiende, odelschatt och Rostienniste er iche udj denne Dom och Restandz Indbereignet.

Mickell Oppen lod Tingliuse en Schifftes foræning Imellum han: och Amund Weigsall Sambt Asbiörn Reersen Baasem om Schiffte effter Sl: Lars Gulbrandsen Oppen dat: 29 Martj 1678.

Noch lod hand tingliuse en forretning som om samme schiffte tilforn passeret paa Oppen den 16 April: 1672:

Noch lod hand Tingliuse it Mageschiffte breff Huorued Anund Siffuer Veigsall till han: offuerdrager ald hans arffuelod och odelsret som hans hustru er berettiget udj Oppen. Nemb- lig ½ schippd: och fire Setting (fol. 68a) Huorimod Anund igien till wederlaug bekommet en pladtz i yttre Aadalen kaldis Ronnerud schyllende to schind med böxsell och udj mellum laugs- penge - 63 Rixdr samme breff dateret Weigsall d: 4 April: 1678.

Noch tingliust Michell Oppens till Anund Siffuersen Weigsall udstedde breff paa for^{nc} Ronne- rud med böxsell och ald herlighed dateret Weigsall d: 4 April: 1678.

TING 9. DESEMBER 1678 PÅ GOMNES I HOLE

Dend 9 Decembr: Holtes almindelige Sageting paa Gomnes tingstue i Hole prestegiæld paa Ringerige War ofueruerendis Kongl: Ma. fouget Sr Christen Christensen, Sambt effter^{nc} Laug- rettismend Nembliig Ole Lehne, Peder Hundstad, Hoffuor Mo, Ole Rudsödegaarden, Tolle Ges- uold och Jul Rud,

Captein Monsr Gabriell Brun aff Bragenes ved hans fuldmegtig tiener Madtz Ellingsen lod i Rette fordre endeell bönder Och almue for Restands och giæld som de till Sl: h^r Commissar Meckelburg schall vere bleffuen schyldig ved Fields brug effter derom en nu indgiffuen Reig- ning paa schiffte effter Sl: Com: Meckelburg dat: 16 Junj 78 Huilchen Restandz och giæld til- lige med bruget till Monsr Captein Gabriell Brun offuer dragen, Och derom först fremfordred

Pouell Buerud Staar i samme Reigning Indfört for 83 Rdr 6 s: Huorpaa betalt till 30 dr 2 ort 2 s: och derpaa at Reste - 53 dr 4 s: Huilched Pouell saaledis vedgich at Vere Rigtig, Mens der for- uden Staar hand indfördt for schatterne for han: schulle vere betalt for Ao: 1676 och 1677 til - 11 dr 2 ort 22 s: Item Proviand for 77 - 8½ dr for Huilched hand beretter aff fogden Sielff (fol. 68b) at Kreffuis och Söges, Och derforre paastaar hand for samme fordring hos Sl: Commis- sars arffuinger igien bör vere frj, det same var ochsaa fougdens tilstand her i Retten at hand hol- der Pouell Sielff for for^{nc} Schatter Indtill han: derfor scheer fornøyelse Och Rigtigh: saa hand kand vere uden schade.

Ellers derforuden Sagde Pouell Buerud at Sr Deplace Haffuer hannom i for^{nc} giæld paa fördt 70 dr 1 ort 8 s: som for indquartering dendtid hans Rytter var her Indquarteret Huilche 2 dr 1 ort 8 s: den: ey aff fogden igien gotgiort, och derforre paastaar de han: i for^{nc} Summa igien bör komme til gode.

Ole Wessetrud Iligemaader i for^{ne} Reigning Staar indfördt for at Reste 95 dr 3 ort 14½ s: Huorimod Ole ey gjorde Widere modsigelse end Schatten for Ao: 1676 och 77 - 10 dr 2 ort 12 s: Sambt höe, korn, tiende och tiende ost 6 dr. Huilched han: aff fougden Sielff kreffuis Och derfor formeener i denne krauff Saauit Igien bör vere frj Item och de 2 dr 1 ort 8 s: for Indquar- tering Vdj offuen melte Summa Indreignet och ey hos fogden igien gotgiort Imod det öffrige som bedrager till 76 dr 3 ort 18 s: gjorde hand ey nogen modsigelse.

Hans Solum Staar indfördt at bliffue schyldig - 41 Rdr 2 ort 21 s: Huorimod hans ey gjorde widere modsigelse med di 1 dr 3 ort 1 s: for schatt och Proviand som hand sielff til fogden maa Suare, Item Trej Rdr som han: Rester hos Sl: h^f Commissar i odelslösen aff Buerud - 3 dr Imod det öffrige som bedrager - 36 dr 3 ort 20 s: gjorde hand ey nogen modsigelse.

Erich Solem Staar Indfördt at Restere - 10 dr, Huorudj er indbereignet i schat och Proviand for (fol. 69a) Anno 1676 och 77 - 6 dr 2 ort 19 s: som hand aff fougden Sielff Kreffuis for och for dj herudj denne fordring Cortes, Bliffuer hand Saa Igien schyldig som Hans Solem paa hans Veig- ne vedgich - 3 dr 1 ort 5 s:

Jon Kolkind Staar Indfördt at Restere - 33 dr 1 ort 8 s: Huorudj ochsaa er indbereignet schatt och Proviand for 76 och 1677 - 5 dr 3 ort 16 s: som hand till fougden Sielf Suarer och derfor herudj Cortes Resten som bedrager till - 27 dr 1 ort 16 s: Wedgich Hans Solem paa hans veig- ne at vere Rigtig;

Knud Berregaarden Staar Indfördt effter affreigning at schyldig bliffue 40 dr 2 ort 14 s: med Indbereignet 2 dr 1 ort. Mötte och samme giöld vedgich vndtagen di 2 dr 1 ort Servis penge som hand Siger Sig ey hos fogden gotgiöres och derfor udj for^{ne} fordring Will Cortes,

Tore Stixrud Staar indfördt at Vere bleffuen schyldig effter afreigning - 51 Rdr 3 ort 16 s: Och Siden bekommed till 2 dr. er - 53 dr. 3 ort 16 s: Huorimod til gode 2 dages braatning; for^{ne} Tore Stixrud mötte udj Rette och ey ville vedgaa samme fordrende giöld med formeening hand ey saa megit Schyldig, och derfor paastod och War begierendis at udj Retten motte forklares huor- aff samme giöld sig Reigser; Huorforinden Imod hans bemegtigelse ey heller noged effter alle- reede Produceerte kand kiendis förend derom Nermere forklaring och beuislighed forestilles;

Asbiörn Suendsrud Staar indfördt at vere schyldig - 2 ort 13 s: Mötte och Suarede at hafue der- imod bröt fire dager i Elffuen for huer dag 1 ort (fol. 69b) formeener saa hand schulle hafue at kreffue och iche noget schyldig bliffue -

Christopher Braaten staar indfördt for - 5 dr 2 ort er död, Och almuffuen, effter tilspörgelse, Sagde at ey nogit till betaling effter han: er at Erlange.

Anders Aasterud Staar indfördt for at vere schyldig - 51 Rdr 1 ort 22 s: Anders mötte Sielff udj Rette och ey ville vedgaa samme giöld, formeente Sig ey Saa megit at Vere schyldig, Huorfor hand paastod och Var begierendis, at derfor motte frem vises behörlig Rigtighed och forklaring baade huoraff samme giöld Sig Reigser och huad hand derpaa betalt, Huor fore förend des fuld- biurdelse /: med des forklaring effter hans paastand :/ ey nu noged derudj kunde vedgiöres;

Kield Stixrud Staar indfördt for - 14 dr 17 s: Hans quinde mötte udj Rette och vedgich Tretten dr 17 s: aff samme giöld Mens dend Eene dr som schulle vered for it par scho benegted hun al- delis ey at haffue bekommet -

Halduor Braaten Staar indfördt for - 4 Rdr. Huilched Halduor gandsche benegted ey noget at vere schyldig, ey heller nogen handling med Sl: Commissarius haffuer hafft, Widere end hand engang fich en Seddell aff Madtz Ellingsen paa Jon Kolkindes Veigne paa 4 Rdr Som Jon var

hannom schyldig; Huilched Madtz Ellingsen ochsaa nu Sielff vedstod saaledis at Were om samme Seddell.

(fol. 70a) Tomas Gulbrandsen Saugmester Staar Indfördt at were schyldig effter afreigning d: 9 decembr 1675 - 13 dr 2 ort 15 s: Huilched Tomas ey fragich Mens det som Staar indfördt at hand Siden schulle hafue bekommet effter Regenschabsbogen till - 21 dr 1 ort 8 s: det be- negted hand at hand aldelis Indted widere deraff haffuer bekommet end 3 qter korn for 7½ ort it pd: 3 merker flesch for 1 dr 12 s: it qter waar makrell for 1½ dr och ¼ pd Tobach for 8 s: gör tilsammen med de 13 dr 2 ort 15 s: - 18 dr 23 s:

Derimod /: som och udj Regningen staar indfördt /: at haffue schaared 6000 bord a: 3½ dr huor- aff han: dend ½ part tilkommer Nemblig 10 dr 2 ort Noch Siger Tomas at hafue tilgode for fire arbeids dage 1 dr, Noch Siger Tomas at haffue wed Anders Nielsen paa Bragenes betalt till Madtz Ellingsen Siuff Rix dr. Huoraff Madtz allene vedgaaer Sex daler aff han: bekommed, Huilche hand ey paa denne Reigning will Tomas gotgiöre, Mens Siger derimod at haffue An- den Reigning med Tomas som Tomas dog Sagde Sig ey Vitterlig hand han: noged schyldig, och erbiuder Sig han: ved lou och ret at Suare, Mens det hand som forbemelt Till for^{ne} gields afClaring haffuer betalt formeente hand ochsaa burde komme han: till affCortning. Effter huil- ken leylich: ey kand wides Tomas at tilfinde noget aff for^{ne} gield at betale, förend först loughlig forklares och beuises huad hand aff de forindfördte 21 dr 1 ort 8 s: hafuer bekomed videre end hand sielff her i Retten haffuer opreignet, Saauell och at forklares Huad Madtz Ellingsen Særlig hos Tomas kand hafue at Söge Imod de aff Anders Nielsen paa hans Veigne oppebaarne penge som forindfördt,

(fol. 70b) Hans Schratteberg /: Nu boende paa Hoffuind /: staar Indfördt for - 35 dr 1 ort 16 s: Mötte ey tilstede dertill noget at Suahre,

Elleff Sörum Staar indfördt for 10 dr, Er död och ey wides noget till betaling effter hannom kand bekommis,

Madtz Ellingsen War dom begierendis off^f forskreffne debitores till gieldens betaling eller ved vorderings adferd hos de schyldige at udsöges -

Sagen bleff opsat till i morgen huor da partterne Hafuer at Erwartte Widere dom i Sagen.

For^{ne} Madtz Ellingsen paa Mons^f Gabriell Bruns Veigne lod tingliuse it Schiöde aff SI: Com- missar Mechelnburgs arffuinger paa Fields gaard med vnderliggende Sauger och querner schyl- lende med böxsell 15 Lisp: Item Aamod 5 f:ring Uderud 11 Lp: Judstad 2 Lp: Presterud 1 Lp: Drolsem med böxsell it schippd: Heldum 1 f:ring Solum paa Ringerige med böxsell 7½ Lispd: Kolkind med böxsell en f:ring Tueten med böxsell 1½ schippd Burud med böxsell 1 schippd: Wessetrud med böxsell ½ schippd: Med widere 2173 Rdr Restands Item 1300 tölter Saugtöm- mer som Hand schall haffue och fölge ved bruget, Samme breff dat: Bragenis d: 20 Julj 1678 vnder Byfogdens S^f Christopher Hansens Sambt Wm Mechelnburg deris Hender och Seigell.

Noch lod Madtz Ellingsen tingliuse en obl: aff Ole Rolffsen Wessetrud till Gabriell Brun udsted 98 Rdr 3 ort 12 s: Huorfor hand han: forsichrer och pantsetter alt huis hand eyer eller eyendis worder i löst och fast, Saasom hans hö och korn, 2 hester, Sex stk voxsen fæ, 2 quier 3 kalffuer Sex Söuffuer och ellers alt andet **(fol. 71a)** effter samme breffs Widere Indhold och medför dat: 20 9br: 1678, Huilchet breff Ole Rolffsen Wessetrud nu her i Retten i alle maader vedstod at Were Rigtig.

TING 10. DESEMBER 1678 PÅ GOMNES I HOLE

Dend 10 Decembr: Holtis atter almindelige Sageting paa Gomnes tingstue i Hole prestegield War offuenerendis Ko: Ma. fouget Sr Christen Christensen, Sambt effter^{ne} Laugrettis mend Nemblig, Ole Rudzödegaarden, Jull Rud, Gulbrand Gomnes, Baar Suarstad ~~Gunnall-Wig~~ Christopher Gomnes och Knud Lehne, = Huor da fougden Sr Christen Christensen Vdj Retten gaff tilkiende Imod det pantebreff som Madtz Ellingsen i gaar lod tingliuse aff Ole Rolffsen Wessetrud till Mons: Gabriell Brun udsted lydende paa 98 Rdr 3 ort 12 s at samme Olle Wessetrud er schyldig och Resterer udj Kongel: schatter och Rettigh: till 40 dr 3 ort 13 3/5 s. som hand til Sr Jacob Lut schulle Clared och ey scheed, Huor om hand anviste Jacob Lutz attest som i gaar dataret, formeenende derfor at forindbemelte pantebreff ey bör han: Præjudicere eller hindre udj huis hand paa ko: Ma: Veigne Hos Han: haff^t at söge.

Belangende dend Sögning som Madtz Ellingsen paa Monsr Geabriell Bruns Veigne i gaar i Rette sögte endeell bönder och almuffue for Restandz och gield de till Sl: Commissar Mechelborg Schall vere schyldig som forindfördt, = Saa er alle forschr: Indbemeldte personer som Sig i gaar her for Retten fremstilled och gielden Vedgaaed, Nemblig Pouell Buerud - 30 dr 2 ort 4 s: Ole Wessetrud - 76 dr 3 ort 18 s: Hans Solum 36 dr 3 ort 20 s: Erich Solum - 3 dr 1 ort 5 s: Jon Kolkind 27 dr 1 ort 16 s: Knud Beregaard - 38 dr 1 ort 14 s: Kield Stixrud - 13 dr 17 s: Sambtlige forschr^{ne} (fol. 71b) Er her med tilfunden samme for^{ne} aff dennem Sielff bekiendte och vedgangne gield at betale inden halff Maanetz daug med sambt Sex dr udj omkostning, huor aff enhuer betaler Sin quota effter gieldens Proportion, Saa frembt det iche ved vorderings adferd hos den: schall udsöges effter Lougen;

Mens huad Sig belanger det öffrige som di hafuer benegted och Imodsagt efftersom forind bemelt, kunde ey nu vden widere behörlig beuisligh: och forklaring den: till nogen des betaling Kiendis eller till Endeligh: wedgiöres etc:

Albrit Kruse paa Ellen Loduigs datters Veigne i Rette fordred dend fra Nest afuigte 12 febr: opsatte Sagh Imod Anders Biörnstad som och nu Sielff mötte udj Rette, och war Albritz Videre paastand at effterdj Anders ey haff^t villed vedtage det Seeniste herudj Retten gjorde tilbud, Mens Siden /: foruden hende at tilfreds stille /: Indlod Sig med en anden quindis person udj ægteschab, hand da i Ringeste bör pligtig vere hende effter samme tilbud Nemblig 30 dr at fornöye och betale med æd til foraarsagelig omkostning.

Anders Biörnstad Tilböd at hand wille effterkomme Sit forige löffte at fornöye hende Tiuffge Rixdaler, Mens Albrit War begierende Dom i Sagen.

Effter Huilchen denne Sags Leyligh: er Anders Biörnstad tilfunden at fornöye och betale Elline Loduigs datter (fol. 72a) Thiuffge Rix daler, Sambt udj omkostning och dompenge Fem Rix daler och dermed effter dags at were fri och Saasom Sagelös for widere heffn och Molest aff hende och hendes frender och anrörende for for^{ne} begangne Leyermaall.

Ole Halduorsen Næs igien i Rette fordred dend Sidst affuigte 26 Julij i Rette werte Sag Imod Anders By och Christen By angaaende dend hugst och Indpas di han: Schall hafue giordt udj hans til böxslede pladtz paa Krogschougen; etc:

Wederparterne Anders och Christen By mötte sielff udj Rette till Wedermaals Tale.

Och Indgaff Ole Næs Sit schriftlig Indleg som er dateret den 20 Novembr:

Bleff saa aff Ole Næs fremstilled en deell prouff Nemblig Knud Vlleren, Mari Gesuold, Borrild Øffreby, och Lewor Synsteru, Mens efftersom Wederparterne Sagde Sig ochsaa At haf-

fue prouff i Sagen, da bleff for^{ne} vden Æds affleggelse forhört, dog æden for den: oplæst och formaned deris Sandhed at tilstaa Som de ved samme Æed wille Vere gestendig,

Huor effter en huer aff den: prouffued och tilstod Som følger;

Knud Vlleren tilstod at ald dend stund hand kand mindis som er ved tredsinds tiuffge aar, da Hafuer Byes besiddere ligget till Setters paa Flagsetter som de endnu bruger, Och alt saa lenge hand kand Mindes, ved hand iche at di haffuer ligget till Setters anden steds; och det Sagde hand Sig ved sin høyeste Saligheds æed med en god samvittighed at wille wedstaa.

Mari Gesuold prouffued och vedstod, at for mere end halfftedsindstiuffge Aar siden, da kiöbte hendis fader Peder Gesuold en Setterbo aff Mendene som da bode paa By Nemblig Gutorm och Jon By /: Mens huilchen aff den: hand kiöbte dend aff Mindis hun iche :/ Och samme Set-ter bo Stod paa dend Setter som baade da (fol. 72b) och nu kaldis Byer Setter, Mens Byes besid-dere laa iche der till Setters dendtid, Huilched hun Sagde ved Saligheds Æed i Sandhed at kand Testere.

Borrild Toresdatter Øffreby prouffued och tilstod, at hun hafuer hört aff Sin Sl: fader Tore Fecker Sige, at dend tid hand war liden da brugte Byes besiddere dend Setter som kaldis Byer-setter och di ochsaa Slog noged græs der aff höste græs som di drog did med nogle stöcher fæ och fortæred Widere Sagde Hun Sig ey derom haffue at prouffue -

Lewor Synsteru prouffued och tilstod, at for Vngefer HalffTrediesinds tiuffge Aar siden da hand war Nyes kommen at boe paa Synsteru, da kom Sören Næs till hannem och bad hannom vere Sig behielpelig till at afföre Byes besiddere fra Flagsetter och till deris egen Setter som kaltis Bysetter, Mens hand fuldte iche med hannom, Widere Sagde hand Sig ey derom hafue at prouffue.

Mari Söffrens datter Wecheren Som Siger Sig at vere föd och opföd paa Næs och Sagde Sig nu ved fire och halffTredsinds tiuffge aar gammell, Bleff aff Wederparterne Anders och Christen By fremstilled till prouffs, och Iligemaader som di andre forindfördt vden æds aflæg prouffued och tilstaaed, At alt det hun Mindis da laa Jon By och Gutorm By till Setters paa Flagsetter, Saa lenge di bode paa Bye. Widere Sagde hun Sig ey haffue at prouffue.

Och Efftersom udinden for^{ne} prouff ey befindis nogen Slig Strijdighed Som dennem deris Æeds affleggelse paa samme deris prouffning kunde hindre, Saa haffuer de Sig Sambtlig fremstilled och derpaa giordt och Præsteret deres bogeræed at forskr^{ne} deris prouffning och tilstand er udj alle maader Sandferdig.

(fol. 73a) Widere bleff fremstilled tuende mend Nemblig Gunvold Wig och Tolle Gesvold, som sagde Sig effter fougdens befaling at hafue vered med Siffuer Gesuold /: i lensmands Sted :/ Nestleden St: Olsdaug :/ at begrandsche dend Rödning som Ole Næs haff^f Wirched Syndenfor Flagsetter, Och da befant di der offuenflags, och offuen for Næs Setteret at were hugget och Röddet en Stor deell som di paa en gidsing Kunde Siunes at vere till Otte eller HalffNiende tönde Rougsæd, Med det som da war Saaed och Nedhugged Mens till agger eller Eng Saa di aldelis indted at were opröddet eller forbedret;

Widere bleff nu ey i Sagen forestilled eller forklared Paa enten Sider, eller Widere aff dennem paaberaabt.

Huorfore Sagen till Widere betenchning er opsatt och forflött till Neste almindelige Sageting effter Jull;

Dend aff Ole Næs i Rettelagde hans Supplication Med paafuldte h^r vice Statholder velb: Offue Juls Resolution i for^{ne} Sag bleff nu fogden effter hans begiering i Retten offuerleffuerit till hans erklering derpaa at lade fölge effter Resolutionens tilhold.

Anders Sörum ved hiemsteffne hafde ladet hidsteffne och udj Rette fordred Tron Sörum och Christen Horum formedelst di nu i höst for vngefer fem vger siden haffuer giordt hannom offuerlast och med Hug och Slaug offuerfaldet paa hans egen agger som hand gich och plögde, Saasom först Christen Horum kom till hannom med en öxse och begiered Ristelen som hand haffde i plougen paa Tronds veigne da Suared Anders Han: Jeg kand Sielff Suare till Ristelen. Med det samme kom Tron och hug lige till hans hoffued med en öxse, och hand bödte for Sig med Sin höigre Arm och bleff ilde Saared och schamfered i armen och hand Slog hannom Trej eller fire öxsehammer slaug och di hafde hannom omkuld under Sig (fol. 73b) och Tron Rysched hannom i hans schæg och frem viste nu en deell aff Hans Skæg som var aff rychte. Mens hand giffuer iche Christen Horum schyld at hand Slog hannom eller gjorde Han: nogen schade Widere end Christen hand hug plougen i Synder och tog Ristelen ud; Formeente di for saadan gevalt och offuerlast burde lide och straffis som tilbörligt,

Indsteffnte Tron Sörum och Christen Horum mötte udj Rette och paastod Anders Sörum Sin angiffuende burde beuise. Mens di kunde iche benegte eller fragaa di Jo saaledis som forbe- melt kom till Anders som hand gich paa Sin agger at plöye och Tron Slog kun it Slaug till Anders Med en Stomped öxse, och tilstod Christen at som Tron haffde slaged till han: med öxsen, da tog Anders Sig Sielff om armen och klaged sig at vere huggen Mens Christen kunde iche See at der var hugget hull paa Klederne och som Anders da Spranch effter Sin öxse som laa paa Aggeren, da tog Christen Øxerne fra dem begge, och di bar saa sammen med Neffuerne och fich huer anden omkuld; Aarsagen dertill sagde di at were en Ristell som Anders tog hos Christen Horum i hans frauereelse och hand hug dend ud aff hans ploug | som hand haffde laant aff Tron | Samme Ristell Sagde Christen at hand haffde och laant aff Troen Horum, och Tron kreffde hannom Ristelen igien, och det War aarsag at hand kom Saaledis med i dend Clammerj, Huilched Anders iche benegted hand Jo tog Ristelen aff plougen hos Christen Horum Mens som Anders bleff tilspurdt om Ristelen hörde hannom till, der till Suarede hand at det vell var Trons Ristell Mens di haffde brugt dend tilfelligs med Anderses ploug och ploug- Jern, och di hafde derimod brugt Hans ploug och ploug wexsen -

Anders Sörum herudj Retten fremwiste Sin høyre arm Huor endnu kiendis It Ar i hans albue Beklagende Sig at hand alt Siden haffuer Vered wanför udi samme Arm och udstaaed stor werch (fol. 74a) och Suie, efftersom baade haanden och armen war gandsche optraaten, och Sagde Sig ey endnu at Vere arbeidsför i samme arm,

Michell Gijle ochsaa for Retten fremkom och vedstod at Hand Haffuer med lægedom hafft til- syn med be^{te} Anders Sörums arm, da dend baade i begyndelsen och it lang stund der effter saa meget Ilde ud, War gandsche optraaten baade Armen och handen. Saa tych som Itt laar, och Randt nogit wand och Materie deraff, Och Anders Haffuer schildt han: udj baedscherlön der for Halfftrede Rdr;

Widere bleff nu ey i Sagen forklaret, Huor for dend bleff opsatt till Neste almindelige Sageting effter Jull,

Effter^{ne} almuffue aff fougden i gaar och i dag frem fordred till Reigenschab och dom for huis di udj Kongl: Skatter och Rettighed och ellers till hannom Resterer och schyldig forfalden till Jull 1678 /: dog for vden dette aars Proviandt korn och höe Item dette aars tiende odelsschatt och Ros tienniste som udj effterfölgende Reigening och Sögning ey er indreignet :/ Haff^f Sig saa fremstillet disse effterschr^{ne}

Ole Westre Bierche som vedstod at were schyldig med Schatt och landschyld - 12 dr 3 ort 14 s:

Torchell Laare Sielff bekiendte och tilstod at Vere schyldig til fougden offuer alt - 85 Rdr 1 ort 21 s:

Ole Findsen Laare bekiendte och tilstod at Vere schyldig - 40 Rdr 1 ort 8 s:

Alff Horum Sielff vedgich och bekiendte at were schyldig offuer alt baade till Jens Castensen och Hans Nielsen - 38 dr 1 ort 5 s:

Peder Hundstad vedstod och bekiendte at Vere schyldig - 28 dr 5 s: foruden Særlig till fogden schyldig for en hest, Item Landschyld aff Hundstad for Anno 1677 -

(fol. 74b) Baar Suarstad Kreffuis at Vere schyldig - 11 dr 3 ort 9 s: Huorimod Baar ey gjorde Videre modsigelse end for ½ t: letkorn och it qter Ertter som hand i fior leffuered prestequin-den i prestens Tiende och dog i for^{ne} indført for Sex ort tilsamen, Huilched om saa er som hand beretter bör enten komme han: tilgode igien hos presten Saafrembt hand haff^f annammit Sin tiende till fyldiste paa Kasteboden som Jens Castensen beretter, Huis iche: Da udi denne for^{ne} fordring at Corttes.

Suend Field ved Laurs Onsagger och Baar Suarstad vedstod at Vere schyldig - 3 dr 9½ s:

Sambtlige forindbemelte bönder och almuffue som Sig her for Retten haffuer fremstillet och Sielff villig dend forindfördte Restands och Kongl: schatter och Rettighed tilstaaed och bekiendt at schyldig Vere och med Resterer Vides iche Imod fogdens i Rettesettelse at kand for-schaanes, de Jo pligtig bör, same aff den: Sielff /: och ved andre :/ vedgaaende giæld och Res-tands at Clarere och betale vden videre ophold saauit hidtill forfalden och dend sidste Termin aff dette aars schatt nu til anstundende Jull at hafue Clareret och afbetalt effter hos Ko: Ma: Naad^{te} schattebreffs tilhold, saafrembt di iche derfor vill lide Nam och wordering i deris bo och gods, med sambt udj til foraarsagelig omkostning och dompenge fire sch: aff huer dalers Restands som forindfördt; Dog er at agte som forindfördt at dette aars paabuden Proviandt korn och höe, Item dette aars tiende, odels schatt och Rostienniste er iche udj denne dom och Restandz Indreignet.

TING 11. DESEMBER 1678 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 75a) Dend 11 Decembr: Holtis almindelige Sageting paa Tandberg tingstue i Nördrehougs prestegiæld paa Ringerige, War offueruerrendis Ko: Ma: fouget S^f Christen Christensen, Sambt effter^{ne} Sex Laugrettis mend Nemblig, Gunder Gaunum, Ole Siffuersen Wager, Engebrit Wei-steen, Halduor Braag, Ole Westren och Ole Schöyen;

Huor da Pouell Oppegaard aff Soungdalen i Retten fremkom och indgaff en Rigens Citation aff dato 18 aug: 1678 ved huilchen hand paa egen et consortes Weigne hidsteffnt Tomas Asch, for-medelst en dom angaaende deris eyedeler och udrast som hand af Elling Oppegaard Laandt och den: nu forholder, formeener hand den: same dom Igien bör forschaffe och tilstille eller indstaa huad schade den: derued foraarsages, ved samme Steffning hidsteffnt Elling Oppegaard som samme dom udlaant, hans Sandhed derom ved æed at Testere, Med Widere samme Steffnings Indhold;

Till samme Steffning paa Tomas Asches Veigne at suare mötte i Rette Jörgen Laursen och fore-gaff at Tomas Asch hafuer han: ombedet at Suare for Sig, at Tomas iche haffuer nogen Dom

Som Citanterne vedkommer - Med Huilched Jörgen Laursens Suahr, Citanterne ey wille vere benöiget effterdj hand indted schriftlig fra Tomas fremviser till at Suare enten Ja eller Ney till deris Saggiffuende, Huorfore Tomas er forelagt och ved Iffuer Hielde och Peder Eckunrud budschichet Sig Sielff i Morgen her paa tinget at Indstille.

Böigdelensmanden Willadtz Trögstad paa h^r Assistensraad velædle Sr Christian Lunds Weigne effter hans Schriftlig Missive fordred Dom udinden dend Sagh med di bönder i Aasböigden om dend schouger varme hand den: haff^t Steffnt fore.

Aff Wederpartterne mötte Malte Kittelsby, Ole Schoug, Biörn Flechesöuff Jens Wessetru Amund Honnerud och Jacob Aschesrud (fol. 75b) Och bleff partterne paa Enten Sider ey wide-re i Sagen indgiffuen eller forklared, Mens fordredis dom.

Da Effter samme forberörte Sags Leylighed och effter de udj Sagen fördte prouff och Widnisbiurd, sambt aastedens fligtigst begrundschning, haffuer wi iche kunde Eragted eller ansee disse for^{ne} Indsteffnte bönder /: ved deris Setter folch at vere gandsche fri och v-schuldig udj dend paasteffnte Schouger varme Saauit Synden och Sydvesten Lille Sandvngen, Huorfore di ochsaa her med er tilfunden samme Schougschade at oprette och betale alt saauit som forbemelt der er brendt och beschadiget paa dend Syndre och Sydwest Side ved lille Sandvngen alt till dend forindbemelte schilsmis i dend Raadall Som paa dend westre Ende gaar Ned i lille Sandvngen, Med sambt udj omkostning at betale 16 Rixdr Mens huad Sig belanger dend Schade och Ildebrand som er paa dend Norvest och Nördre side for^{ne} Sandvngen och Raadall, som alt befindis at Vere brendt udj It med Laurs Nielsen Kollers braade och ey andet kand Sluttes det Jo Saauit paa dend side aff samme braade foraarsaget och derfor des Sögning till han: herved v-behindret.

TING 12. DESEMBER 1678 PÅ TANBERG I NORDERHOV

Dend 12 Decembr: Holtis atter almindelige Sageting paa Tandberrig tingstue i Nördrehougs prestegiæld paa Ringerige, war offuuerendis Ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen, Sambt effter^{ne} Sex Laugrettismend Nemblig Torgier Breen, Iffuer Hielde, Christopher Röseng, Jon Schörvold, Jens Grönuold och Christopher Haldem;

Belangende dend i gaar forehaffte Steffning (fol. 76a) offuer Tomas Asch, angaaende dend dom hand schall haffue laandt aff Elling Oppegaard Fremstilled Sig nu de tuende mend Nemblig Iff^t Hielde och Peder Ekunrud som i gaar bleff befalet at aduare Tomas Asch at Indstille Sig her i Retten i dag, Huilche tilstod, at de i afftes war hos Tomas Asch och hannom derom anmodet och advaret, Huortill hand Suared dennom och sagde, Gud giffue Jeg var saa frisch, da schulle Jeg gierne komme beklaged Sig at hand haffde ont, I dag var di atter hos han: igien da klaged hand Sig det samme, och laa ved sengen, Stod dog op och sagde at Ville gaa med den: Mens som hand Kledde Sig Sagde hand at haffue saa ont at hand motte till Sengs igien och bad dem giffue same hans forfald tilkiende, och begiere opsettelse till en anden tid hand kand bliffue saa frisch at möde;

Pouell Oppegaard fremstilled tuende Mand som hand sagde till prouffs at haffue hidsteffnt Nemblig hans broder Helge Berg och Ole Pucherud, Huilche nu ey kunde derudj accepteris till Æed efftersom formeentlig de Sielff i Sagen Willig och interesseret, Ellers war deris mundtlig tilstand offuerbödig her i Retten at aflegge, Mens efftersom Pouell beraaber Sig paa flere prouff at haffue i Sagen at före, Som hand agter at lade indsteffne, beroer och dermed till des, och Sagen dereffter forflöt till Neste almindelige Sageting effter woris Hallingdals tingReigse.

Belangende dend Nestafuigte 9 Julj paa Schollerud i Rette Werte Sagh Imellum Monsr Laurs Laursen aff Bragenes och (fol. 76b) de Sougndals Bønder, Saa fremstillet Sig paa Citanten Laurs Laursens Veigne hans Tiener Knud Rijber och endnu widere udj Rette Producered en Rigens Citation aff dato 29 Julij 78 Ved huilchen hand hidsteffnt Sr Jörgen Phillipsen Som ved Sin Indsigelse ladet Sig anmelde at Vere en interessent i Sagen. Med huis hand herudinden kand haffue at Sige, effter same Steffnings Videre bemeld, till Huilchen Steffning at Suare var nu ingen paa h^r Laugm: Sr Jörgen Phillipsens Veigne tilstede, Huoruell nogle gange paa Raabt, Aff Huis aarsag med Mere saa och dend paaberaabte dom och widnisbiurd nu ey hafdes udj Retten tilstede Kunde nu ey noged Widere i Sagen Ved giøres. Mens effter begge partters begiering och Consent er Sagen forflöt till aasteden till dend 11 Junj Nest och först-Kommendis.

Belangende Monsr Laurs Laursens Steffnemaall offuer Carll Aslachsen Rudstöd, som nestleden 9 Julij paa Schollerud i Rette veret fremkom nu Laurses tienner Knud Rijber och widere i samme Sag fremlagde en gienpart aff forig Sorenschriffuer Jacob Bertelsens dom dat: 30 Sept: 1667. Carll Rudstöd mötte Sielff udj Rette Mens med begge partters Consent bleff Sagen forflöt till Neste almindelige Sageting effter woris Hallingdals ting Reigse, Mens Knud Rijber her i Retten aduared och paa Sin hosbonds veigne forböd Carll Rudstöd at hand Sig imidlertid och des forinden ey med nogen hugst eller aawirche i schougen befatter.

(fol. 77a) Noch Indgaff Knud Rijber Hans hosbonds Sr Laurs Laursens udwirchede Citation aff dato 29 Julij 1678 wed huilchen hand paa Truls Land, /: hans landbondis veigne :/ Hafde hidsteffnt Helge Ellingsen Berg, formedelst hand schall haffue tillagt och beschylt Truls Land at hafue forsoret Sig, Och till prouffs i Sagen Hidsteffnt endeell prouff Nemblig Engebrit Hesselberg, Peder Knæstang, Alf Huall, Christopher Hallem och Jens Sörum etc:

Helge Berg mötte Sielff i Rette och formeente Sig herudj inted vere pligtig eller hafde at Suare Laurs Laursen i denne Sag, Och om herom noged schulle vere /: som hand dog iche weed eller Kand Erindre :/ da haffde hand ochsaa prouff i Sagen at före, som hand och paastod, at ingen aff Citantens prouff burde tages til forhör förend hand ochsaa faar Sine prouff tilstede at de Kand Confereris och med huer andre Examineris; formeente ochsaa Laurs Laursen ey heller hafde nogen Rett eller föye till nogen Slig Sögning och Steffnemaall han: at paaföre, Mens war han: och Truls Land alleene Imellum;

Knud Rijper Suared och paastod, at hans hosbond ey kunde formeenis at Procedere paa hans landbondis weigne och war begierendis at dersom Sagen schulle opsettes at da hans prouff motte foreleggis at möde her i Retten Igien tilstede;

Forsch^{ne} Helge Berg vndschyldte Sig endnu Widere her for Retten i denne (fol. 77b) Sagh, at hand ey vdi nogen anden Meening noged sagt eller tillagt Truls Land, end hand formeente paa Schollerud at hand ey burde prouffue formedelst hand tilforen her paa tinging for Retten War befunden med v-sandferdig tilstand, Och ey i nogen maader vidst eller Sindet han: enten paa ære eller Lempe at angribe formeente det ey heller i nogen Slig Mening kunde eller burde optages synderlig aff han: som en bonde och ey kunde Wide Sine ord Saa höfflig at fremføre.

Aff huilche forbemelte foregiffuende Och paastaaende Aarsager er Sagen optagen och forflöt till Neste almindelige Sageting effter woris Hallingdals ting Reigse och partterne Saauelsom de Indsteffnte prouff forelagt Sig till des Igien at Indstille /: om de des forinden ey i Mindeligh: foræhnis.

Belangende dend opsatte Sagh Imellum Laurs Laursen och Carll Bersund angaaende Bersunds odelslösen, fremstilled Sig begge parternis fuldmegtige Saasom Laurs Laursen ved Sin

Tienner Knud Olsen Rijber och Carl Bersunds fuldmegtig Albrit Kruse, Med huilche begges Consent och tilladelse Sagen er optagen och forflöt till Neste almindelige Sageting effter woris Hallingdals Reigse.

Frode Andersen Huerffuen i Rette Produceret en Rigens Citation aff dato 30 Julij 78 (fol. 78a) Wed huilchen hand och sambtlig Anders Huerffuens arffuinger Haffuer hidsteffnt och tiltaler Colbiörn Trugelsen Houchedalen aff Sougndahll formedelst hand till deris Sl: fader Anders Huerffuen schall hafue afstaaen och hensolt nogen odelsRet Nemblig tuende Sold korns Rente udj Nördre Schougstad her paa Ringerige; foregiffuende hand same kiøb och affstaaelse ey kand hiemble, efftersom Nermere och rette odels mend som hand haff^f mot handled med, och derfor paastaar at Colbiörn bör den: igien giffue huis penge hand derfor aff deris fader Anders Huerffuen oppebaaret Effter des breffuers formelding sambt den: Kost och Tering at erstate etc:

Indsteffnte Colbiörn Houkedalen mötte Sielff udj Rette och Sagde Sig Nochsom Sin odels rett till bemelte gods i Schoustad at will och schall beuisse med breffue och documenter Som hand dog nu ey hafuer her tilstede, Mens maa den: paa andre Steder Söge hos dem som breffuer hos Sig haffuer och derfor begiered Respijt till dennem at kand faa Schaffet i Rette etc:

Frode Andersen bleff tilspurdt om hand nu nogen breffue hafde at i Rettelegge, huortill hand Suared, at di war hos Jacob Pouelsen och derfor ey nu kunde i Rette Produceris, Huorfore till des Widere fuldbiurdelse Sagen er opsatt till Neste almindelige Sageting effter woris Hallingdals Reigse.

Belangende dend Sagh som Börge Berger ochsaa Haffuer sögt om bemelte Schougstad och hand nu Igien i Rette fordred, Bleff ochsaa till samme tid optagen och forflött,

Mons^f Gutorm Trulsen aff Bragenes effter hiemsteffne Hafde hidCiteret Ole Egge /: nu boende paa Knæstang :/ formedelst en obligation aff hannom till Mons: Jacob Bertelsen udsted paa 19 Rdr, dat: 22 Januarj 1670 (fol. 78b) Huilche effter des paaschrifft till Gutorm Trulsen Igien Transporteret, = Ole Egge mötte Sielff i Rette och samme obl: wedstod mens Gutorm Trulsen Satte udj Rette och formeente hand iche alleene samme 19 dr mens end och des paa-löbende Rente och til foraarsagelig omkostning bör betale;

Herom bleffue di saaledis forænit at Ole Andersen Huall forpligted Sig till och beloffued for denne forschr^{ne} giæld och Sögning, at forschaffe och leffuere Gutorm Trulsen ved Aschesrudfossen tiuffge tylter got dögting fure Saugtømmer och det i Seeniste Inden St: Hans daug först kommedes, Med Mindre Gutorms sögning och prætion schall stande hannom aaben, for ald shadeslidelse effter hans obl: som forbemelt.

Noch haffde for^{ne} Gutorm Trulsen hidsteffnt Peder Nerstad till at giöre hannom Rigtighed och forklaring om endeell Saugtømmer som Gutorm for paa Tredie aar siden haffuer ladet Hugge udj Eggeschougen, och Peder effter betingning och affscheed Sig paataged for hannom at vdkiore till Kasted, och samme tømmer ey kommen Gutorm till hende.

Peder Neerstad mötte Sielff i Rette och vedgich at hand haffde loffued Gutorm Trulsen same tömmers fremkiørsell som war fem tylter och to stocher tilsammen med Gutorm Trulsens Merche paa, Mens hand kiördte det Ikun halffveigs till Kasted, Och som hand atter en anden tid kom did at ville fremkiöre samme tømmer, da befant hand at det Var bort tagen och som hand spurde derom, Iblant andre hos Simen Egge, da Sagde Simen till hannom du Haffuer iche behoff at tale saa megit (fol. 79a) derom, Jeg schall schaffe dig ligesaa megit tømmer paa samme sted igien, Huoreffter Simen offuer it aar dereffter leffuerit To tylter tømmer Paa samme Sted aff Gutorm Trulsens eget tømmer med hans merche paa.

Belangende dend fra Nestleden 12 Junj opsatte Sagh Imellum Laurs Simensen och Gulbrand Oppens arffuinger, Saa fremstilled Sig nu i Rette Michell Oppen och Anund Weigsall och fordred endelig dom i Sagen, Mens paa Citanten Laurs Simensens Veigne mötte ey nogen i Rette, Och eftersom Sagen paa begge Sider Pro et contra er Procederet wilde di iche tilstede widere opsettelse mens begiered endelig dom effter huis allerede i Sagen er Produceret och forklaret Huorudj ey heller widstes med Rette at giöre dennem widere ophold, Mens udj Sagen slutted som følger.

Da effter tiltale giensuar och denne Sags Leylighed som Citanten Laurs Simensen /: som siger Sig udj odelsmands sted :/ Söger och tiltaler Sl: Gulbrand Oppens arffuinger for den halffue part udj Halstensrud som ded ved pant schulle hafue fuldt aff Sl: Elling Veyen, och formeener di han: det nu frelselig igien bör forskaffe, effter derom hans wtlöfftige steffning och Protestation etc:

Da effterdj Laurs Simensen ey i Ringeste beuist eller lougmessig forklaret at Sl: Gulbrand Oppen eller hans arffuinger nogen tid at haffue Nött eller fuldt same paasteffnte pantegods i haffuendis werge, langt mindre det till nogen anden Solt eller affhendt Mens langt mere aff Laurs Simensens (fol. 79b) egen Steffnemaall och Procedur fornemmis at Sl: Gulbrand Oppen for hans udlaandte pantepenge Nemblig Sexten dr. med samme gods at schulle hafue vered misforsichred Saasom wanhiemmell aff de pantsettende ey heller Nöyagtig beuises at Sl: Gulbrand Oppen eller hans arffuinger deris pante penge med des Rente at vere Contenterit Saa Synes och Eragtes dette en heell v-billig och v-lougmessig Sögning och Procedur at de schulle Suare Citanten till dette paasteffnte gods i Halstensrud som de indted haffuer fuldt eller Nött udaff, eller i nogen maader kand fornemmes at vere for deris schyld kommen Citan- ten eller hans handelsmend fraa hende.

Huorfore Gulbrand Oppens arffuinger for denne Laurs Simensens Sögning och tiltale er gandsche och aldellis frikiendt och Laurs Simensen tillfunden for denne v-grundede Process och Steffnemaall at Erstate dennom udj kost och tæring Otte Rixdaler, Och effterdj Laurs Simensen Siger Sielff udj Sin Steffning at Indtrede udj rette odelsmands Sted /: aff huilche Sl: Gulbrand Oppen godset skulle vered forsichred :/ da bör hand ochsaa at tilsuare och betale Gulbrands arffuinger Saauit iche louglig kand beuises di for^{ne} udlaandte 16 Rdr. och Capitall och des paagaende rente at Vere betalt; Och huad sig belanger den aff Laurs Simensen i rettelagde Revers i Gulbrand Oppens Nauffn (fol. 80a) schreffuen, Huoreffter hand paavrgerer it odels pergamentbreff om paasteffnte gods sambt en quernehuerrff i Heyeren, Huilchen Revers aff vederparterne beschyldis Saasom v-rigtig och falsch at vere, och ey med dend Sl: Mands egit och Sedvanlig Zignet vndertrycht, ey heller nogen till witterlighed med forseigled eller vnder- schreffuen Huilched och ydermere med andre aff dend Sl: mand forseiglede breffue udj Ret- ten er anvist /: som baade ældre och yngre med dette :/ er forklaret och Øyensiunlig at Zigne- terne med dette ey kommer offuer Eens, Saa det Siunes en stor Mistanche och v-righeds schin at vere vndergiffuen, Huorfore det Eragtis billigt och ret at Laurs Simensen iche alleene bör beuise hans hiemmelmand och adkombst til same breff, Mens end och ved Sin Æed forklare at hand ey er Medwidere om samme breffs V-rigtig herkombst, eller huem det schreffuit och tillveyebragt etc:

ForErmelte Gutorm Trulsen endnu effter hiemsteffne i Rette fordred Knud Aagesen ved Hön- nefos for Rigtig giæld hand hannom schyldig effter oprettede forpligt och Contract som hand nu vdi rettelagde aff Jacob Bertelsen Jacob Söffrensen och Gunder Söffrensen vnder schref- fuen och forseiglet, dat: 17 May 1674 lydende paa It hundrede Rdr som de bekiender hand da effter foræning bleff Schyldig paa Trej Nest effter fölgende aar (fol. 80b) at betale, Huilched

Gutorm Trulsen formeente och paastod hand vden Widere ophold eller forhall bör han: fornöye och betale, med des Rente, Sambt tilforaarsagelig omkostning;

Indsteffnte Knud Aagesen mötte sielff udj Rette och ey benegted Jo forskreffne It hundrede Rixdaler effter den i Rette lagde forEening at vere schyldig bleffuen och ey med nu noged derpaa betalt Mens hand Meente at haffue dag derpaa i fem aar.

Effter huilchen Leylighed for^{ne} Knud Aagesen herued er tilfunden samme schyldige It hundrede Rixdaler till Gutorm Trulsen at betale, med sambt des rente fraa betalingsens forfaldne tid effter Contracten effterdj hand derued forpligtes at holde hannom schadislös, Item fire Rdr udj kost och tæring Huilched hand Inden ½ Maanetz daug bör Clarere och betale Saafrembt det iche ved Nam och vordering Hos han: schall udsöges, och dersom hand ey Haffuer Midler at fornöye och betale hannom med, eller kand Stille Nöyagtig Caution Da effter Gutorm Trulsens Indstendig paastand, Med hannom at forholdis effter lougen Kiöbe balchens 5 capittell.

Dend Sag Imellum Laugm: Jörgen Phillipsen och Gulbrand Hoffs Sønner om den schouger varme (fol. 81a) War nu ey nogen enten paa Citanten eller wederparternis weigne tilstede. Huor fore med samme Sag er at beroe till Neste almindelige Sage ting.

Kongl: Maytz fouget Sr Christen Christensen i gaar och i dag fremfordred en deell aff de tilstede verende almuffue till Regenschab och doms for huis de udj kongl: schatter och Rettigh: och ellers till han: /: eller hans fuldmegtige tienner paa hans Veigne /: Resterer och schyldig baade forig aaringer och Neruerende aars Kongl: Schatter och Rettigh: till Jull 1678 forfalden /: foruden dette aars nu Nylig paabudne Proviand korn och höe Item dette aars tiende, Saa och dette aars odelsschatt och Rostienniste som udj denne effter fölgende Reigning och Sögning ey er Indberriget, Huoreffter Sig for Retten fremstilled disse effterschr^{ne} som effter afreigning och egen Wedgaaelse Schyldig som følger -

Jacob Aschesrud effter afReigning och egen wedgaaelse Schyldig - 22 Rdr 3 ort 20 s: Noch war han: tilfört it qter tiende korn som hand mere end hans egen tiende paa Kasteboen schulle haffue annammit och hand gandsche benegter huilched udj offuenmelte ey er bereignet, Ellers Imod det öffrige gjorde hand ey nogen Modsigelse -

Iffuer Hielde effter affreigning och egen wedgaaelse schyldig - 19 dr 1 ort 3 s:

Inger Weisteen effter afreigning och Egen vedgaaelse schyldig - 12 dr 3 ort 22 s: och till Hans Nielsen - 2 ort -

Jon Waagaard effter afReigning och egen wedgaaelse schyldig - 5 dr 1 ort 18 s: Noch som hannom kreffuis aff Hans Nielsen 4 dr 1 ort 16 s:

(fol. 81b) Tomas Opsall Ilige maader effter affreigning och Egen Vedgaaelse schyldig - 1 dr 3 ort 21 s.

Offuer Huilche forschr^{ne} fougden Satt udj rette och formeente de for^{ne} schyldige Restands och Kongl: schatter och rettigh: vden widere ophal burde betale med sambt des tilforaarsagelig omkostning, och derpaa begierede dom.

Effter huilchen Leyligh: de sambtlige forindbemelte bönder och almuffue, som Sig her for Retten hafuer fremstillet och Sielff villig dend forindförte Restandz och Kongl: Rettigh: tilstaaed och bekiendt at schyldig Vere och med Restere, Saa wides iche Imod fougdens i Rette-settelse at kand forschaanes, de Jo pligtig bör, samme aff den: Sielff vedgaaende gield och Restands at Clarere och betale vden Widere ophold saauit hidtill forfalden, Och dend sidste Termin aff dette aars schatt nu till Anstundende Jull at hafue Clareret och af betalt effter hans

Ko: Ma: Naad^t schattebreffs tilhold, saafremt di iche derfor will lide Nam och Wordering i deris boe och gods, Med sambt udj tilforaarsagelig omkostning och dompenge fire schil: aff huer dalers Restandz som forindfördt.

Dog er at agte, som forindfördt, at dette aars paabuden Proviant korn och höe, Item dette aars tiende, odels schatt och Rostienniste, er iche udj denne Dom och Restands Indbereignet etc:

Böigde lensmanden Willadz Trögstad lod for almuffuen oplæse en hans suppl: dat: 3 aug: Sidstafuigt, angaaende nogen Restitution och Wederlaug aff almuffuen at motte bekomme for adtschillige Kosthold: Tractament och logement till Kongens folch och Committerede i hans Ma: forretning etc: Med derpaa aff de Naad^t udj Slotzlougen Committerede, deris Resolution dat: 14 dito -

TING 21. JANUAR 1679 PÅ GOMNES I HOLE

(fol. 82a) Ao: 1679 Den 21 Januarij Holtes Schatteting paa Gomnes tingstue i Hole prestegield paa Ringerige, War offueruerendis Ko: Ma: fouget S^f Christen Christensen, sambt effter^{ne} Laugrettismend Nemblig, Christen Gomnes Ole Stadum, Knud Vlleren Hans Hoffuind Heloug Field och Knud Lehne;

Huor da Ermelte Ko: Ma: fouget fordrede almuffuen till betaling eller doms Erlidelse for dend Seenist paaböden Proviant Korn och höe etc: Almuffuen derimod aff fougden begierde, hand derpaa wilde bedage dennem, till saalenge di kand for dend Höye öffrighed vnderdanigst faa andraged och tilkiende giffued deris Store armod och Nödlidenhed, vdj forhaabning derfor at Erlange Naad: forschaansell, Huilchet S^f Christen Christensen ochsaa paa hans höyExl: h^f Statholders Naad^{te} behaug dennem Saauit beuilged.

Ermelte Ko: Ma: fouget S^f Christen Christensen for Retten frem fordred böigde lensmanden Laurs Onsagger, och Söffren Horum som forleden 30. decembr: 78 wered med hans fuldmegtig tiener Jens Castensen hos Torkell Laare at schulle Söge Wordering och udleg hos han: for huis hand udj Kongl: Schatter och Rettigh: med Resterer Och schyldig er, Effter derpaa offuer (fol. 82b) hannom Ergangne dom, Huorom hand begiered deris Sandferdig tilstand, Huad de till udleg hos hannom befant etc:

For^{ne} Laurs Onsagger och Söffren Horum Sig for Retten fremstilled och Sagde Sig som forindbemelt at haffue vered med Jens Castensen Hos Torchell Laare at giöre vdleg for hos med Resterende schatte och Rettigh: Och da dertill ey Widere hos han: befantes end dette efftersch^{ne} It schab i stuen for 1 dr, It dito ved dören for 1 dr. It lidet bord Imellum schabene for 1 ort. Noch it bord med bordstall och Krach for ½ dr, To Sengesteder for ½ dr. En gamell gryde och en haandpande for ½ dr en Ko for Halfftredie dr. Trej vngsöuffuer for 1 dr, Een liden Kalff for 1 ort 8 s: Höe befantes der vngefer Trej Les. Korn eller halmfoder befantes der indted efftersom hans auffling och Korn i aar slog hannem gandsche feill, som Laurs Onsagger ochsaa Vidste at forklare at hand ey gaff Meere i tiende i aar end en halff Setting.

Widere eller meere befant di ey der i boed han: tilhörriig, Mens huis widere der war, bleff forklared offuergiffued at vere andre tilhörriig Saasom Laan och Leye.

Iligemaade Effter fougdens fremfordring fremstilled Sig for Retten Gulbrand Gumnes och Baard Suarstad Saa och lensmanden Laurs Onsagger, och Tilstod at di forleden 11 Janv. War med fougdens fuldmegtig tiener (fol. 83a) Jens Castensen hos Mattias Sass paa Gomnes till at giöre udleg och wordering hos hannom for huis hand i Kongl: schatter och rettigh: Resterer

och schyldig effter derpaa offuer hannom Ergangne Dom, Och som di aff Mattis Var begierendis hand den: wille giöre anvisning paa huis han: tilhörig, Da Suared hand den: at der war Slet Indted som hand war eyende, Mens Mons: Jacob Lut Haffde det udj pant altsammen for forig aaringers schatter och rettighed Som hand for han; udlagt och betalt, Det samme vedstod Mattis endnu her for retten, = Belangende hans auffll och affgröde Sagde di och at de huerchen Saa der höe eller korn, och Noch som witterligt at hans korn och auffling i aar slog han: gandsche feill, Som hand ochsaa Sielff Sig deroffuer höyelig beklaged.

TING 22. JANUAR 1679 PÅ TANBERG I NORDERHOV

Dend 22 Januarij Holtes schatteting paa Tandberrig tingstue i Nördrehougs prestegield, War offueruerendis Ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen, Sambt effter^{ne} Laugrettismend Nemb- lig, Gunder Gaunum Ole Siffuersen Wager, Engebrit Weisteen Halduor Braag, Christopher Röseng Och Johannes Egge.

Huor da Ermelte Ko: Ma: fouget fordred almuffuen till betaling eller doms lidelse for ded Seenist paaböden Proviantkorn och höe etc: Huorimod almuffuen af fougden begierde hand derpaa ville bedage den: til saa lenge di kand for den höye öffrigh: vnder^l faa andraged deris store armod och Nöd, udj forhaabning derfor at Erlange Naad^l forschaansell, Huilchet fogden ochsaa paa hans höyExl: her Statholders Naad: behaug, den: Saauit beuilget -

Tingbok II-7

TING 9. APRIL 1679 PÅ GOMNES I HOLE

(fol. 14a) Dend 9 April: Holtis almindelige Sageting paa Gomnes tingstue, War offuuerendis Ko: ma: fouget S^f Christen Christensen, sambt effter^{ne} Laugrettismend Nemblig, Christen Gomnes, Söffren Horum, Gunuold Wig, Hoffuor Mo, Ole Berg och Gulbrand Gomnes. Sambt Meenige ting almuffue,

Belangende dend fra Nest leden ting dend 10 decembr: opsatte Sag Imellum Anders Sörum som Citant paa dend Eene, och Tron Sörum och Christen Horum paa dend anden Side, Saa fremstilled Sig nu Igien i Rette baade Citanten och wederparterne tilsammen som alle effter tilspörgelse sagde Sig nu Indted videre i Sagen haffde at forklare end som di forleden ting her i Retten haffde giordt deris tilstand, Mens Citanten Anders Sörum War Dom i Sagen begierendis.

Da effter samme Sags Leylighed och effterdj Indsteffnte Tron Sörum ey haffuer kundet beagte eller fragaa, langt mindre affbeuse hand Joe haffuer offuerefaldet Anders Sörum med hug och Slaugsmaall, da Anders gich udj Sit louglig och fredhellig Arbeid paa hans egen agger at plöye, Och Anders det end widere med hans i Retten fremviste Saarede Arm och affrychte schæg, Saa och med Lægen Michell Gilougs tilstand Nochsom haffuer forklared, da er Tron Sörum Hermed tilfunden /: effter M: H: B: 16 capittels anledning :/ at pleye Sine böder till Ko: Ma: Saasom dend der haffuer offuerefaldet, Saaret och beschadet Sin grande for^{ne} Anders Sörum udj fredhellig och gredset Sted och arbeide (fol. 14b) Nemblig Tuende gange 8te örtug och Tretten mark Sölff och Anders Sörum for hannom tilföyede v-förlighed, Schade och försømmelse och lægelön Thj Rixdaler, och for denne Processes omkostning och Dompunge fire Rixdaler, Huad sig belanger Christen Horum som ochsaa tillige for samme v-förmelse er Steffnt och tiltalt Och dog aff Anders Sörums egen bekiendelse fornemmis hand ey giort han: widere schade end hand alleene hug hans ploug sönder och Ristellen udtagen, da er hand tilfunden derfor at böde till Ko: Ma: fem mark Sölff effter L: L: B: 15 cap: och till Anders Sörum udj schade och affuindsbod 1½ Rdr, Dog er Christen Horum herued v-formeent huad Rett och tiltale hand kand haffue till Anders Sörum formedelst hand först schall haffue taget dend for^{ne} Ristill aff hans ploug, Naar derpaa louglig Söges och talis, Som ey till des er Scheed;

Ermelte Ko: Ma: fouget S^f Christen Christensen lod for almuffuen oplæse och forkynde hans høyExl: her Statholder Gyldenlös befaling til fougden om det flinte gevæhr som vice Præsident S^f Laurs Jacobsen till de inrullerede haffuer bestilt, dat: Bragenes d: 2 april 79.

Belangende dend opsatte Sagh Imellum Ole Næs och Byes besiddere, fremstilled Sig nu igien udj Rette Citanten Ole Næs, Sa och Anders Bye, Och Protestered Ole Næs Imod den begrundschning som Gunvold Wig och Tolle Gesuold heri Retten forleden ting tilstaaed at hafue giordt ved det Sig til böxslede schoustyche och omtuistige Flagsetters eyedeler, formeente samme deris grundschning och tilstand ey for louglig han: till nogen hinder Kunde eller burde Ansees, Mens forsköd Sig till des egentligere och loumessigere Erforschning och begrundschning paa aasteden ved fougdens, sambt (fol. 15a) dommer och dannemends Neruerelse och Øyensunlig befindende som hand till beleiglig tid i Sommer agter at lade schee, Huor effter hand formeener det Nochsom schall fornemmis at hand till en deell ved hans böxsell ret och en deell ved hans gaards udrast at vere berettiget till dend omtuistige schou och eyedeler.

Ermelte Ko: Ma: fouget S^f Christen Christensen hafde ved hiemsteffne hidCiteret en deell aff almuffuen som haff^f hugget Smaa bielcher, Item 18 och 16 allinger Imod ded kongl: Confir-

merede schou Reglement och ere disse effter^{ne} Siffuer och Ole Gesuold, Hans Löken, Christopher Billi, Ole Næs, Anders Sörum Levor Synsteru, Christen Vdvig, Christen Rörvig Enchen Krogsund, Rönnert Lj, Torger Øffreby, Tore Øen, Aff for^{ne} Indsteffnte mötte en deell tilstede som Sig høyelig beklaged aff Nöd och trang till Kongl: schatter och Rettighed at vere Nödtrengt till for^{ne} hugst och formeente at Erlange hans høyExl: her Statholders benaading dertill som di vnder^t derom agter at ansöge, och derfor till des begiered aff fougden Respiit, till Neste ting offuer andfreden, som och saauit beuilged, dog den: alvorlig forbudet ey inden des noged aff for^{ne} bielche tömmer at udföre.

TING 11. APRIL 1679 PÅ TANBERG I NORDERHOV

Dend 11 April: Holtis almindelige Sageting paa Tandberg tingstue i Nördrehougs prestegield War offuer verendis Kongl: Ma: fouget Sr Christen Christensen sambt effter^{ne} Laugrettismend Nemblig, Christopher Röseng, Madtz Leerberg, Johannes Egge, Ole Sörum Engebrit Weisten och Tore Deellen, Sambt Meenige tilstede Verende ting almuffue.

Huor da Jesper Gregersen ved Hönnefos lod tingliuse It Breff paa Tiende och fierdingsgaffue Imellem han: och hans hustru Anne Clausdatter (**fol. 15b**) opretted med begge deris henders vnderschrift sambt Jörgen Laursen och Jon Simensen till witterlighed, dat: d: 16 decembr: 1671.

Noch lod be^{te} Jesper Gregersen tingliuse it Sig giffne Schiöde aff Sr Casten Madtsen, huorued hand till han: affstaar Söndre Alme schyllende med böxsell Itt schippd: Meell, 1½ Rdr arbeidspenge, ½ Rdr foring 8 alb: Wisöre Tou sch: ledingspenge. Noch Nördre Alme som Østen paaboer 1 f:ring Meell vden böxsell, och udj Buerud som Peder paaboede Siuff Lisp: Meell vden böxsell alt beliggende her i Nördrehougs prestegield, samme breff vnder Casten Madsens haand och Seigll, sambt Hans Must och Hans Halduorsen till witterligh: dat: 7 aug: 1678.

Noch lod for^{ne} Jesper Gregersen tingliuse it pantebreff aff Chatrine Sl: Christen Effuensens till Jacob Bertelsen udsted paa hendis hus och waaning paa Hougen ved Hönnefos for 8 Rdr 4 s: dat: 19 decembr 78 Huorppaa des Transport aff Jacob Bertelsen till Jesper Gregersen Igien findis teignet dat: 10 Januarij 1679. Item derpaa teignet aff Jörgen Laursen, at Jesper haffuer Contenteret han: paa Ole Hönens Veigne, bygnings tömmeret till samme huus: dat: 4 Januarij 1679.

Noch lod Jesper Gregersen tingliuse Sin böxsellseddell aff Jörgen Laursen paa Een Rödningspladtz paa Hönen eige deler Nest Norden becken ved Hönnefos och det for aarlig grundleye Trej Rdr. dat: 11 May 1675.

Noch lod Jesper Gregersen tingliuse en oblig: och pantebreff aff Jörgen Laursen paa 150 Rdr Huorimod han: forsichret udj huis grundleye hand Jörgen pligtig aff hans trende Indhegnede Löcher paa Hönens eighedeler opröddet, aarlig at quitere och gotgiöre /: for samme 150 Rd^f aarlig Rente /: till penge Thj Rd^f med derom Widere des Indhold dat: 14 decembr: 1677.

(**fol. 16a**) Jon Simensen Kaas ved Hönnefos lod tingliuse Sit schiöde aff Monsr Gutorm Truelssen paa Sl: Sindell Mattisens och Knud Aagesens forig eyende och Iboende gaard ved Hönnefos dat: 18 decembr: 78.

Peder Nielsen Leuch aff Christiania lod tingliuse en Ko: Ma: fougetz Sr Christen Christensens affstaaelse till han: paa halffdelen aff dend pladtz Dybendall kaldet Schyllende aarlig offuer alt en halff hud udj landschyld med böxsell och herligh: liggende paa Krogschougen till Nör-

drehougs prestegield paa Ringerige; och det med des tilhörende Schouger och Wande och fossen och ald tilliggende eigendom, effter derfor samme breffs widere Specification. Huorfor han: giffued och betalt 300 Rd^r etc: dat: 2 Septembr: 1670.

Hans Halduorsen aff Bragenes lod tingliuse en obl: och pantebreff aff Ingebor Hansdatter paa Bragenes, paa 800 Rixdr. hun han: schyldig och til vnder pant derfor forsichret med Offren udj Lier schyldende 2 schippd 13½ Lisp: Korn aff hanom it schippd: 1 lispd: Item en hendis saug ved Hönnefos paa Ringerige kaldis Quernhussaugen dat: 25 Janv: 1679.

Söffren Kinch aff Bragenes lod Læse och tingliuse en beuis och pantforsichring, aff Peder Simensen Mellende effter Reining paa Touhund^r Rixdr hand Söffren schyldig och derfor han: forsikred udj huis pant hand haffuer udj Asch Nemblig 1 schippd tunge och ¼ P: gods tunge i Delen paa Hadeland sambt hans pant i Tomas Asches Saug i Heyeren och om for^{ne} pant skulle bliffue han: fra Vunden, da Istedden hans egen aparte halffue Saug och gods udj samme Heyeren fos til fuld forsichring samme breff dat: 13 May 1678.

(fol. 16b) Ermelte Ko: Ma: fouget lod for almuffuen oplæse och forkynde indbemelte hans höyExl: h^r Statholders befall till han: om ded aff h^r vice Præsident till de enrollerede bestilte flinte gewæhr dat: 2 April: 1679.

Belangende dend opsatte Sagh Imellum Laurs Laursen aff Bragenes och Carll Bersund, da fremstilled Sig nu Igien i Rette paa Citanten Laurs Laursens veigne hans tiener Knud Olsen och Indgaff Laursens Indleg, dat: 11 Decembr. 78. Och haffde ey Widere udj Retten at Indgiffue Mens paa hans hosbonds veigne begiered Dom i Sagen effter huis allerede forhen udj Sagen Producered och forklared er etc:

Paa Wederpartten Carll Bersunds Weigne mötte hans fuldmegtige Albrit Kruse Som effter tilspörgelse Sagde Sig ey heller Widere paa Sin Principals weigne at haffue i Retten at Indgiffue, Mens Reffererer Sig till huis hand forhen i Sagen baade Mundtlig och Schrifftlig haffuer Indgiffued och forklared, Och dereffter War begierende dom i Sagen etc:

Effter Huilchen denne Sags Leylighed, och effterdj Laurs Laursen med hans i Rette lagde v-Casserede odels schiöde breff beuiser och forklarar, at Hans Pedersen som rette odels mand till Westre Bergesund haffuer ald hans odels och Lösensret till samme gaard Bergesund, han: först till odell och eige schiödt och affhendt, med fuldkommen fuldmagt dend fra de panthaffuende at Indlöse och der effter till odell och eigendom Nyde och følge effter samme breffs widere formelding som forindfördt etc: For^{ne} gods Medbehæfftede Pantepenge befindis ochsaa baade udj Retten Saauelsom ellers tilforn loughlig tilböden Imod godsets formeentlig affstaaelse till han: effter foromrörte hans adkombstbreffs tilhold, etc: Huorimod Carll Halduorsens Protestation at godset iche er Louböden, Mens Laurs Laursen (fol. 17a) derimod Replicered och forklared at Hans Pedersen udj samme hans breffs udstedelses tid War udj fengsell och betröch paa Bragenes, och ey hafde Anden Raad sig med at udwelde, och ey kunde Stedis dend Respit Sitt gods at Loubinde, Huilchet Laurs Laursen dog strax effter des entfang haffuer her till tinge fuldbyrdet och ingen da till des Indlösning ladet Sig finde eller Anmelde, som forindfördte hans breffs opschrift udviser och forklarar, Saa Wides iche aff des aarsage Laurs Laursens adkombst aff Hans Pedersen, at kand Sueckes, ald dend stund hans handels mand Hans Pedersen dertill er hiemmelstör, och hans odelsret ey Suecket, For det andet at Carll Bersund Siger Sig Sielff at vere odelsmand till godset, Huilchet Laurs Laursen han: ey er gestendig, Mens effter hans saauell schrifftlig som mundtlig i Rette settelse formeener och paastaar, at Carll Bersund effter loughlig foregaaende Steffnemaall och Sögning till aasteden, med loughlig widnisbiurd bör Sig det till beuisse som Landsloughen udj odelsbalchens 5 capt: om melder och foresiger Huilchen Laurs Laursens paastand ey heller med rette kand wides at

fracfalde, Mens om Carll Bersund Sig gaarden ved nogen odels ret Imod for^{ne} Laurs Laursens adkombst agter at tilvinde, Da det ved Slig lougens maade at Söge och holde Sig effter retlig som alligerede odelsB: 5 capt: derom tilholder och egentlig foreschriffuer -

Imidlertid och desforinden bör Laurs Laursen at Nyde och fölge for^{ne} gaard Wester Bergesund i alle maader effter foromrörte hans adkomst breffs tilhold, och Carll Halduorsen Bersund at Igien annamme Sine pantepenge (fol. 17b) saauit Peder Christophersens udstedde pantebreff till Sl: Claus Pedersen omformelder och paaliuder Nemblig It hundrede och Thj Rixdaler, Dog derudj at Corttes som Carll for denne Processes omkostning till Laurs Laursen er tilkiendt at Erstate, Nemblig fiorten Rixdaler.

Belangende dend opsatte Sagh Imellum Laurs Laursen och Carll Aslesen lille Huall som Laurs Söger han: for v-louglig hugst och aawirche i Scholleruds eyedeler, sögte nu atter for^{ne} Knud Olsen i rette, Mens Carll Aslesen som ochsaa mötte Sielff udj rette, berettid at hand ey haffuer giordt nogen hugst eller aavirche udj Scholleruds eyedeler, Mens huis hand hugget och brugt er scheid til Lyche som hand Sielff odels berettiget och till lille Huall Som hand Sig Særlig haffuer tilböxslet. Huilche pladtzer hand Siger at vere adtschildt fra Schollerud etc: Huilched egentligen paa aasteden Will erfares, huorledis med samme hugst och aawirche er beschaffen Huorfore Sagen er did Remittered och henfunden till Nestkommende 13 Junj.

Belangende dend fra Seniste ting forflötte Sag och Steffnemaall som Laurs Laursen paa Sin landbonde Truls Lands veigne haffde Steffnt och tiltalte Helge Berg for nogen beschyldning, Huilchen Sag Laurses tienner for^{ne} Knud Olsen igien i rette fordred,

Paa Helge Bergs Weigne mötte hans broder Pouell Oppegaard och liuste hans forfald, at hand haffuer brent Sin fod forderffued och ey kunde möde, Sagde och at hand war forligt med Laurs Laursen om Sagen, /: Som dog ey fornøyelig beuist :/ dog begiered hand fremschud i Sagen till Neste ting, at hans broder Kunde möde med Sine prouff, Mens Knud Olsen paastod hans prouff i Sagen at motte tages, efftersom hand befrycted ey (fol. 18a) offtere at faa den: her i Rette derom, Mens efftersom de tilstede verende prouff Nemblig Engebrit Hesselberg, Peder Knæstang, Ole Knestang Alff Lo och Christopher Haldem och Stener Marigaard nu her i Retten War offuerbödig till Neste ting igien at Indstille Sig her i Retten at afflegge deris prouffning, om Sagen des Imellum iche Kand bliffue eller vere forligt. Huorfore samme Sag med Widere till Neste ting er forflöt.

Belangende dend fra Nestleden 22 octobr /: fra Waagaards schoug :/ opsatte Sagh Imellum h^r Laugmand Sr Jörgen Phillipsen som Citant paa dend Eene: och Gulbrand Hoff och hans Söner paa dend anden Side angaaende dend Ildebrand i Waagaard schoug, Bleff nu Retten betiendt med di samme Sex Laugrettis mend som paa aastedens begrandschning var tilstede Vndtagen Biörn Flechesöuff /: vdj huis Sted nu sad Retten Erich Stichsrud etc:

Præsentered nu for os igien udj Rette paa Citanten Sr Jörgen Phillipsens Veigne hans Tienner Anders Jörgensen och War begierendis dom i Sagen effter huis forhen derom er Protestered och forklared.

Paa Indsteffnte Gulbrand Hoff och hans Söners veigne mötte udj rette Tosten Gulbrandsen Hoff och Sagde Sig ey noged widere paa deris veigne i Sagen at haffue etc:

Da effter tiltale giensuar och denne Sags Leylighed er herom saaledis for rette dömbt och affsagt, at effterdj Indsteffnte Gulbrand Hoffs Söner Willum och Simen Gulbrandsöner, Os Wed (fol. 18b) Øyensiunlig grandschning Sielff haffuer anvist dend Sted som di haffuer opgiort och hafft Warne udj och ved dend paasteffnte aawirche med schou och tömmerhugst, Huilchen di dog Siger at haffue udslucht förend di gich derifra, Mens efftersom befindis at dend

paaklagende schougschade och Ildebrand er Runt omkring och udj en brending wed for^{ne} Sted som de os anwist at haffue opgiordt och hafft Warne, Och dend schadende schould ved samme tid er udkommen och tagen offuerhaand, Och ey i ringeste beuises, dend fra nogen anden at were udkommen, Saa Kand iche Wides effter Slig for indførte beuislighed och Øyensiunlig grandschning, for^{ne} Tuende Gulbrand Hoff's Sønner /: Nemblig Willum och Simen :/ som Sielff vedstaaed foromrørte hugst och Warne at hafue opgiordt :/ den: derfor at frikiende Mens samme for^{ne} schouschade at oprette och betale som wi effter Mueligste begrandschning i lideligste haffuer kundet Eragte och Estimere till Treduffue Rixdalers Werdj. Item at Erstate WelErmelte h^r Lougm: Sr Jörgen Phillipsen for denne Processes omkostning Otte Rixdr. Saa och det for^{ne} udj Waagaards schoug aaWirkede och hugne tömmer h^r Lougm: Sr Jörgen Phillipsen at Were hiemfalden etc:

TING 12. APRIL 1679 PÅ TANBERG I NORDERHOV

Dend 12 April: Holtis almindelige Sageting paa Tandberrig tingstue i Nördrehougs prestegield, War offuer Verendis Kongl: Maytz: fouget Sr Christen Christensen sambt effter^{ne} Laugrettismend Nemblig Ole Sörum, Jens Norby, ~~Torgier Breen~~: Gunder Gaunum Engebret Weisteen, Jon Waagaard och Laurs Weisteen.

Ermelte Kongl: Ma: fouget Sr Christen Christensen haffde Ved hiemsteffne ladet hidsteffne en deell aff Almuffuen (fol. 19a) formedelst di Imod det Kongel: Confirmerede Reglement Haffuer hugget Smaa bielcher, Nemblig disse effterschr^{ne} Ole Weholt, Johannes Egge, Iffuer Hielde Torgier Breen, Frode Huerffuen, Peder Nerstad, Engebrit Alme, Gulbrand Vitued, Laurs Rachestad Enchen Klechen, och Jon Schiöruold, aff huilche dend meste part mötte tilstede, Beklagende Sig de till samme hugst at haffue vered höigt Nödsagelig i denne besuerlige tid at bringe noged till veye Sig med at Redde till Ko: Ma: Schatter och andre Contributioner, Och derfor aff fougden var begierendis Respiit till de hans høyExl: herom Kand ansöge om Naad^t tilladelse till be^{te} hugst, Huilched fogden den: och saauit Consenteret till Neste ting offuer aandfreden, dog at samme deris bielcher iche nogensteds udföris mens udj arrest at forbliffue, Och om di ey nogen tilladelse desforinden kand Erlange, da at Were Rettens kiendelse vndergiffuen effter Reglementetz tilhold etc:

Ermelte Kongl: Ma: fouget hafde hidCitered Halduor Hielmerud formedelst Hand Sig med Sin hustru for tilig förend deris bröllup med Leyermaall forseet, Halduor mötte Sielff i Rette, Erböd Sig Ko: Ma: Sigt derfor at Suare Naar hand dend kunde till weyebninge, mens fougden begiered dom. Er derfor tilfunden at böde Sin sigt till Ko: Ma: Nemblig Nj ort med sambt ½ dr. udj omkostning och dompenge, Huis ded iche Inden ½ maanetz dag betales, da wed Worderings adferd hos han: at udsöges;

Ermelte Kongl: Ma: fouget i Rette fordred Truls Wager till Reigning och doms for huis hand Resterer och schyldig i kongl: schatter och Rettighed som nu effter affreigning och hans egen vedgaaelse befantes effter Jens Castensens Restandz Mandtall at Restere for Anno 1676 och 1677: til sammen - 9 dr 21 s: (fol. 19b) Huilched hand effter fougdens paastand er tilfunden at betale Inden ½ Maanetz dag med ½ dr i omkostning, Saafrembt ded iche ved Wordering hos hannom schall udsöges, = Dog sagde fogden Sig herudj at vill hafue forbeholden Tou aars schat aff ½ pd saa och des landschuld tilsammen 11 dr, sambt forig Wisör, Leding, degnep: Weimester lön, kiöd och Smörshat, Prov: biug och höe aff en fuld gaard for same 2 aar, Huilched alt han: udj affreigningen er decorteret, och gotgiort, Mens dersom det fogden i nogen maade schulle giöres till Mangell, da des Sögning der for till hannom Igien forbeholden -

Belangende dend sag Imellum Jacob Pouelsen aff Bragenes paa egen och Sambtlig Sl: Anders Huerffuens arffuingers veigne paa dend ene; och Colbiörn Houkedalen paa dend anden Side, angaaende dend wanhiemell till Schoustad, Saa mötte nu udj Rette baade for^{ne} Jacob Pouelsen och Colbiörn Houkedalen.

Der effter bleff Jacob Pouelsen tilspurd om hand Haffde noged udj Retten at Indgiffue Till hans Steffnings forklaring och paaberaabning, Særlig Huad Handlingsbreff Colbiörn till Sl: Anders Huerffuen paa de 2 Sold i Schoustad schall haffue udsteed som han: Saggiffuis for Wanhiemell till. Item huad hand kand haffue till at beuise dend derimod paa beraabende bedre Hiemell och odels rett.

Derimod suared Jacob Pouelsen at efftersom Börge Berger Haffuer Steffnt hannom och hans medarffuinger formedelst en handling hand schall haffue giordt med Colbiörn om samme Schougstad Saa sagde hand Sig ey noged at Wille legge udj Rette förend samme dennem Imellum oprettede kiöbebreff först bliffuer fremblagt och sagde Sig Naar samme breff kommer udj rette schall Hand Widere forklare Wanhiemmelens beschaffenhed etc: Colbiörn Houchedalen (fol. 20a) derimod Suared, at hand ey er Börge Berger noged Kiøb eller handling till bem^{te} Schoustad gestendig, efftersom hand aldels indted aff hannom derfor i nogen maader oppeboret eller bekommed, Och formeente at Jacob Pouelsen Sin Steffning och Saggiffuende burde at beuise och forklare, och kiendte Sig en Ret och Sand odelsmand till for^{ne} Schoustad efftersom det hans Sl: Moder Guron Christophersdatter och hans Moster Brynild Christophersdatter arffueligen er tilfalden, och paastod at Sl: Anders Huerffuens arffuinger bör louglig beuise och forklare huorledis och med huad Ret di er tilkommen och Sig tilholder samme hans odels gods, = Och Bleff aff Colbiörn Houkedalen fremlagt en Copie aff it Schifftebreff effter Guri Olluffs datter Fossem d: 23 May: 1618. dermed formeente Hand Nochsom at Haffue beuist och forklared Sin odels ret till for^{ne} Schoustad, och formeener Sig der till nermost det at Indfrelse for huis louglig kand beuises det aff rette eyere at vere udsat for,

Da effterdj Jacob Pouelsen paa egen et consortes veigne ey noget i Ringeste till hans Steffnemaals och saggiffuendes beuislighed will fremlegge och forklare huad wanhiemells handling Colbiörn Houchedalen med Sl: Anders Huerffuen om be^{te} Schoustad schall haffue giordt och huor udj hans Wanhiemell till dend Sl: Mand schall bestaa, Imod det nu aff Colbiörn her i Retten Produceerte schifftebreffs Copie, Huor aff Sees och fornemmis Nochsom at Colbiörn schall vere en Ret och Sand odels mand till samme gods, Huorfore Colbiörn Houchedalen for samme for^{ne} Steffnemaall och tiltale denne Sinde er frikiendt, och Colbiörn Sin odels ret till be^t gods och des Louglig Indsögning Han: herued v-formeent, Saa och (fol. 20b) denne Processes /: aff den: tilforaarsagelig /: omkostning ved behörlig forklaring, Han: och ved louglig adfært och Sögning om hand widere paa samme gods till des Indfrelsing agter at tale herued Ilige maader v-behindret.

Belangende det Börge Berger Haffuer Steffnt Sl: Anders Huerffuens arffuinger for for^{ne} Skoustad da Erböd for^{ne} Jacob Pouelsen Sig nu Imod han: derom i Rette; Mens efftersom ingen möder paa Citanten Börge Bergers weigne Saa er same hans Steffnemaall /: effter wederpartens Strichte paastand /: denne Sinde opheffued och Wederparterne ey forplichted widere der effter at möde i rette Sambt denn: endoch forbeholden deris regres och louglig Sögning till Börge Berger for herudinden til forarsagelig omkostning.

Pouell Oppegaard aff Sougndalen Indgaff en Rigens Citation aff dato 18 aug: 1678 /: huilchen Nestleden ting her i rette vered /: ved huilchen hand paa egen et consortes Veigne aff Sogndalen hidsteffnt Tomas Asch for en dom angaaende deris gaarders egedeler hand aff Elling Oppegaard laant, och ey Igien bekommed, effter samme steffnings widere bemeld etc:

Indsteffnte Tomas Asch mötte udj rette och Huerchen Wille wedgaa eller benegte at haffue laant dend paasteffnte dom aff Elling Oppegaard, Mens begiered at denne Sag motte remitte-
ris till aasteden till den tid som hoffuedsagen er berammed at foretages, Saa schall hand der
giöre fornøyelse for denne Sögning, Och effterdj nu ey nogen anden beuisning derom Imod
han: föris udj rette, da forpligtes han: herued for^{ne} hans Löffte paa aasteden /: Nemblig de om-
tuistige eyedeler Imellum Sougndalen och Aadalen :/ till d: 11 Junj at fuldbiurde och effter-
komme.

TING 26. APRIL 1679 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 21a) Dend 26 April: Holtis ting paa Tandberrig tingstue i Nördrehougs prestegield War
offueruerendis fougdens fuldmegtig Jens Castensen Sambt effter^{ne} laugrettis mend Nemblig,
Erich Ourdall Alff Gundersby, Amund Honnerud, Malte Kittelsby, Jens Wessetru, och Biörn
Fleekesöuff.

Jens Castensen paa Ko: Ma: fougetz Weigne i Rette fordred Ole Weholt till doms lidelse for
medelst it Kniffsting hand Tarald Solberg tilföyed Vngefer 5 vger effter Jul 78. Huilket Ole
Weholt som nu mötte udj Retten tilstede sagde ey at war stuchet Men allene schaaret,

Tarald Solberg som samme schade haffuer faaet mötte Sielff udj Rette och arred aff samme
Saar i hans laar frem viste som mere Var tilsyne at vere Stuchen end schaaren, Huor fore be-
melte Ole Weholt er tilfunden at pleye hans böder till Ko: Ma: Nemblig 8te örtuger och
13 mark Sölff och 1 dr i omkostning och ~~den~~penge.

RETTERGANG 29. APRIL 1679 PÅ SESSRUD I SOKNEDALEN

Dend 29 April: som war Jordetisdagen War Jeg till Rettens betienelse paa Sesrud i Sougndalen
effter en Rigens Steffnings tilhold, War offueruerendis böigdelensmanden Elling Oppegaard,
sambt effter^{ne} laugrettesmend Nemblig Jon Berg, Helge Berg, Ole Kios, Ole Snodallen, Knud
Lundesgaard, Ole Hoffland, Ole Pukerud, Knud Trandby Tosten Modall och Anbiörn Modall.

Kom da for os udj Rette Michell Halduorsen Oppen och Anund Siffuersen Weigsall och Ind-
gaff en Rigens Citation aff dato 18 decembr: 1678 ved huilchen de och deris Suoger Asbiörn
Reyersen haffde hidCitered Welfornehme Mand Morten Laursen forig tolder paa Sandnes, an-
gaaende de tuende pladtzer Sesrud och Modall som hand aff deris hustruers farfader Sl: Gul-
brand Oppen schall vere forpanted for förgetiuffge Rixdaler, formeene hand samme gods
Imod des pantependinger till den: Igien bör afftræde och effterdj hand det ey i Mindelighed
villed giort formeener de at hand den: til foraarsaged (fol. 21b) omkostning bör Erstate etc:
Item ved samme Steffning hidsteffnt Colbiörn Houkedalen, Solffue Baarud och Siffuer Weig-
sall deris videnschab i samme Sag at prouffue, etc:

Till Steffningen at suare fremstilled Sig udj Rette paa Mortten Laursens Veigne hans tienner
Simen Nielsen och Indgaff hans Schrifftlig Indleg dat: 15 Hujus. Huorudj hand forschyder Sig
at burde vere steffnt udj Tönsberg Som hand siger Sin bopæll at vere, Och ey paa StoreSand /:
och derfor ey widere till Steffningen Suarer, etc:

Derimod fremstilled Citanterne de tuende SteffningsVidner Nemblig Knud Aagesen och Peder
Jensen som Steffningen forkyndt, Huilche effter afflagde æed derom tilstod at Nest forleden
d: 20 decembr 1678 da War di paa for^{ne} CitanTERS Weigne paa Store Sand udj Morten Laursens

gaard, da Morten Laursen ey samme tid var hiemme, Talte di med hans Søn Gregers Mortensen, och tilböd hannom förge tiuffge Rixdaler som schulle Vere pantepenge for Sesrud och Modalen, Huilche de for han: opteldte, Mens hand Suared dennom at hand den: ey kunde annamme efftersom hans fader ey War hiemme, Mens War udj Tönsberg at arffue effter Sin broder och iche vidste Sin faders Wilge derom; = Dereffter oplæste di denne forindbeme^{te} Steffning udj Gregers Mortensens paahör som hand Sielff paateigned etc:

Anund Weigsall tilspurde for^{ne} SteffneVidne, om de same tid /: da de Steffningen forkyndte /: enten aff be^{te} Morten Laursens Søn eller andre hördte eller bleff paaschuden at Morten Laursens bopæll war andensteds end der paa hans gaard Sand, Huortill di Suared Ney Mens di saa der for^{ne} Morten Laursens Søn, Saauelsom och baade hans tienniste drenge och piger som gich der udj deris arbeide till gaards fornödenhed saasom med Waschning och vid at kiöre etc:

Effter huilchen for^{ne} Steffnevidners tilstand, Saauelsom Morten Laursens Söns opschrift paa Steffningen ey for Louglic kand Eragtes eller følges (fol. 22a) Morten Laursens paastand som hand sig udj sit Indleg paaberaaber ey at vere louglic Steffnt, effterdj ey witterlig eller kundgiordt hand at haffue hafft Sin bopell andensteds end paa Sanden, Huorfore ey kunde vides dett Citanternis Steffnemaall aff des aarsag at Spilde eller Weigre dennem deris Indsteffnte prouff at tage till forhör, = Aff huilche nu mötte udj Retten tilstede Colbiörn Houkedalen udj egen person som effter aflagde æd prouffued at for vngefehr Sexochtiuffge aar Siden /: da hand bode paa Vegsall /: da gich hand op till Oppen at Snache med Morten Laursen som dend tid haffde Sit lossement paa Oppen, och Gulbrand Oppen och Morten Laursen Sad ved bordet i stuen samme tid, och Colbiörn Saa at der Stod nogle penge optelt paa bordet hos dennem, Och Gulbrand sagde till Morten Laursen nu biuder Jeg eder eders penge till for Sesrud och Modalen, dertill Suared Morten Laursen at der stod nogle aff aaremaalen igien, och saa iche at hand annammed nogle pendinge, -

Paa Solffue Baaruds veigne fremstilled sig Jens Sörum och Christopher Haldem och ved deris afflagde æd frembar hans widnisbiurd /: effterdj hand er en gammell och Suag Mand och ey Sielff kan möde /: och Tilstode saaledis, at nu i Winter for Jull da var di effter fougdens befaling udj beschichelsevis hos Solffue Baarud om hans Widschab och vidnisbiurd i denne Sag, och da bekiendte hand for den: at hand och Siffuer Veigsall war en gang paa Oppen /: da Sl: Gulbrand Oppen leffde /: och Morten Laursen var der samme tid, da gich Gulbrand ud aff den lille stue och udpaa gaarden och Morten Laursen gich ud effter han: och bad han: laane Sig nogle penge till nogen Sougn (fol. 22b) dölinger, da Suared Gulbrand han: her ligger nogen penge som i schall Annamme, da Suared Morten Laursen Ney, och sagde Woris aaremaall er iche ude endnu och dermed gich di fra huer anden, Huilchen tilstand di sagde at Solffue Baarud ærböd Sig ved hans æd at ville vere gestendig etc:

Noch tilstod for^{ne} Jens Sörum och Christopher Haldem at de Iligemaader effter fougdens befaling nu forleden in decembr: War udj beschechelsevis hos Siffuer Weigsall /: som nu siden des ved döden affg:gen /: och hand tilstod for den: lige ord och Eenstemmig som for^{ne} Solffue Baarud /: efftersom di var der begge tilsammen samme tid /: Mens Siffuer tilstod end ydermere at hand hördte Gulbrand Oppen Sige till Morten Laursen her Staar förge tiuffge daler som Jeg biuder eder for Sesrud och Modalen och Morten suared at aaremaalen iche enda var ude etc: widere haffde de ey derom at prouffue,

Dereffter optelte Michell Oppen och Anund Weigsall herudj Retten förge tiuffge Rixdaler, som di tilböd om her var nogen paa Morten Laursens Veigne dennem at annamme Imod det paasteffnte panten /: Nemblig Sesrud och Modalen: /: affstaaelse Huortill Ingen lod Sig finde ey heller ville hans Tienner Simen Nielsen Sig der till Indfinde eller Widere till sagen Suare

end hans hosbonds Indleg at Indgiffue - Huorfore Citanterne samme penge igien till Sig Annammet.

Effter huilchen Leylighed dennesinde ey widere udj sagen Kunde ved giöres Mens til Nestkommende 11 Junij forflöt, Och parterne paa begge sider forelagt huis de ydermere enten till beuisning eller befrielse paa enten sider kand haffue, det da udj retten at fremstille till rettens behörlig gienge.

RETTERGANG 6. MAI 1679 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 23a) Dend 6 May war Jeg effter en Rigens Citation till Rettens betienelse paa Tandberrig tingstue i Nördrehougs prestegield paa Ringerige, War hos verende böigdelensmanden Willadz Trögstad, sambt effter^{ne} Laugrettismend Nemblig Gunder Gaunum Halduor Braag, Engebrit Weisteen, Rasmus Weisteen, Tomas Tandberg paa Jacob Lies Weigne och Erich Tandberrig paa Laurs Weisteens Weigne.

Kom da for os udj Rette Erlig och velforstandig mand Jörgen Laursen och udj Rette Produce ret en Rigens Citation aff dato 1 febr: 79. wed huilchen hand hafde hidCiteret Carll Haldvorsen Bersund, Knud och Laurs Sommedall aff Aadalen, den: tiltalende for en andeell saugtömmer de schall hafue hugget och fremdreffuit udj een aff hans platzers Nemblig Fiösvig schouff som schall vere merchet med Sl: Hans Hansens hollöxxse. Item hertill Steffnt Sl: Hans Hansens arffuinger etc:

Aff de Indsteffnte mötte tilstede Carll Bersund, sambt Knud och Laurs Sommedall Huilche Suared at Sl: Hans Hansen Riber Hafde Indsat dennem i samme Fiösuig schoug at hugge, Mens Knud och Laurs Sommedall ochsaa tilstod at de haffde annammit fire daler aff Jörgen Laursen paa Kiörsell aff det tömmer som Laurs Suensche for Jörgen Laursen i for^{ne} Fiösuig schoug haffde hugget och di schulle kiöre for han: Tiuffge tylter.

Paa Sl: Hans Hansens arffuingers Veigne mötte i Rette en person Nauffnlig Pouell Nielsen och Indgaff It Indleg vnder Mons^f Jacob Söffrensens och Anders Nielsens hender dat: 3 May: Huorudj de foregiffuer med Sl: Hans Hansens boeg at ville giöre beuisligt at Sl: Hans Hansen haff^f kiöbt samme Fiösuig schouff aff Gulbrand Hoff, Mens som der (fol. 23b) Nu iche war Leylighed till at faa bogen i Rette beder di om Sagens forflöttelse paa nogen tid at dend kand i Rettestilles med widere des Indhold etc:

Citanten Jörgen Laursen fremlagde it pantebreff Sig aff Gulbrand Hoff med deelt, Huorued hand for^{ne} Fiösvig for Tiuffge Rd^f pantepenge till Jörgen Laursen i Tou Aaremaall till bruge lighed i pantsetter, same breff dat: 6 Martj 1678.

Effter forindbemelte Sl: Hans Hansens arffuingers foregiffuende och paaschud udj deris frem sendte Indleg at de med dend Sl: Mands boeg will beuse det hand schall haffue kiöbt Fiösuig schoug, da er Sagen forflöt till Nestkommende 18 Junj at de till des i Rette forschaffer Huis beuisligh: de till samme schouff och handling kand haffue, och det paasteffnte udj Fiösuig schouff hugne tömmer at forbliffue tilstede och ingen aff parterne Sig det bemegtige förend Sagens uddragt och endtschabff.

RETTERGANG 11. JUNI 1679 PÅ HEIEREN I NORDERHOV

Dend 11 Junij War Jeg effter en Rigens Citation till Rettens betienelse wed Heyeren, War offuer verendis ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen, sambt effter^{ne} Laugrettismend Nemb- lig Peder Hallingby, Peder Hofland, Knud Wee, Tomas Hauge, Kittell Gaarhammer, och Hal- duor Hielmerud -

Kom da for os udj Rette Welagt Jörgen Laursen waanhafftig paa Hönen och indgaff en Rigens Citation dat: 5 Hujus wed huilchen hand med fembte Steffne hafde hidCiterit Peder Simensen aff Bragenes formedelst hand schall haffue udhugget hans hengsle till hans tömmer biering ved Heyerfossen paa en fri Elff som hans tömmer war (**fol. 24a**) beliggendis udj, formeene hand derfor tilbörlig bör lide och indstaa, och efftersom hand ey anseer han: Sufficant eller wederheftig, formeener hand at bör stille Caution, eller och Sielff derfor udj arrest at anhol- dis, med widere des Indhold etc:

Indsteffnte Peder Simensen mötte Sielff udj rette och indgaff it gechagtig Indleg dat: i dag, Huorudj Iblandt andet hand Siger Sig iche at will Suare effter fembte Steffne, Mens paastaar at bör Louglic Steffnis enten till Sit Werne ting eller till aasteden.

Jörgen Laursen war begierendis at samme for^{ne} Peder Simensens Spotsche schriff och Indleg motte forbliffue i Retten tilstede, efftersom hand Sin Sær Prætention der for til hannom vill hafue forbeholden, at hand der for tilbörlig bör Straffis och Settis till Rette.

Det paa steffnte Landhengsle tilstod Peder Simens: at Haffue udhugget och pueked det at Wil- le forsuare, = Mens Jörgen Laursen Protesteret Widere at Peder Simensen hannom burde Ind- staa ald dend schade han: er tilföyed ved for^{ne} hans woldelig bedriff ved hans brugs forhind- ring och hans tömmer som aff hengslet udsluppen, som hand i Ringeste Estimerer for hengslet alleene /: foruden huis tömmer som er udsluppen :/ Tiuffge Rixdaler, och denne Processes omkostning udi Ringeste till Tiuffge Rixdaler, och dend schade paa hans tömmer som er ud- sluppen Estimerer hand i Ringeste till Thj Rixdaler Huoruell hand meente derued at haffue Lijd schade for 20 dr, Er saa tilsammen Som Jörgen Prätenderer HalffTredsindziuffge Rix- daler, som hand formeente hand burde han: betale, Och War aff fogden begierendis arrest paa hans persohn Saafrembt hand iche Stiller Nöyagtig Caution for Sig.

Sagen er opsat till Nestkommende 25 Junij, Och Peder Simensen foreholdet des forinden ey at giöre Jörgen Laursen nogen hinder eller forfang paa hans Sedvanlig tömmer biering och brug.

RETTERGANG 12. JUNI 1679 PÅ SESSRUD I SOKNEDALEN

(**fol. 24b**) Dend 12 Junj War Jeg till Rettens betienelse vdinden dend fra 29 April opsatte Sag Imellum Michell Oppen, sambt Anund Weigsall, och Asbiörn Reersen Baasem som Citanter paa den Eene och Welförnehme Mand Morten Laursen paa den anden Side, Huilchen Sag till i gaar d: 11 Hujus var optagen, och Citanterne och laugretted Comparered her paa Sessrud, Mens Ingen paa Morten Laursens Veigne bleff dend atter forflöt till i dag, War nu offuer ver- endis disse effter^{ne} Laugrettis Mend Nemblic Jon Berg, Ole Kios, Ole Hoffland, Ole Snodall Bennich Tranby udj Helge Berrigs Sted, Knud Lundesgaarden; = Fremstilled Sig Nu atter Igien udj for^{ne} Citanter och Sagen Igien udi Rette fordred, Mens paa Morten Laursens Weigne mötte Ingen till Sagen at Suare,

For^{ne} Citanter endnu udi Retten lod optelle förge tiuffge Rixdaler, som schall Were Pantepen- gene for Sessrud och Modall, Huilche de tilböd om her war nogen paa Morten Laursens Weig- ne den: at annamme, Huortill Ingen lod Sig finde eller Anmelde etc:

Endnu widere med Citanternis consent bleff Sagen optagen till Nest kommende d: 7 Julij.

TING 16. JUNI 1679 PÅ TANBERG I NORDERHOV

Dend 16 Junj Holtis almindelige Schatteting paa Tandberg tingstue, War offueruerendis Ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen, sambt effter^{ne} Laugrettis mend Nemblig Laurs Rachestad, Tore Dehlen, Ole Amundrud, Amund Honnerud, Halduor Brog Knud Wee, Torgier Breen, Iffuer Hielde, Ole Westren, Ole Schöyen, Johannes Egge, och Peder Gundersen Berrig, Sambt Meenige ting Almuffue.

Huor da Ermelte Ko: Ma: fouget Lod for almuffuen oplæse och forkynde Hans HöyExl: h^r Statholder Gyldenlös Anordning och paastand om Schatterne for Nerverende aar baade Ordinaires Saauelsom Extraordinaires /: Höe och kornschatten paa Landet allene Vndtagen :/ lige-som forleden aar schall leggis, paabiudis och udgiffuis etc: dat: d: 29 Martj 79.

H^r assessor Sr Laurs Christensen lod tingliuse en affReigning schreffuen paa it pantebreff aff Tomas Asch, udj Huilchen affreigning Tomas Asch bekiender at Were schyldig bleffuen till (fol. 25a) velbe^{te} h^r assessor HalffNiende Hundrede Rix dr Capitall, och derfor at følge det samme pant som udj for^{ne} pantebreff Staar indfördt, som tilforn er tingliust och Protocolerit dat: 16 Martij 1676 och tingliust d: 21 Junj samme aar, Item udj forbe^{te} affreigning forpligter Tomas Asch Sig at affhende till h^r assessor och hans arffuingr, ald huis bord och last hand kand bringe till veye, for^{ne} affreigning dat: d: 14 Junj 1678.

Jon Opperud lod tingliuse it pantebreff aff Jon Gundersen, Poell och Ole Gundersønner til han: udsted paa en ödegaard kaldis Tosteru (?) de til han: pantsat for Treduffue Rixdaler, dat: d: 20 febr: 1678.

RETTERGANG 23. JUNI 1679 PÅ TANBERG I NORDERHOV

Dend 23 Junj War Jeg till Rettens betienelse paa Tandberg tingstue i Nördrehougs prestegield, War offueruerendis böigdelensmanden Willadtz Trögstad, sambt effter^{ne} laugrettis mend Nemblig Gunder Gaunum udj Jacob Lies sted Frode Huerffuen, Harald Fraag /: udj Ole Siffuersen Wagers sted :/ Tomas Tandberg udi Laurs Weistens sted, Engebrit Weisteen och Halduor Braag,

Kom da for os udj Rette welagte Jörgen Laursen waanhafftig paa Hönen och igien i Rette fordred dend fra Nestafuigte 6 May opsatte sag, Angaaende dend tömmerhugst udj Fiösuig schoug, Och fremlagde Jörgen Laursen endnu Widere It gammell udWeigs breff om Fiösuig schoug och eyedeler dat: 1400 och XL.

Paa Sl: Hans Hansens arffuingers Weigne mötte udj Rette deris saugfouget Niels Willadsen och Indgaff it Indleg, Vnder Karen Sl: Hans Hansens och Anders Nielsen Mosses hender Huorudj de foregiff^f at efftersom Jörgen Laursen till Sl: Hans Hansen med Regenschab er behæffted, at hand derfor burde Sig till arffue tumbten till des Rigtigh: Indstille förend noged om dette paasteffnte Kunde dömmis, etc: dat: 4 Junj 79.

Noch fremlagde Niels Willadsen sit udtoeg aff Sl: Hans Hansens boeg Vnder Christopher Hansens sambt Peder Söffrensens och Jacob Pedersens hender saaledis at hand paa Sin och Jörgen Laursens Weigne betalt til Gulbrand Hoff for Fiösvig - 30 dr.

(fol. 25b) Jörgen Laursen Imod for^{ne} Indleg och udtoeg Suared at Naar arffuingerne tilstiller han: Schrifftlig Reigning paa huis de kand formeene Sig hos han: berettiget schall hand och schriftlig Sig derpaa Erklere, Imidlertid formeener hand at om de haffuer noged hos han: at Prætendere, de da bör Söge han: derfor till Sit Werneting, Och hand i des fald ey derfra bör Drages eller Suare till Bragenes Rette laugting mindre denne hans Sag aff Slig deris forebringende at bör hindres eller opholdis etc: Widere bleff ey udj Retten Indgiffued eller forklared, Mens Citanten Jörgen Lauridsen endnu widere gaff tilkiende at hand haffuer ombedet de Indsteffnte bönder, at di Wille hugge tömmer for han: udj for^{ne} Fiösuig schoug. Huorfor hand ey heller andet imod den: Söger eller begierer end Betale den: for deris hugst och kiörsell Huorimod hand formeente at alt det for^{ne} paasteffnte udj Fiösuig schoug hugne saugtömmen bör vere han: tilhörig, Dog paa de Indsteffnte bönders Veigne som tömmered hugged och kiört mötte Ingen at Suare;

Da effter denne sags Leylighed, och effterdj Jörgen Laursen med det forindfördte i Rettelagde Sig aff Gulbrand Hoff meddeelte pantebreff bewiser Sin hiemmel och adkombst till Fiösvig med des schoug och tilliggende at giöre Sig saa Nöttig som hand will och kand udj hans aaremaals tid. Huorimod det i Rette lagde udtog aff Sl: Hans Hansens boeg ey kand ansees at giöre nogen hindring vden anden behörrig Rigtighed derhos fuldte, Huorfore hermed saaledis forefindis och dömmis at Jörgen Laursen bör v-behindret Nyde och fölge det paasteffnte Saugtömmen Saa megit som befindis udj Fiösuig schoug Inden des deele effter forom rötte udVeigsbrefvs udvisning befindis at vere hugget, Dog effter hans egen erbiuding at betale bönderne for deris hugst Och kiörsell som Rett och billigt,

RETTERGANG 25. JUNI 1679 PÅ HEIEREN I NORDERHOV

(fol. 26a) Dend 25 Junj War Jeg igien till Rettens betienelse Wed Heyeren vdinden dend fra Nestafuigte 11 Hujus forflötte Sag Imellum Monsr Jörgen Laursen och Peder Simensen angaaende det hengsles udhuggelse, Var offuer verendis Ko: Matz fouget Sr Christen Christensen sambt effter^{ne} Laugrettismend Nemblig Michell Oppen Christopher Rösing, Iffuer Hielde, Jon Hauge, Torgier Breen och Johannes Egge.

Kom da for os udi Rette Citanten Jörgen Laursen och endnu udj Retten Produceerte en min och 6 Laugrettismends dom dat: 9 Novembr: 1675 Huorued befindis Jörgen Laursen effter breffue och documenter at were tildömbt 1/3 udj for^{ne} Peder Simensens Saug, med des hengsler, Sambt endeel pladtzer och andet etc.

Item fremwiste hand en Laugm: Sl: Wittikind Huses dom dat: 3die Sögne effter midfaste 1659 med derudj Inddragen en anden Laugm: Sl: Niels Hansens dom etc: = Och for ded sidste fremlagde Jörgen Laursen Sit schriftlig Indleg etc:

Paa Peder Simensens Veigne mötte ey nogen udj Rette Widere till sagen at Suare, Huoruell nogle gange bleff paraabt;

Jörgen Laursen nu herudj Retten tilspurdte fougden Sr Christen Christensen som en lods eyer for ½ part med Peder Simensen /: udj Sl: Simen Laursens Saug med des hengsler och pladtzer som Peder Simensen tillodnet ./ er berettiget, Om det haffuer vered med hans Wilge at det paasteffnte hengsle er udhugget eller om hand haffuer noget at anche eller fortryde paa at hand haffuer samme hengsle der i elffven, till hans tömmers biering; Huortill Sr Christen Christensen Suared at det ey var med hans vilge eller widschab, at det bleff udhugget, ey heller misvnder eller fortryder der paa at Jörgen Laursen haffuer samme hengsle till hans tömmer bie-

ring; Jörgen Laursen paastod och War begierendis dom udj Sagen som hand formodede vden videre ophold eller henseende till Peder Simensens vdebliffuelse anseende det hans brug och tömmer (fol. 26b) saa höigt angelegen som ellers ved saadan medfart befröchtelig schulle komme udj Leyervold etc:

Da effter denne Sags Leylighed, er herom saaledis for Rette dömbt och afsagt, Saasom först udj det Peder Simens: foregiffuer, at hand ey till for^{ne} Sin gierning her paa stedet will Suare, Huilched dog aff Landsl: A: B: 16 capt: des anledning ey andet kand forstaaes, end hand Jo i Synderligh: for Slig gierning och bedriff bör Suare vnder den Ret som den begaaes, tilmed Slig sag, som om tömmer och Elffue brug i Slig fald ey lang Steffnerum (?) eller udsteell kand Lade eller tillade Mens Synes med de Nödtörfftigste Sager som till 5te Steffnes Process kand Extenderis; = Saa widstes derfor iche Steffnis Process kand Extenderis; Saa widstes derfor iche samme Peder Simensens udflugt eller paaschud for loughlig eller billig at kunde fölges.

Mens efftersom Peder Simensen forleden 11 Hujus ved hans Indleg her i Retten widere tilstaaed och bekiendt at haffue udhugget det paasteffnte Jörgen Laursens hengsle till hans tömmer biering, Huorudj en deell tömmer vered beliggende, Huilchen hans adfardt hand ey forklared aff anden aarsag at haffue giordt end det hand siger i Sit indleg, at Jörgen Laursen /: eller hans hustru :/ haffuer giordt Sig Næsewijs och lagt hengsle paa hans grund vden hans minde, och der till brugt en Styg Næsevis mund, med widere v-sömmelige och haanagtige ord baade mundtlig och ved for^{ne} hans Indleg etc: Dog aldellis Inted formelder eller forklarer, at han: ved for^{ne} Jörgen Laursens hengsle er giordt eller tilföyed nogen dend Ringeste schade eller fortrensell paa hans brug, mens mere befindis at samme Jörgen Laursens hengsle er lagt vdenfor Sl: Simen Laursens hengsle Snart Mit paa Elffuen och saaledis en lang tid till hans tömmer biering till hans Saug vered brugt, Saa kand det ey for Ret eller billig eragtes, at han: hans Nödtörfftig och Sedvanlig tömmerbiering till Sit brug udj en fri Elff /: mere end ved andre Saugbrug her paa stedet passerer :/ Schulle (fol. 27a) formeenis, Heldst effterdj som forbeheldt, at Peder Simensen ey derued er tilföyed nogen schade, Saa det ey kand ansees aff anden aarsag eller föye at vere giordt, end affuind, heffn och mis vndelse I Synderligh: och hans Medeyer S^f Christen Christensen som derudj dend Störste Participant ey noget deroffuer Klager, eller fortryder paa samme hengsle; tillmed befindis det end ydermere aff dend ved Jörgen Laursen i Rettelagde domb at hand der ved effter breffue och adkombst Sielff er berettiget 1/3 deell udj for^{ne} Sl: Simen Laursens Saug och hengsler med sambt en deell tilliggende pladtzer etc: Huorfore effter Lougen K: B: 7 capt: des anledning Peder Simensen hermed er tilfunden for Slig hans auffuindsverch och huis schadis Erlidelse Jörgen Laursen som for indfördt Prætenderer offuer alt /: med sambt Indbereigned Processens omkostning :/ at Erstate och betale till Jörgen Laursen Fire och tiuffge Rixdaler, Och huad sig belanger Peder Simensens store v-höfflighed Seenist her udj Retten, Saavell mundtlig som ved for^{ne} hans v-sömmelig och Spotsche Indleg, Som dog med logere (?) Titull kand kaldis en Pasquill eller schandschrift, Retten till Störste haan och foragt, begaaed, Er hand tilfunden derfor at böde till Christiania Hospital Thj Rdr, dog Jörgen Laursen v-for meent Sin loughmessig tiltale till han: for huis hand Særlig Siger Sig ved samme Indleg injurierit och kand haffue at Prætendere etc;

TING 26. JUNI 1679 PÅ OPPEGÅRD I SOKNEDALEN

(fol. 27b) Dend 26 Junj Holtis Schatteting paa Oppegaard udj Sougndalen, war offuer verendis Kongl: Ma: fougetz fuldmegtig Jens Castensen, sambt effter^{ne} Laugrettismend Nemblig, Kolbiörn Houchedalen, Jon Berg, Ole Pucherud, Truls Land, Tosten Modalen, Knud Trandby Huor da Ermelte Ko: Ma: fougetz fuldmegtige tiener Jens Castensen lod for almuffuen oplæse och forkynde hans høyExl: h^f Statholder Gyldenlöus paabud om schatten for Ner verende Aar

ligesom forgangen Aar at schall udgiffuis och betales /: vndtagen höe och kornschaten som til videre paabud beroer :/ dat: Bragenes d: 29 Martij 79.

Noch lod hand affkyndige hans høyExl: Schriffuelse till han: om dend till hans høyExl: hoff-halting destinerede fersch mad: dat: 19 may 1679.

Noch lod Ermelte Jens Castensen paa Sin hosbonds Sr Christen Christensens Veigne tingliuse, It schiöde Aff Sr Jacob Lut till han: udsted paa de eyedeler, Schouffue och marcher, Lier och vdveyer, vand och vasdrag, som hand Sig aff hans høyExl: h^r Statholder Gyldenlöu tilforhandlet, Sambt halffparten udj des gaard Halstensrud schyldende Trej schind, for^{ne} eyedeler ere disse udj Sougn dalen, Øffste vand, Langvand, Bu vand, Fris vand och Songa vand, Sambt it der östen fra liggende vand och wasdrag kaldis Sande, med deraff dependerende och alle udj bemelte Somme vand fallende Smaa vand, tillige med tuereffuer och Sielffue Elffuen Nauffnlig Songa, Saavel som it stöche schoug Kaldis Raadals marchen och almerche, samme schiöde dateret Helgeland d: 24 Junj 1679 Huorfor han: betalt 1510 Rixdr.

Noch lod hand tingliuse Hans Höy Exl: schiöde till Sr Jacob Lut udsteed paa alle forbemelte eyedeler /: Halstenrud allene vndtagen :/ udj Sougn dalen, Huorfor hand haff^r giffued och betalt Trej hundrede Rixdaler samme dateret d: 2 Julij 1672.

Dereffter advared och forböd Jens Castensen almuffuen at de ey noged udj forbemelte hans tilforhandlede eyedeler och schouger med hugst och aavirche bruger vden hans minde och til-ladelse.

RETTERGANG 27. JUNI 1679 VED GÅSETJERNET MELLOM ÅDALEN OG SOKNE DALEN

Dend 27 Junj War Jeg till Rettens betienelse ved Gaasekined och paa de omtuistige eyedeler och schielne Imellum Aadalen och Sougn dalen Som forleden aar den 9 Julj paa Schollerud udi Retten bleff giort anhengig och fra (fol. 28a) des hidtill Prolongeret. War nu med mig offuer-Verendis disse effter^{ne} Laugrettismend Nemblig Jon Waagaard, Stener Marigaard Christopher Haldem, Laurs Bersund, Jens Sörum Anders Hallingby, Rolff Heen, Ole Knestang, Peder Knestang Alff Lo, Peder Hallingby och Engebrit Hesselberg som och udj denne Sag en tilneffnt Mand och tilforn paa Schollerud med veret lod ved Jens Castensen Suare och liuse Sit forfald, at effterdj hand ey Sielff kand möde, er hand samtycht med huis Jeg och de andre laugrettismend her udj Slutten och for Rett erkiender,

War och offueruerendis paa Ko: Ma: fougetz veigne hans fuldmegtige Tienner Jens Castensen,

Kom da for os igien udj Rette Citanten Laurs Laursen och sagen igien i Rette fordred effter Huis forhen udj Retten Passeret, Ilige maader fremstilled Sig ochsaa de andre interesserede aff Aadalen Nemblig Carll Bersund och Carll Rudstad;

Aff de tilsteffnte Wederpartter aff Sougn dalen mötte ochsaa nu udj Rette Helge Berg paa Sin faders Elling Oppeg:s Weigne, Item Pouell Oppegaard, Knud Lundes g: Hans Rösby, Torger Halkenruds Sön Gulbrand, Huilche baade paa egen och sambtlige interesserede aff Sougn dalen deris veigne Mötte till sagen at Suahre etc:

Monsr Jacob Lut ved sin tienner Albrit Kruse lod Imod denne Sag i Retten Anvise en Rigens Citation dat: 3 Junj 1679 ved huilchen hand Andrager at Steffne mig och Laugretted for den Opsettelse och forretning i sagen er giort at will haffue vnder kiendt for hand som en interes-

sant ey tilsteffnt, etc: des v-anseet Jacob Lut Haffuer Sig Sielff paa Schollerud i Sagen indstilled, som widere aff hans da giorde Protestation er at See och fornemme etc: = For^{ne} Albrit Kruse paa Sin hosbonds weigne formeente och paastod at denne Sag ey burde komme till dombs eller widere paakiendelse, förend dend ved for^{ne} Steffning paaklagende opsettelse och forretning först er paakiendt till Laugtinget etc:

Laurs Laursen derimod Protestered och formeente at sagen aff Slige udflugter och forvendinger ey burde hindres eller opholdes, och han: med de andre interresserende, Slig Stoer bekostning, besuering och med Rettens offtere betiening med des Store möye att tilföyes, mens war dom begierendis effter huis Hand tilforn udj Sagen haffuer Producered och forklared.

De tilstedeuerende aff Sougndalen bleff tilspurdt om de haffde noget widere udj Sagen at Indgiffue och forklare Huortill di Suarede Ney, Mens Iligemaader begiered Rettens kiendelse Imellum disse omtuistige eyedeler at en huer kand wide huad de Sig med Rette kand tilholde.

(fol. 28b) Widere angaaende disse omtuistige eyedeler Imod Wehme Haffuer Laurs Laursen for os udj Rette lagt en attest aff forig Sorenschriffuer Jacob Bertelsen vnder hans hand och Seigell, dat: Froug tingstue d: 15 9br 1670 angaaende Erich Slevigs bekiendelse om Wehmes eyedeler -

Noch fremlagde hand en attest vnder Jon Gundersens haand sambt trej Zigneter om det samme dat: 19 Julj 1677. Widere bleff ey for os i Sagen Indgiffuen eller forklared etc:

Da effter denne Sags Leylighed vdinden denne tuistighed angaaende det paasteffnte schielne och deele Imellum Sougndalen och Schollerud i Aadalen, da haffuer wi Saauell effter öyensynlig begrandschning och aastedernis Erfaring, som ochsaa effter anledning aff huis prouff och Widnisbiurd i Sagen er fördt Saaledis for Rette deele derimellum dömbt och forefunden, At det schall begyndis udj høyeste Tyffuenborgen och derifra lige Ned till det aamode som dend Elff eller bech der Rinder Nest östenfor Tyffuenborgen, Och möder udj det andet wasdrag, Och saa effter samme Elff och Wasdrag at følge huer paa Sin Side udj Gaasekiennet Och Iligemaader fraa Gaasekiennet effter samme wasdrag at fölges till Wehme Eyer wedtager, Mens huor Wehme eyer schall vedtage /: som Narffue Wehme ochsaa befindis at vere tilsteffnt och nu ey möder her tilstede :/ lader wi des Widere kiendelse beroe indtill Narffue Wehme enten i dag eller i morgen kand komme tilstede, Iche des mindre haffuer wi dog om samme deele Imellum Schollerud och Wehme, paa aasteden och woris Reigse med mueligste flid begrandsched och Erfared, som Ligeligst Siunis baade effter Øyensiunligh: Och dend tilstand och bekiendelse som Narffue Wemis werfader Erich Slevig effter forbemelte attester derom haffuer giordt at schall were udj dend bech ved Sanden Synden Setter Volden Ved yttre Wels Vandet kaldis Suarttekiend becken, och saa i høyeste Rishoed, med mindre Narffue Sig derimod nogen widere udvey Louglic kand tilbevise, naar hand som forbemelt Sielff kommer tilstede; Dog er herudj Exiperet Huad Ret eller adgang h^f Laugmand St Jörgen Philipsen effter hans Indsigelse enten ved Privilegier eller i andre maader kand vere berettiget, paa enten sider aff disse dele da hans rett dertill herved v-formindschet, Nar hand effter des bevisligh: derpaa taler etc:

RETTERGANG 27. JUNI 1679 PÅ SKOLLERUD I ÅDALEN

Belangende dend Sag Imellum Ermelte Laurs Laursen och Carll Aslesen Lyche eller Lille Hual (fol. 29a) betiendte wi for^{ne} Indfördte Mend nu ochsaa Retten i dag d: 27 Junj her paa Schollerud, Huilchen Sag som forleden aar 78 den 8 Julj her paa Schollerud effter steffnemaall bleff foretagen och hidtill forflöt, Citanten Laurs Laursen nu igien udj rette fordred;

Carll Aslesen mötte Sielff udj Retten tilstede och forschiod sig till det Pergamentz vdveis breff om Lyche eyedeler och udrast som hand tilforn i Rette lagt, Huilched hand och nu begiered, at om derpaa schulle bæris nogen tuiff, at da eyedelerne och udRasten effter samme breff motte grandsches och besigtiges, Huilched breffs Copie nu udj Retten bleff oplæst udj Carll Bersunds Neruerelse och paahör, Huilched Carll Bersund saaledis bejaed och bekiendte samme deele saaledis at Vere Imellum hans gaard Bersund och Lychen, Nemblig, fra Kiue borge och Seyer mere ouster i HolmaKiönd och i Breiar Kiödn ochsaa i Fleyar myr Kiönd till Granaasen Nörder Wider i mote Hallanum och ouster i Högaasenn, Germunders till aenn mid diups, Sagde och at Vere i Klippesteenene och sagde sig at vere tilfrids om det widere maa effter grandsches;

Laurs Laursen War begierendis at det paasteffnte aff Carll Aslesen begangne aawirche udj Schollerudschoug motte besigtiges och Taxeris som hand formeente at dersom hand med Retten Winder eyedelerne, at Carll han: da der for vedbörlig bör Indstaa, Mens om Carll Sielff med Rette kand winde samme eyedeler, er hand och gerne i des fald med Rette fornöyed.

Carll Aslesen derimod sagde at hans paaboende pladtz och huis hand aawirched, det er beligendis udj Lycke eyedeler etc:

Widere med for^{ne} Sager Er opsat og beroer till i Morgen.

Noch Ermelte Laurs Laursen endnu for os udj Retten Producered en anden Rigens Citation aff dato 22 Aprilj: 1679 ved huilchen hand haffuer hidsteffnt Carll Aslesen lille Huall Truls Aslesen Semen, Ole Aslesen Schollerud, Giöe Sl: Christopher Aslesens, Torgier Nöchleby Carll Bersund och ellers alle Andre Sl: Asle Schollerud och hans hustruis arffuinger den: hidsteffnt till en louglig Indförsell udj den öde pladtz Lycke liggende herved Schollerud som hand schall vere paa schiffte effter beme^{te} Sl: Asle Schollerud forschred (fol. 29b) udj effter derom desen breffs Widere vdwisning etc:

Sambtlige de udi Steffningen Indfördte och hidsteffnte mötte her udj Retten tilstede,

Bleff saa aff Laurs Laursen fremlagt dend han: aff Jacob Bertelsen gjorde Indvisning paa for^{ne} Lyche dat: 19 decembr 1670. Item ochsaa den dom ved huilchen hand de 50 dr er tildömbt dat: 9 decembr 1669 -

Carll Bersund indgaff et affstaaelse breff aff Monsr Jacob Lut till han: udsteed paa for^{ne} Lyche, daterit den 17 augustj 1677.

Monsr Jacob Lut Ved sin fuldmegtige tienner Albrit Kruse udj Retten Anviste tuende Rigens Citationer dat: 3 Junj 79 Huorued Asle Scholleruds arffuinger till anden sögne effter winter-natten lader Indsteffne Jacob Bertelsen for dend offuen melte dom, och ved den anden Steffning Steffner Jacob Lut paa egen och Asle Scholleruds arffuingers Veigne, till for^{ne} Vintternattens Laugting, be^{te} Jacob Bertelsen for dend omrörte Indvisnings Seddell tillige med huis v-rigtigt hand har teignet i margine aff schifftebreffuit om det samme som hand siger Nochsom schall udvise at vnderfundig och v-rigtig dermed er handlet och omgaaet etc: Widere med denne Sag beroer till i Morgen.

RETTERGANG 28. JUNI 1679 PÅ SKOLLERUD I ÅDALEN

Den 28 Junj War Jeg igien med forsch^{ne} 12 Laugrettismend till Rettens betienelse vdinden forindbemelte i gaar i Rette werdte Sager paa Schollerud, Fremstilled Sig da atter Igien Sag-

sögeren Monsr Laurs Laursen, och först i Rette fordred Narffue Wehme till at beuise och forklare huad Ret eller Louglig adkombst Hand Imod forindfördte forefindelse kand haffue at tilvinde Sig nogen eyedeler offuen for det forindbemelte dele udj becken ved Sanden Söndre, etc:

Narffue Wehme mötte nu Sielff udj Retten tilstede, och Sagde at hand kiender Sig med sine eyedeler till Wehme, udj dend deele steen som staar Nordoust fra Wehme och Halffparten i Rolffskiendet. Widere Stod hand iche paa, Vden di well vnde han: Noked till Setter der offuen for Nord mod Tyffuenborg, begiered ellers opsettelse i Sagen at Hand kand faa udj Rette Huis prouff, sambt Widere breffue och beuislighed end hand nu i Retten Producered /: Som war en dom Imellum Wehmis besiddere aff Jacob Bertelsen udsted d: 12 octobr: 1670. Item et fredliusnings (fol. 30a) breff paa hans eyedeler dat: Tandberg tingstue d: 16 Junij 1662 :/ Widere bleff nu ey i dend Sag Indgiffuen eller forklared, Huorfore dend med begge partters Sambtycke bleff forflöt till förste almindelige Sageting som udj Nördrehougs hoffuidsougn her effter hollendis worder och Narffue forelagt da at fremföre, huis hand Lougmessig i Sagen kand haffue Sig til forsuar Imod indmelte förefindelse /: de offuen^{te} tuende Narffuis breffue er han: aff Retten Igienleffuerit :/.

Belangende den fra i gaar opsatte Sag om den Indwisning udj Lyche, Huor udj Laurs Laursen nu atter begierede at han: maa schee indförsell och Rettens Kiendelse effter hans Steffning och indgiffne Documenter etc: = Derimod Suared Albrit Kruse paa Sr Jacob Lutz Weigne, och paastoed at effterdj hand haffuer som indbemelt udj Rette Produceret de tuende Rigens Citationer Huor ved baade Jacob Bertelsens dom paa dend fordrende giöld Saauelsom dend der effter gjorde indvisning for weluiise h^r laugmand till vnderkiendelse er Indsteffnt, formeener hand derfor at nu i denne Sag eller effter dette Steffnemaall bör di schee nogen dom eller Indwisning, etc:

Jens Castensen War begierendis, at udj denne Sag ey motte schee nogen kiendelse förend hans hosbond Sr Christen Christensen Sielff dermed er offuerverendis efftersom Kongl: interesse der vnder verserer, der effter bleff Jens Castensen anmodet at hand wille giffue tilkiende Huor udj det schulle bestaa, Huortill hand Suared at hans hosbond giffuer det Well Sielff tilkiende Naar hand bliffuer Sielff med udj Retten tilstede offuer verendis eller nogen paa hans weigne.

Laurs Laursen derimod Protesterit och formeente at Slige hans instansier ey bör were han: noget hinderlig till denne hans Rettens Sögning och der for ey bör opholdis, Och om (fol. 30b) der nogen kongl: interesse vnder verserer som hand nu ey will tilkiendegiffue, kand hand det alligeuell hos de schyldige Söge och ey derued forhindre han: Sin Rett etc: = Sl: Asle Scholleruds börn och arffuinger, de samme som i gaar mötte i Rette och foregaff at det udleg Som Jacob Bertelsen haffuer giordt till denne Laurs Laursens fordring, er ey Passeret paa schiffed eller arffuetumbten Saasom hand det i Sin Indvisning beschriffuer, Huilched di Sagde med di Mend som paa samme schiffte war offuerverendis will kunde giöre beuisligt, Widere bleff ey aff nogen parterne paa Enten Sider udi Retten indgiffued eller forklared etc:

Effter huilchen denne sags Leylighed, Och endog den aff Laurs Laursen fremlagde indwisning han: aff forig Sorenschriffuer Jacob Bertelsen meddeelt paa omtuistige pladtz Lyche, baade aff Asle Scholleruds Arffuinger Saauelsom Særlig ved den aff Sr Jacob Lutt i Retten fremsente Steffning beskyldis for v-rigtig och vnderfundig och derfore till Suechelse ved samme Steffning for Weluiise h^r Laugmand Indsteffnt, Huorfore des paakiendelse ey Staar till mig enten at Reigse eller felde, eller noget for des v-rigtigh: Corrigere, Mens efftersom Huerchen samme Indvisning eller Jacob Bertelsens dom som den dependerer aff ey effter Asle Scholleruds arffuingers Protestation /: udj Indvisningen benefnt :/ findes at vere Suecket eller paasteffnt förend nu effter saa lang tids forlöp ved disse aff Monsr Jacob Lutz fuldmegtig i Rette Produ-

certe Steffninger, Siden och effter ad Mons^f Laurs Laursen denne Sag ved Steffnemaall först haffuer udj Retten anhengig giordt Saa wides iche med Rette at kand hindris Laurs Laursen Jo at Stedis denne hans paa steffnte Indförsell, Mens hermed saaledis dömbt och forefunden, at Laurs Laursen til it fuldkommen brugelig pant bör tiltræde, Nyde och følge forsch^{ne} pladtz Lycke, och dend (fol. 31a) paaboende han: som Sin Landherre at Erbiude och Suahre Indtill Sr Laurs Laursen worder betalt for^{ne} Sin aff Jacob Bertelsen tilkiendte fordring Nemblig de HalffTrediesinds tiuffge Rixdaler med des forfalden och paalöbende Rente, Saa och for denne Processes omkostning Otte Rixdaler, Och det ald dend Stund for^{ne} Jacob Bertelsens Indvisning och forretningen aff offuerdommeren Staar ved Magt och v-Casseret, Huorudj det aff Carll Bersund i Rette lagde Jacob Lutz offuerdragelsebreff desforinden och i midlertid ey bör giöre nogen hinder; Och Huad Sig belanger Jens Castensens paastand om Sagens Prolongation for Kongl: interesse der udinden schulle falde, Saa er Ko: Ma: fouget dog herued gandsche v-behindret hans loughlig adres och Sögning hos huem hand der till kand vere berettigit som dog nu ey i Retten der om noged Nauffngiffuen eller forklared etc:

Noch udj Rette fordred Sr Laurs Laursen dend sag Imod Carll Aslesen Lille Huall, om dend aawirche Carll Aslesen schall haffue begaaed udj Scholleruds March och eyedeler, Huilched i dag aff Alff Lo Peder Knæstang Steener Marigaard och Ole Knæstang er worden begrand-sched, och befundens en gammell braate som kunde vere Saaed Vngefehr en tönde Sæd udj och dend braate fantes Jeffn side med Bersund eyer som Carll Rödstö och Carll Bersund effter deris egen bekiendelse haffuer brugt til sammen, Mens Carll Bersund Sagde nu her for Retten at endeell aff samme braate er paa hans eyedeler till hans gaard Bersund, for det andet fantes der en braate som nu staar Roug udj och kand were aff vngefehr halffanden qter Sæd, Huilchen war lige Jeffn side med den Anden for^{ne} Mens Carll Bersund effter (fol. 31b) tilspörgelse kiende Sig ey Ved noged udj denne braate, Noch for det tredie befantes en braate ved di andre for^{ne} braater, Huilchen braate Laurs Laursen aff försten til fellids virched, Mens Carll forleden aar vden Laurses forloug schall haffue Sig tiltaget at Waar legge och Saa, udj Huilchen waarlegning findis vngefehr en halfftönde Sæd, Huilchen waarlegning Carll Aslesen berette at hand sambt Ole Schollerud och Carll Bersund haff^f tilsamen Mens Carll Bersund Sagde at endeell aff samme braate er indpaa hans eyedeler till Bersund, Huilched Laurs Laursen Sagde Sig ey noged at begiere offuer deris Imellum gaaende schilne och deele, Mens sagde at Carll ey dermed lod sig merche dend tid braaten bleff huggen;

Noch for ded fierde befantes en braade paa vngefehr it qter land som er huggen i aar och endnu v-brendt och er Syndenfor di andre braater, Huilchen Carll Aslesen Sagde Sig at haffue hugged;

Laurs Laursen Satte udj Rette och formeente Hand for Slige begangne Aawirche tilbörilig bör lide och indstaa effter landsl: och Rett och des aawirches werdi Saauit afffördt, Item det nu befindende till han: at vere hiemfalden med des wold och landnams böder, etc: Særlig der foruden er hans paastand, at effterdi for^{ne} Carll Aslesen paa vngefehr 10 aars tid vden nogen hans minde eller Sambtyche haffuer Sig tiltaget och bemegtiget at bruge dend platz lille Huall som ey heller nogen landschyld till han: deraff vdgiffuen och betalt alligevell samme pladtz baade er til dömbt och Soldt med Schollerud som Laurs effter foreuiste schiöde den halffue part er berettiged udj, formeener Hand derfor bör lide effter L: L: B: 10 cap: och samme pladtz entwige sambt ald aarsagelig omkostning erstete etc:

Carll Aslesen endnu i rette lagde it papirs breff aff Gulbrand Engebritsen Oppen (fol. 32a) udsted angaaende for^{ne} Lyche dateret dend 16 Septembr: 1632; = Ellers forschöd Carll Sig paa det i Rette lagde Pergamentz udveigsbreff till Lycke, och paastaar at Hand der effter bör følge de eyedeler som det udviser,

Laurs Laursen beschyltde samme breff at vere it v-rigtig och falsch breff som aff atschillige des merchelige teign Kand schiönnes och Sees baade aff Woxset, Signeternis v-offuerEenskommelse med Mendens Nauffn som udj breffuit er indfördt Særlig och dend falsche tingliu- nings opschrift Schreffuen udj forig Sorenschriffuers Sl: Jens Nielsens Nauffn och dog med alle andre dend Sl: Mands henders schriff v-offuerEenskommende Med flere des kiendelige misligheder, Huorfore hand paastod, och derpaa begiered Rettens videre kiendelse, med for- meening at Carll Aslesen bör beuisse Sin hiemmell och adkombst till samme breff, eller och effter lougen lougVerge Sig at hand ey er MedVidere om samme breffs v-rigtighed eller Huem det haffuer giordt och aff huem hand det haffuer bekommet, eller och derfor at vere holden och tilbørlig lide och straffis etc: Laurs Laursen tilspurde Carll Aslesen huem der haffuer schreffuen den medfölgende Copie aff samme breff, der till suared hand at Erich Olsen scholemester schreff dend udj hans huus, Mens Originalen Haffde Hand faaed her i boed Iblandt andre hans Sl: faders breffue; Huortill hans Södschende och medarffuinger som nu tilstede, Nemblig Truls Aslesen Ole Aslesen, Carll Bersund, Ole Huall, sambtlig Suared, at di aldrig widst eller Haffue Hördt eller Seet samme vdveigs breff om Lyche udi deris Sl: faders Were ey heller her i boed effter hans död, Mens Ole Aslesen Sagde at Carll Aslesen effter deris (fol. 32b) Sl: faders död haffde her en karll till at Igiennem See huis breffue der fan- tes effter deris Sl: fader, Mens di aldrig hörde eller fornam at der fantes nogen udveigs breff om Lyche det samme Sagde ochsaa hans broder Truels Semen.

Widere bleff nu ey i samme Sag indgiffuen eller forklaret, Huorfor den er opsat och forflöt till Neste almindelige Sageting som her effter udj Nördrehougs hoffuidsougn hollendis Worder -

TING 1. JULI 1679 PÅ TANBERG I NORDERHOV

Dend 1 Julj Holtis almindelige Schatteting paa Tandberg tingstue, War offueruerendis Ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen sambt effter^{no} Laugrettis mend Nemblig Laurs Rachestad, Christopher Röseng, Johannes Egge, Jon Hauge, Jens Norby och Jens Sörum, Sambt ting al- muffue flere, = Huor da Ermelte Ko: Ma: fouget lod for almuffuen oplæse och forkynde hans høyExl: h^r Statholder Gyldenlös befahl till han: om ferschmad at forsyne till hans høy- Exl: hoffhaltning dat: 19 May 1679.

Noch lod hand oplæse en Copie vnder hans haand aff hans høyExl: pas til de personer som effter samme ferschmad Reigser, dat: 19 May 1679.

Noch lod Ermelte Christen Christensen tingliuse det schiöde som mons^r Jacob Lut till han: ud- sted paa de eyedeler och Wande udj Sougndall och ½ part i Halstenrud Huilched breff Nest le- den 26 Junj paa Oppegaard tingliust och derom videre Protocoleret, dat: 24 Junj 1679.

Noch lod hand tingliuse hans høyExl: her Statholders till Jacob Lut udstedde schiöde paa det samme dat: 2 Julij 1672.

Ermelte Ko: Ma: fouget lod paraabe om nogen var tilstede aff den: som var Steffnt for biel- chehugst huor ud aff Ingen lod sig finde, vndtagen Engebrit Hesselberg som nu fremlagde en Suppl: till hans høyExl: om des tilladelse, med derpaa (fol. 33a) hans høyExl: Suahr, at fogden sig derom schall Erklere och Indtill Widere Resolution Suppl: ingen Execution at lade schee, dat: 25 april 1679;

Effter huilchen leyligh: nu ey noged derom War at forrette förend fougden Sig först derom effter hans høyExl: Order forklarar, Huorfore till des fuldbyrdelse Sagen er opsat till Neste almindelige ting, och bielchene saa lenge at forbliffue udj arrest.

RETTERGANG 7. JULI 1679 PÅ SESSRUD I SOKNEDALEN

Dend 7 Julj War Jeg atter till Rettens betienelse paa Sessrud i Sougn dalen angaaende dend tuistige Sag Imellum Michell Oppen et consortes Sl: Gulbrand Oppens Arffuingers Veigne paa dend Eene: och Welfornehme mand Morten Laursen paa den anden Side, War offuer uerendis disse effter^{ne} Laugrettis mend Nemblig, Jon Berg, Helge Berg, Ole Snodall, Erich Krogsrud, Ole Kios, Ole Pucherud Torgier Halkenrud, Hans Rösby, Knud Lundesgaarden, Truls Land, paa Ole Hofflands och Knud Trandbyes deris Veigne /: som och tilneffnt /: Suared di andre forindfördte at haffue deris Sambtycke paa deris Veigne at giöre och lade ligesom di Var her Sielff,

Kom da for os udj Rette Citanterne Michell Oppen och Anund Weigsall och Sagen Igien udj Rette fordred, och bleff aff den: widere fremlagt it pergamentz odelsbreff Dat: udj koning Erichs Regieringstid, angaaende Modall Sessrud och Snogedall.

Noch haffde de hidsteffnt Oloug Modall med sin böxsell Zeddell paa for^{ne} Modall. Huilchen böxsell Seddell hun nu Sielff mötte udj Retten med som befindes aff Morten Laursen udsteed d: 14 May 1651.

Paa Morten Laursens Veigne mötte hans saugfouget Simen Nielsen och Indgaff Morten Laursens schriftlig Indleg Dat: Ko: Ma: Toldboed Sand d: 3 Julj sidst affuigt, Huorudj hand vndschylder Sig ey at haffue faaed Warsell, Siger pantepengene at vere höyere end de tilbudne 40 Rdr, och af des affgaaende schatter han: Igien skulle betales, begierer der for at Sagen motte opholdis till Gud Will hand Sielff Kommer herop (**fol. 33b**) Med derom Widere samme Indlegs Indhold och bemeld, etc:

Citanterne bleff tilspurd och ombedet om de med Sagens opsettelse och Prolungation Widere Wille samtyche, Huortill di Suared Ney och formeente dennem allereede ald for mangel ophold at vere scheed efftersom det nu dend tredie gang de med Störste bekostning haffuer holdt Rettens betienelse her paa aasteeden, och om saaledis lenger skulle Passere motte de Snart Nödes till aff Slig forhindring och paaförende bekostning at Klage Sig Rettislös, effterdj det er alle Och Mesten her paa steedet witterligt at det haff^r vered Sl: Gulbrand Oppens fri och frelse gods som allene til pant udsatt, och de ved alle vedbörlige Middell effter Landzlougen sögt at Indfrelse, Och derfor endnu her udj Retten opböd de 40 Rdr pantepenge Mens Ingen lod sig finde den: paa Morten Laursens Veigne at annamme, Huorfor de nu ey widere opsettelse udj Sagen ville Sambtycke Mens War endelige dom begierendis.

Da effter tiltale giensuahr Och denne Sags Leylighed er herom saaledis for Rette dömbt och affsagt, at effterdj det baade aff prouff och Widnisbiurd, och fornemmelig aff Morten Laursens fremsendte Indleg, Saa och den i Rettelagde Morten Laursens böxsellSeddell tydelig fornemmis at Morten Laursen haff^r disse paasteffnte gaarder Sessrud och Modalen i pant aff Sl: Gulbrand Oppen, Huilche Citanterne som hans börneborn och arffuinger ved louglic middell och adferd effter Lougens O: B: 5 och 8 cap: des anledning Haffuer sögt at Indfrelse, Huortill Paasteffnte Morten Laursen Sig ey dertill haffuer willed bequemme eller udj Retten at Indfinde eller fremstille Huad breffue och adkombst hand aff Sl: Gulb: Oppen paa samme gods kand (**fol. 34a**) haffue, Huoraff Mand Kunde See med huad Ret hand samme gods fuldt eller fölge burde, Sambt huis hand widere med de tilbödne pantepenge Kunde haffue at Prætendere etc: Till huilchen henseende och opliusning udj Retten at Erlange, Sagen tuende gange haffuer Vered opsatt, Huorfore wi Morten Laursens paastand och begiering till Sagens Lenger ophold ey med Rette haff^r kundet billige Imod Citanternes Wilge och saa Strichte paastand som forindfördt etc: Derfor Er denne sinde saaledis forefunden, at Citanterne som er Sl: Gulbrand Oppens börneborn Och arffuinger bör nu at tilWige, Niude bruge och beholde disse forsch^{ne}

Paasteffnte tuende gaarder och pladtzer Sesrud och Modalen med ald des Rette tilliggelse med samme Ret och Rettighed som Sl: Gulbrand Oppen den: Vered tilberettiget,

Och efftersom Morten Laursen Sine breffue och adkombst ey haffuer willed for os udj Retten Indgiffue, eller de han: tilbödne pantepenge annamme; da haffuer hand den: med sambt huis widere hand effter pantebreffuit kand Prætendere enten aff schatter eller i andre maader hos Citanterne at Söge saauit hans adkombst och pantebreff han: loughlig och billig kand gestendige, Huorimod Citanterne ey heller herved formeent huad Regres och tiltale de kand haffue for Aawirche och schougschade at Prætendere Saauit Ret och loughlig kand Eragtes, Item for denne Processes omkostning bör Morten Laursen den: udj Pantepengene at gotgiöre Tolff Rixdaler.

TING 11. AUGUST 1679 PÅ TANBERG I NORDERHOV

Dend 11 Augustij Holtis Skatteting paa Tandberg tingstue i Nördrehougs prestegield paa Ringerige War offuerverendis Ko: Ma: fouget St Christen Christensen sambt effter^{ne} Laugrettis mend Nemblig, Laurs Rachestad, Jens Norby, Ole Schöyen (**fol. 34b**) Knud Biörnstad, Christopher Haldem och Harald Froeg, med ellers flere tilstede verende tingalmuffue,

Huor da Ermelte Kongl: Ma: fouget lod oplæse hans høy Exl: h^t Statholder Gyldenlous anordning om Krigsstyren for Neruerende aar at schall udgiffuis ligesom i fior, Mens udj en Summa till nestkommende St: Michels dag endelig at Erlegges vnder Militarische Execution, dat: Leyeren ved Tanem d: 20 Julij 79 som de udj Slotzlougen Committerede velædle Christian Lund och Mathias Tönsberg deris schriffuelse till fougden der om det samme dat: 30. dito.

Ermelte Ko: Ma: fouget aduared almuffuen at holde deris gever Munster ferdig och at vere i Parat Naar opbud scheer Som mand i disse wanschelige och farlige tider ey ved Nogen sikkerhed, Och at Naar budstichen udschichis, dend da vden forsömmelse fortsendis Med mindre de Nachlessige och forsömmelige derfor vill lide och Straffis som vedbörlig etc:

ForErmelte Kongl: Ma: fouget St Christen Christensen lod tingliuse en Transport och affstaaelse aff Mons^t Jörgen Laursen till han: udsteed paa hans Rett och adgang till och udj dend saug i Heyeren som Peder Simensen ved pant følger, och ded med lige Rett och Rettighed som det Jörgen Laursen er Bebreffuit och ved dom tilkiendt, Samme breff dat: Hönen d: 10 aug: 1679.

Noch lod hand tingliuse en Contract Imellum St Jacob Lutt och Mons^t Laurs Simensen angaaende Halstenrud som de huer schall følge dend halffue part udj och Jacob Lut at Nyde huad bequemhed till en Saugs biugning der kand findis foruden Laurs Simensens egen saug, Derimod beuilger Jacob Lut Laurs Simensen aarlig at til forhandle Sig To hundred tylter tömmer udj Jacob Lutz Egne tilberettigede schouffue etc: Samme breff dat: Helgeland d: 18 Novembr: 1678.

(**fol. 35a**) Noch lod Ermelte Ko: Ma: fouget oplæse en Erindring till han: och mig aff Tomas Laursen Tandberg om it breff som hand Melder at hafue spurt at Peder Simensen schulle haffue schreffuit udj hans Nauffn paa dend 1/3 deell udj Heyeren med saug och tilliggende pladser som Tomas aff han: schulle haffue oppebaaret for 400 Rd^t 3 ort. Huilchet Tomas Tandberg gandsche benegter samme breff vnder Tomas Tandbergs Zignet sambt Gunder Gaunumbs Zignet och Peder Rasmusens haands Vnderschrift till vitterligh: dat: 3 Julij 1679.

RETTERGANG 6. OKTOBER 1679 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 49a) Dend 6 octobr: War Jeg effter en Rigens Citation till Rettens betienelse paa Tandberg tingstue med effter^{ne} Laugrettis mend Nemblig Gunder Gaunum, Jacob Lij, Ole Siffuersen Wager Laurs Weisteen, Harald Fraag och Erich Tandberg var offuer verendis böigde lensmanden Willadz Trögstad, = Kom da for os udj Rette Monsr Jacob Lutt ved sin fuldmegtig tienner Albrit Kruse och Indgaff en Rigens Citation aff dato 28 aug: 79, huorued hand ladet hidsteffne Ole Ringerud och Peder Hallingby till at prouffue deris Sandhed om dend ödegaard Löche paa schiffte effter Sl: Asle Schollerud bleff till Sr Laurs Laursens gield udlagt eller Sequestreret, som hand formeener ey Scheede, Mens enchen fuldkomen tillodnet, etc: Till samme (fol. 49b) prouff at paahöre War ochsaa /: effter opschriften paa steffningen des udvisning: / hidsteffnt Sr Laurs Laursen och Jacob Bertelsen, Paa Laurs Laursens Veigne mötte hans Tienner Knud Olsen Rijber, Mens paa Jacob Bertelsens veigne mötte Ingen her till at Suare,

De for^{ne} Indsteffnte Tuende prouff Ole Ringerud och Peder Hallingby mötte udj Retten tilstede, = For^{ne} Knud Olsen paa Sin hosbonds Weigne paastod och War begierendis at ingen prouff herudj motte tages förend Jacob Bertelsen Sielff Kand komme tilstede som nu er udj Kiöbenhauffn och med forderligste Wentes, at hand derom kand giöre bedre vnderretning huorledis samme indleg er scheid;

Albrit Kruse derimod Protestered och formeente at Jacob Bertelsens udebliffuelse ey noged kunde eller burde hindre hans prouff at tage til forhör effterdj at baade Jacob B: och di andre der till er loughlig Steffnt: Huilched ey heller med Rette widste han: at kunde Weigre,

Haffuer saa for^{ne} Tuende prouff Ole Ringerud och Peder Hallingby som begge /: effter afflagde æed: / Eenstemmig och samhermig prouffued, at de /: effter tilneffn: / war med forig schriffuer Jacob Bertelsen till at forrette Schiffte effter Sl: Asle Schollerud, Och di Kand iche Mindis at der da i deris Neruerelse bleff schiffted andet end Lösöred, och di wed iche at de dend tid hörde at Lycke schulle vered tillagt Laurs Laursen, Mens Peder Hallingby Særlig derom tilstod, at hand hörde (fol. 50a) det for^{ne} pladtz Lyche bleff lagt till Enchen Sin liffs tid, Widere Sagde de sig ey herudinden haffue at prouffue,

TING 25. OKTOBER 1679 PÅ GOMNES I HOLE

Dend 25 octobr: Holtis almindelige Sage och schatteting paa Gomnes tingstue udj Hole prestegield paa Ringerige, War ofuer verendis Ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen sambt effter^{ne} Laugrettis mend Nemblig Gulbrand Gomnes, Jull Rud, Christen Gomnes, Peder Hundstad Knud Lehne och Christopher Gomnes.

Huor da Ermelte Ko: Ma: fouget lod for almuffuen oplæse och forkynde Effter^{ne} hans Ko: Ma: paabud och forordninger.

- 1 En Ko: Ma: Naad^{te} forordning Huorledis i gieldSager och med opbud schall forholdis och derom i høyeste Ret dömis Saa och huorledis Kongl: forordninger och befalinger sambt høyeste Rettis domme schall effter Kommis dat: Haffnia d: 12 Junj 1679.
- 2 Kongl: Ma: forordning om Sabatens Helligholdelse dat: Haffn: d: 9 Sept: 1679.
- 3 Een videmerit Copie vnder Slotz lougens Committerede velædle Christian Lund och M: Tonsberg deris hender aff hans høyExl: h^r Statholder Gyldenlöus paabud om Krigsstyren i aar Ligesom i fior at schall udgifuis dat: Leyeren ved Tanem d: 20 Julij 79.
- 4 Kongl: Maytz: Naad^t forordning om en halff Krigs styrs paabud udj Neruerende aar, dat: Haffn: die 20 aug: 1679.

Ermelte Sr Christen Christensen lod tingliuse it schiöde aff h^r Secreterer Mathias Tonsberg till han: udsted paa Søndre Gomnes, schyllende It schippund tunge med böxsell dat: Christiania d: 18 aug: 1679.

Engebrit Hesselberg lod tingliuse it Sig giffne fledlösningsbreff aff sin farbroder Söffren Jörgensen Biörnstad dat: 19 april 1679.

TING 27. OKTOBER 1679 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 50b) Den 27 octobr: Holtis almindelige ting paa Tandberg tingstue i Nördrehougs prestegield paa Ringerige. War offuer verendis Ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen sambt effter^{ne} Laugrettismend Nemblig, Jon Schiörvold, Tore Deelen Laurs Rachestad, Rolff Buerud, Ole Westren och Jens Nordby,

Huor da udj Meenige ting Almuffuis Neruerelse Och paahör bleff oplæst och forkyndt de forindbemelte Kongl: Ma: Naad^l forordninger och paabud som forleden 25 Hujus paa Gomnes tingstue bleff oplæst som forind berört er.

Ermelte Kongl: Maytz: fouget Sr Christen Christensen lod tingliuse Kongl: Ma: Skiöde till Sr Jacob Lut udsteed paa en plads kaldis Dybendall paa Krogschougen schyllende en halff hud Landschyld med desen vnderliggende Wand Nemlig Store och Lille Flaatteren, Tvende HuchVand med fossen der hos, Item SuartVandet, Bötneren, Tuende BlixsiöWande, tuende LockeVande, Saa och AaborKiendet med alle forbemelte Wandes hos och omkringliggendis schouger och Aaser, saauit ingen anden derpaa louglic kand hafue at Prætendere med sambt Opkun Aasen sig strechende om forbemelte Dybendall at vnderligge och tilhöre, Och saaledis Were udj begreb som ded till den hidtill brugende Hans Hansen er bortböxslet etc, er dat: Haffn: d: 30 octobr 1668.

Noch lod Sr Christen Christensen tingliuse Sr Jacob Luttet till han: udstedde Schiöde paa offuen melte Dybendall med ald des tilliggende som offuen melt, dat: 12 Janv: 1669.

(fol. 51a) Jörgen Laursen Waanhafftig paa Hönen lod tingliuse It schiöde aff Ole Haraldsen Huall, Jens Grönvold sambt Marte Mogensdatter Lundstad, till Jacob Lutt udsteed paa fem Liusp: udj Lundstad dat: d: 27 octobr och den 19 9br: 1677: = Item derpaa teignet Jacob Lutz Transport till Jörgen Laursen paa samme gods dat: 27 Julij 1679.

Noch lod Jörgen Laursen tingliuse it lösens breff aff Jesper Gregersen paa 4½ Lp: och 1½ Setting och 1/3 Setting i for^{ne} Lundstad som Jörgen fra han: Indlöst for des pante penge effter pante breffuens udvisning, samme Lösens breff dat: 14 decembr: 77.

Noch lod Jörgen Laursen tingliuse en afstaaelse aff Jesper Gregersen till han: udsteed paa it Liusp: Korn udi for^{ne} Lundstad dat: 4 Janvarj 1679.

Engebrit Hesselberg lod tingliuse It fledföringsbreff Sig giffuen aff Söfren Jörgensen Biörnstad dat: 19 april: 1679.

TING 28. OKTOBER 1679 PÅ TANBERG I NORDERHOV

Den 28 Octobr: Holtis atter almindelige Sage ting paa Tandberrig tingstue i Nördrehougs prestegield, War offueruerendis Ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen sambt effter^{ne} Sex

Laugrettismend Nemblig Jon Schöruold, Rolff Buerud, Laurs Rachestad, Tore Deelen Erich Ourdall och Ole Anundrud,

Kom da for os udj Rette Monsr Madtz Trugelsen Borger aff Christiania och indgaff en Rigens Citation af dato 8: 7br: Sidstafuigt, wed huilchen hand paa egne och Medeigeris Weigne Hidsteffnt Michell Sigfredsen boende i Aggers lien formedelst hand vden deris beuilling och sambtyche paa nogle aars tid schall hafue brugt for^{ne} Aggerslj och ey nogen Rettigh: betalt, formeene hand derfor tilbörlig bör lide effter Landsloug och Rett; Item Steffnt de (fol. 51b) Klechens och Setrangs besiddere for de vden deris Minde bruger Setter och beed paa for^{ne} Aggersliens eyedeler, Noch Hertill Steffnt Welædle h^r AssistensRaad S^r C: Lund om hand her udj Kand hafue nogen Louglig Indsauge,

Bleff saa aff Citanten Madtz Truelsen indgiffuen Ko: Ma: /: Sl: Höylofflig Ihukommelse :/ schiöde till Sl: Ole Bendtsen udsteed paa endeell goeds Huoriblandt Staar Indfördt Aggerslj udj Nördrehougs prestegield paa Ringerige Landsch: penge Een Rdr Samme schiöde dat: 30 Martij 1663 och aff höigst be^{te} Ko: Ma: Confirmeret d: 18 Julij 1666.

Dernest fremlagde Madz Truelsen en Copie /: vnder Pouell Tostensen och Jens Nielsen deris hender :/ aff forig fouget Hans Rasmusen till Ole Bendtsen udsteed paa for^{ne} Aggerslj dat: 20 decembr: 1650. = Forelagde ochsaa Sin fuldmagt aff Bendt Olsen och Eschill Jensen dat: 3 octobr. 79.

Paa WelErmelte h^r Assistensraad Lunds veigne fremstilled Sig i Rette Willadtz Trögstad med hans schriffilig Indleg, Huor udj fornemmis at hand de andre indCiterede Sig antager at forsuaare Imod Citanterne med foregiffuende dend paasteffnte pladtz och Eyedeeler han: at Vere tilhörig, Och formeener der bör Steffnis till aasteden etc: samme Indleg dat: 20 7br: 79.

Mens efftersom Madtz Truelsen med for^{ne} her udj Rette Producerte kongl: schiöde beuiser hans Sl: formands Sl: Ole Bendtsens Louglig adkombst till for^{ne} Aggerslj med tilliggende schouff och eyedeler da er hans Protestation och paastand at hand och hans medeyere samme pladtz (fol. 52a) och eyedeler effter hans schiöde och böxsell best v-behindret bör Nyde och fölge och de IndCiterede des brugende och aawirchende tilbörlig at lide och vndgielde effter L: L: B: 10 capt: Huorudj hand formeener dend for^{ne} h^r Assistensraad Sr Lunds Indsigelse han: ey udj nogen maader bör vere hinderlig, I Synderlighed effterdj hand ey fremstiller nogen Louglig adkom som krafftigere end hans allerede her i Retten forklarede, kand eragtes, med Ellers ochsaa hans paastand de Wedkommende han: tilforaarsagelig omkostning bör Erstate; Och Imod det Sr Lund forschyder Sig till aasteden at schulle Steffnis, Suarede Madtz Truelsen at effterdj hand ey hafuer Steffnt paa nogen aasteds deele eller tuistighed Mens alleene om pladzen i Sig sielff effter foromrörte Kongl: schiöde, da formeener hand Sr Lunds paastand i des fald, Ey for nogen Lou messigh: at kand fölges Och War begierendis dom i Sagen offuer de for^{ne} som vden lou och minde hafuer brugt och besiddet foromrörte plads och eyedeler.

Da effterdj Welbemelte h^r Assistensraad Welædle Sr Christian Lund Ved for^{ne} hans Indsigelse Siunes Sig denne paasteffnte pladtz Aggerslj for Sin eyendom at Vill tilholde och Were de IndCiteredis hiemmell for des brug och aawirche, Da Eragtes fornöden at WelErmelte h^r assistensraad her udj Retten beuiser och forklarar Hans adkombst till samme pladtz, till paa kien-delse Huilchen for Lougligst (fol. 52b) Kand och bör fölges, Huor fore till des fuldbyrdigelse Sagen er optagen och forflöt till Neste almindelige Sageting som her udj Nördrehougs prestegield hollendis Worder.

Söffren Andersen ved Hönnefos lod tingliuse Sin böxsell Zeddell aff Monsr Jörgen Laursen paa en tombt ved Hönnefos dat: 2 Janv: 1679.

Ermelte Ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen Hafde nu her paa tinget tilstede en Stor andeell aff de Naad^t paabudne schatteböger som hand tilböd almuffuen saa mange dem ey tilforn Annamed Huilched hand sagde den: offte tilforn her paa tinget tilböden, Och derfor vill Vere vndschyldt for deris effterladenhed at de den: ey vill affordre.

Effterschr^{ne} Almuffue aff Sougndalen Sig for Retten fremstilled Nemblig Anders Oppegaard paa egen och Sin faders Elling Oppegaards Weigne, Item Pouell Oppegaard, Fredrich Lundisgaard, Ole Hoffland Ole Pucherud, Torger Halkenruds Sön Gulbrand, Knud Lundesgaarden, Kittell Garhammer Noch Fredrich Lundesgaard paa Erich Krogsruds Veigne, Huilche foregaff at Peder Simensen hafuer giffued den: Warsell at möde her paa tinget till Regenschab med han: Huortill de nu her i Retten War offuerbödig, Mens som Peder Simensen eller nogen paa hans Veigne Sig ey her till lader finde Kunde dermed ey noged foretages; fougden Sr Christen Christensen foregaff ochsaa at Peder Simensen med han: hafde taget affsceed at Indstille Sig nu her till tinget till Regenschab och afreigning den: Imellum Huortill fougden nu War offuerbödig.

(fol. 53a) H^t oberToldinspecteur Sr Daniel Knoff udj Rette Producered en Rigens Citation aff dato 6 aug: 79 wed huilchen hand hidsteffnt Tosten Olsen och Knud Sifuersen tilhollende paa dend pladtz Francherig her i Nördrehougs prestegield, formedelst de schall hafue Indfalden och begaaed aawirche i Moes schouff och eyedeler Item for it stöche eyendom som aff Moes eyedeler schall Were Indlagt till for^{ne} Franchrig, formener de derfor tilbörilig bör lide och stande till Rette.

Item Steffnt Sl: Ole Göruds Enche om hun den: samme brug vill tilstaa, Item steffnt Franchriges besiddere som bruger for^{ne} stk: Indhegnede Jord. Noch Steffnt Pouell Jensen om hand noged dertill hafuer at Suare, etc:

De Indsteffnte Tosten och Knud Franchrige mötte udj Retten tilstede, saa och Sl: Ole Göruds Enche.

Bleff saa aff Sr Knoff fremlagt en Sl: Laugmand Vittikind Huses dom dat: Christiania Laugting 3die Sögne effter St: Hansdaug 1663. med derudj flere domme och documenter om Moes eyedeler.

Noch fremlagde hand sit schriffthlig Indleg dateret 1 och 25 Hujus.

Och Saasom denne Sag udfordrer aastedens begrandschning Saa er Sagen did for flöt till i Morgen.

Belangende dend Paa Schollerud d: 28 Junj 79 i Rette wertte Sag Imellum Monsr Laurs Laurson och Narffue Wehme angaaende Scholleruds och Wemes eyedeler Saauit der om her till tinget bleff forflöt, Saa mötte nu Igien Laurs Laursens fuldmegtige tienner Knud Olsen (fol. 53b) och der effter Igien i Rette fordred Narffue Wehme med Huad beuislighed hand om eyedelerne kand hafue etc:

Narffue Wehme mötte Sielff udj Rette vndschyldte Sig at hand nu ey heller hafde Sine breffue och beuisligh: tilstede efftersom hand iche saa betids fich at Wide om dette ting och derfor endnu begiered widere opsettelse, Sagde ochsaa at hans Werfader hafde schiched han: bud at hand ochsaa der till bör vere Steffnt, Saauelsom och alle lodseyere till Wehme:

Huorfore samme Sag bleff Widere forflöt till Nestkommende 17 Decembr:

Iligemaader i Rette fordred for^{ne} Knud Ols: paa Sin hosbond Laurs Laursens Weigne den Sag som Nestleden 28 Junj fra Schollerud her till tinget bleff forflöt, Imod Carll Aslesen Lyche

angaende det aawirche udj Scholleruds eyedeler saa och det udj Rette lagde och beschyldte falsche breff Huorom for^{nc} Knud Olsen endnu udj Rette lagde Laurs Laursens Schrifftlig Indleg och Protestation dat: 27 Hujus.

Carll Aslesen mötte Sielff udj Rette och aldellis indted Widere Sig till befrielse udj Sagen fremstilled ey heller Widere paaberaabte Huorfore Sagen er opsat till Nestkommende den 17 decembr:

Fougden St Christen Christensen Hafde ladet /: ved hiemsteffne hidfordre endell almuffue aff Sougn dalen for Restands och giæld de till St Jacob Lut schyldig och fougden Sig paataget at Indsøge, Huor om Jacob Lutz fuldmegtige Tienner Albrit Kruse nu udj Retten indgaff en Spiciall (fol. 54a) forteignelse vnder Jacob Lutz haand huor effter fordres som følger.

Ole Lundesgaarden - 11 dr 1 ort 12 s: Manden er död, Mens Torbiörn Hougerud Suared at Laurs Laursen Haffuer en Seddell aff Jacob Lutz forig tiener Peder Rasmusen paa Thj dr som SI: Ole Lundesgaards arffuinger hos Jacob Lut schall komme till gode Huilchen Seddell Naar schiffte effter han: forrettis schall komme tilstede etc.

Torbiörn Lundesgaard - 7 dr 20 s: derimod fremviste Torbiörn en Seddell af Peder Rasmusen paa 3 dr 1 ort. i det öfrige gjorde hand ey nogen modsigelse.

Elling Oppegaard - 8 dr 2 ort 20 s: och Pouell Oppegaard - 7 dr 2 ort 20 s: derimod fremviste Pouel och Anders Oppeg: en Sönder reffuen Seddell aff Peder Rasmusen dat: 10 april: 69 huor effter Elling komer tilgode 3 dr 13 s: och Pouel tilgode 3½ dr 13 s: Noch fremviste de en Seddell aff Erich Laursen dat: 12 oct: 75 paa 11 tylter tömer deraff den: Huer ½ part a: tylten 1 dr.

Jon Sörsdall - 1 dr 3 ort 12 s: Manden död och Will söges paa schiffte effter Han:

NB: Ofven melte Pouell och Anders Oppegaard sagde Sagde (!) Sig foruden offuen melte at Hafue til gode hos Jacob Lut Trej Master som Peder Rasmusen annammet en paa 23 palm en 18 och en 16 palm derudj haffde Torbiörn Lundesg: 1/3 deell -

Helge Knudsen NerWehme Staar effter afreigning for 26 dr 3 ort 8 s: derimod fremuiste Helge en Sedell aff Gabriell Pedersen paa 2½ tylt och 2 stk tömmer a: tylten 1 dr Noch en Seddell aff Jens Sax dat: 28 apr: 79 paa 8 tylter tömmer a: tylten 5 ort I det öfrige gjorde hand ey nogen modsigelse.

Knud Gaarhamer 1 ort 12 s: Er död och Siges inted effter han:

Christopher Rud - 2 dr 20 s: död och beroer till schiffed.

Torchell Gaarhammer 20 s: er död och inted till betaling.

Torbiörn Rud - 2 dr död och beroer til schiffed effter han:

(fol. 54b) Kittell Øst Wehme 24 dr 19 s: Mötte och gielden ey benegted Mens Sagde at di 21 dr deraff War hans broder Tostens giæld, som hand sagde hand Sielff burde betale Mens di Trej dr 19 s: Will hand tilsuare.

Truls Semen effter afreigning 14 febr: 78 schyld: - 20 dr 3 ort 14 s: paa hans Weigne mötte ey nogen at Suare,

Pouell Bornaas kreffuis - 29 dr 17 s: Pouell Bornaas mötte och sagde derimod at Haffue till affCortning med kiörsell, arbeid och deslige som hand sagde at Wille göre afreigning med Jacob Lut om,

Suend Tueten effter obl: - 30 dr. Möder icke.

Jon Jonsrud - 1 dr 3 ort möder icke, Siges forarmed och haff^f Indted at betale med,

Jacob Smid - 10 dr möder icke.

Kittell Nördre Gaarhammer 1½ dr: Möder icke.

Peder Kittelsbye - 20 dr paa hans Veigne möder ingen at suare.

Fridrich Syverslyche - 1 dr 16 s: Mötte och sagde at han ey widste Mere aff Jacob Lut bekommed end it pund tobach, Derimod sagde hand To gange for han: hafuer Slupped Frisvandsdammen och schulle for huer gang hafue ½ dr, och engang slupped Frisvandsdammen derfor 16 s: och Röddet vey till en 28 palm Mast derfor 1 ort. = Och Efftersom en part be-
raaber Sig paa gienReigning och en stor deell ey möder som forbemelt, saa beroer hermed till Neste ting at med Jacob Lut Sielff kand giöres behörig afreigning om gielden.

Mons^f Gutorm Trulsen foregaff at hafue ved lensmanden paa hestegaarden hidsteffnt Anders Fulelj formedelst hand v-löchens schall haffue schaared bord paa hans saug, Mens som Anders ey Möder tilstede kunde ey för Widere loughlig Steffnemaall vedgiöres.

Willadtz Trögstad foregaff at hafue ved fembte Steffne hidsteffnt Anders Myre som boer paa Hans eiedeler till hans pladtz Myre formedelst hand han: till trodtz vden hans minde Sig til-
tager be^{te} pladtz at bruge och ey till han: vill betale hans Rettigh: deraff, Item for aawirche och tömmer hugst, Huilched Willadz (fol. 55a) nu her for Retten forklared med Tuende Mends til-
stand /: Nemblig Simen Egge och Jacob Myre :/ at de han: med fembte Steffne Warsell gif-
fued, Mens efftersom Anders Myre ey Will möde i Rette, er hand til funden derfor at böde
1 mark Sölff sambt at giffue Willadtz en Rixdr udj omkostning, Huilchet Hand inden ½ Maa-
netz dag bör betale, eller det wed Worderings adferd hos han: at udsöges.

RETTERGANG 29. OKTOBER 1679 PÅ GRENSEN MELLOM HAUG OG JEVNAKER

Dend 29 octobr: War Jeg till den aasteds begrandschning och Rettens betienelse om den aawirche som S^f Daniel Knoff haffuer Steffnt Tosten och Knud Francherig for at haffue med braade hugst och brug begaaed paa hans gaard Kleggeruds eyedeler och i gaar fra tinget til aastedens begrandschning forflöt. War nu med mig till Rettens betienelse och begrandschning, Ole Schoug, Ole Anundrud Alff Gundersby, Biörn Flechesöuff Erich Øurdall och Erich Stixrud, Var offuer verendis böigde lensmanden Willads Trögstad, = Huor da Wel-
Ermelte h^f ober Told inspecteur S^f Daniell Knoff Sagen igien Rette fordred.

Aff de Indsteffnte mötte udj Rette tilstede Tosten och Knud Francherig. Huor wi da haff^f be-
giffued os paa aasteden och da effter dend for os i Rette Viste LaugM: Sl: Vittikind Huses
doms affsigt om deelee Och schielne Imellum Moes och Göruds eyedeler, Effterseet och be-
funden at dend paasteffnte braade aff Tosten och Knud Franchrig er Huggen och aawirched
ind paa Kleggeruds Eyedeler /: vnder Mo beliggende :/ effter samme deelee som for^{ne} Laugm:
dom egentlig om melder (fol. 55b) och foresiger, Huor effter for^{ne} Tosten och Knud bleff til-
spurt, Huad hiemell eller forloff de hafuer hafft till samme braadehugst; dertill Suared di at
Sl: Ole Görud Hand Leigde den: det och hafde ey Anden hiemell derfor:

Deretter bleff di tilspurdt Huor megit Korn di Hafde auffled udj samme braade i aar der till
Suared di at di ey auffled der Mere end fem tönder Huoraff di gaff en Halff tönde i tiende.

Effter huilchen denne Sags Leyligh: er herom saaledis for Rette dömbt och affsagt at de for^{ne} Indsteffnte Tosten och Knud Francherig till h^r Gen: Told inspecteur S^f Daniel Knoff bör hafue forbrut och were han: hiemfalden Huis auffl och afgröde udi for^{ne} aavirchede braade, baa- de i aar er Höstet: och affört och till ad aure af Rougsæd Kand vere formodende, och det med Landnams och effterforsels böder effter L: L: B: 16 cap. Item at Erstate Han: udj kost och tæring 8 Rixdr.

Huad Sig belanger dend anden post udj S^f Knoffs Sögning och Steffnemaall om det stk:ke eyendom som aff Moes eyedeler schall vere Indheigned till Franchrige som Franchriges be- siddere Ilige maader Söges och tiltales for, Huortill Tosten Francherig Siger Pouell Jensen at vere hans hiemnell, Och Pouell Jensen wed Willads Trögstad det samme her till lader suare at hand er deris hiemnell dertill efftersom det er beliggende till Aslachsruud, och Naar hand der- till bliffuer louglig Steffnt och kaldet till Jorde tisdagen och kunde hafue Respit at före Sine prouff och breffue i Rette, schulle hand det Noch forsuare som en ærlig Mand och sagde at hans eyedeler gich till Halstens ru flougen. Derimod Suared (fol. 56a) WelErmelte h^r Toldfor- valter och formeente Pouell Jensen Nochsom at Vere louglig Steffnt, och hans udflugter ey udj denne hans louglig Sögning burde ansees I Synderligh:, S^f Knoff nu for Retten med Tosten Franchrigs egen bekiendelse forklared, at hand haffuer giffued Ole Moe aarlig Leye aff det Indhegnede stöche som ligger her nest Franchrige till delesteeen, som aff Sl: Laugm: Viti- kind Hus er Sat ved almanVeyen, Huilken deelesteen S^f Knoff foregaff och formeente lige saauell at schulle vise om schielne Imellem Moe och Aslachsruuds eyer som om Göruds eyer, Huorfor hand war begierendis aff Torger Torbiörnruud och Siffuer Houger /: som nu her i Ret- ten tilstede :/ at de wille frasige och tilstaa Huad den: derom beuist Huortill di Suared at di begge var med Laugmanden Sl: Vittikind Hus paa den forindbemelte delis gang Imellum Kleggerud och Görud, och dend tid di Nedsatte dend delesteeen som Staar ved almand veyen, da sagde laugmanden at delet schulle fölges effter den dall som gaar fra Steenen och till Stor elffuen kaldis Beche dalen, Ole Kleggerud effter tilspörgelse aff S^f Knoff, Sagde effter hans Sl: Moders Barbro Halduors datters ord, at der Stod en gierdisgaard fra dend Sted som for^{ne} delesteeen Staar och tuert offuer till Beche dalen, och det War dele och schielne Imellum Mo och Aslachsruud, = Halduor Broeg effter tilspörgelse Sagde och det samme aff hende at hafue hört, Noch tilstod di sambtlig at den: och al amuffuen beuist at Ole Moe haffuer Röd- det dend for^{ne} paasteffnte eyendom som till Aslachsruud er Indheignet; = Mens effterdj udj foromrörte Laugm: dom aldels Indted Röris om deelle eller schielne Imellum Mo och Asles- ruuds eyer at vere giordt eller dömbt, Haff^f wi effter dette Steffnemaall ey noged derud inden Kundet foretage eller forrette, = Dog effter (fol. 56b) for^{ne} Anledning befaled welbe^{le} Sr Knoff: Tosten Franchrige at hand sig med for^{ne} Indhegnede eyendom ey noged schulle befatte eller giffue nogen Rettighed der aff till Pouell Jensen effter denne dag,

TING 15. DESEMBER 1679 PÅ TANBERG I NORDERHOV

Dend 15 Decembr: Holtis almindelige schatteting paa Tandberg tingstue, War offuerVerendis Ko: Ma: fouget S^f Christen Christensen, sambt effter^{ne} laugrettismend Nemblig Johannes Egge, Iffuer Hielde Madtz Leerberg, Christopher Röseng, Jon Schiörvold och Knud Biörnstad, sambt Menige tilstedeverende Ting almuffue,

Mons^f Peder Söffrensen aff Bragenes lod tingliuse It pantebreff aff Mons^f Anders Nielsen Moss som hannem for 550 Rd^f pantepenge i pantsetter den halffue part udj Sl: Hans Hansens Saug paa den östre Side elffuen i Hönnefos som Sl: Hans sig aff Mons^f Jörgen Laursen tilfor- handlet, Item en gaard paa Hadeland beliggende i Brandboe kaldis Næs, sambt vnderliggende

tuende pladtzer Kalffschind och Maaseberg schyllende tilsammen - fem f:ringer tunge och fire schind, Item en f:ring gods udj Söndre Horgen paa Æger etc: samme breff dat: 12 Novembr: 1679.

Ermelte Ko: Maytz: fouget Indgaff en Rigens Citation dat: 20 Novembr: Nestafuigt Wed huilchen hand hafde ladet hidsteffne endeell aff almuffuen for Restands och giæld med anden forfalden Kongelig Rettighed de till han: schyldig effter derom Widere samme Steffnings Indhold. Samme Sag och Steffnemaall bleff for flöt till i morgen.

TING 16. DESEMBER 1679 PÅ TRØGSTAD I NORDERHOV

Dend 16 decembr: holtis ting paa Trøgstad War offuer Verendis Kongl: Ma: fouget Sr Christen Christensen sambt effter^{ne} laugrettis mend Nemblig Madtz Leerberg, Torgeir Breen, Peder Tomes: Berg, Knud Weyen Knud Wee (fol. 57a) och Halduor Hielmerud, Sambt Menige ting almuffue aff Nördrehougs prestegield.

Fremstilled Sig da udj Rette Hans Laursen aff Bragenes och Indgaff Hans Schrifftlig Protestation Imod Monsr Jörgen Laursen Huorued hand gifuer tilkiende at haffve ved hiemsteffne hidsteffnt for^{ne} Jörgen Laursen for de pantepenge for det ½ schippd gods i Hönen huoraff hand dend ½ deell war berettiget dog hans datter med Jörgen derom accorderet in anno 1676 han: v-uitterlig formeende Jörgen Laursen de derpaa Resterende 66 Rdr till han: bör betale etc: effter derom samme hans Indleg dat: 16 Decembr: 79.

Widere fremlagde Hans Laursen en Regenschab Imod Jörgen Laursen paa huis Sl: Johan Schnell och Mette Jörgens datter aff hannom bekommed Bidragende till - 584 Rdr 1 ort 13 s: foruden offuenmelte - 66 Rixdr: samme Reigning vnder Hans Laursen hand dat: Hönefos den 10 decembr: 1679.

Indsteffnte Jörgen Laursen mötte Sielff udj Rette tilstede, och sagde nu ey at medhaffue Huis hand till gienreigning Imod for^{ne} Hans Laursen kand haffue och derfore begierede opsettelse i Sagen. Huorfore Sagen er opsatt och forflöt till Neste almindelige Sageting, Dog War Hans Laursen begierendis aff Ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen at hand ville giöre arrest och forbud paa for^{ne} 66 Rdr hos Jörgen Laursen at hand den: ey till Nogen anden Suarer eller betaler end till hannom och forböd at Jörgen ey noged deraff till hans datter Ingeborg Hans datter schulle betale, Huilched Jörgen Laursen nu herudj Retten bleff foreholdet.

Ermelte Jörgen Laursen lod tingliuse en forklaring och Stadfesting aff Hans Laursen paa den Contract som hans datter Ingeborg Hans (fol. 57b) datter hafuer Sluttet med Jörgen Laursen om det ½ pund i Hönen, sambt om desen betaling med Widere des indhold dat: 10 decembr 1679.

Noch lod hand tingliuse en affstaaelse aff for^{ne} Hans Laursen till han: udsted paa hans huse tombter ved Hönefos: Nemblig tuende hans Saugstue tombter Stald Kaalhauge, Item Indhegnede hauge, dog at Hans Laursen schall Nyde det vden afgifft Sin liffs tid, Item till han: affstaaed den lyche ved hengslet med den der paa opbygte lade etc. dat: 18 Septembr: 1679.

Peder Rasmusen paa Hönen hafde ved hiemsteffne hidsteffnt och udj Rette fordred Laurs Madtsen Raae for Resterende Landschyld, böxsell och Rettigh: aff Raae som hand udj fem aar brugt och besiddet, fordred som derpaa schulle Restere - 16 dr 1 ort och 10 dr i aabodsfald. Derpaa sagde Laurs Raae at Peder hafde end Widere bekommet en quie, Huilchen Peder sag-

de at hand han: foræred, Will dend dog gotgiöre for huis hun kunde vere wærdt Nemblig Tou Rixdr; Widere forklared hand nu ey derpaa at hafue betalt.

Effter huilchen Leylighed da er for^{ne} Laurs Madsen Raa tilfunden at betale till Peder Rasmusen huis som Rester aff gaardens landschuld och Rettighed Nemblig fiorten Rdr 1 ort med 2 dr i omkostning, Saafrembt det iche ved Worderings adferd hos han: schall udsögis effter lougen, Mens huad sig belanger dend Prætenderende aabodsfald, da effterdj ingen louglig eller effter retlig besigtelse derom forevises, kunde nu ey noged derom kiendis.

Kongl: Maytz: fouget Sr Christen Christensen paa dend Hæderlig Mand her Otte Jacobsens Veigne lod i rette före en liden dreng ved Nauffn Fredrich Michelsen, Till at forhøre hans tilstand (fol. 58a) och bekiendelse om en deell Sölff och andet som hand schall haffue Staalet udj welbe^{te} her Ottes huus: Huorum hand nu gjorde hans frivillig bekiendelse och tilstand udj hans Moders Inger Peders datters och hans broder Rasmus Michelsens Neruerelse och paahör som følger,

At hand i fior winter först tog it Sölffstaab aff her Ottes Köken /: lige ved it nu i Retten fremvist som var ey med Knapper vnder /: och der hand tog det, giemde hand det Vnder Stegehus Veggen och lod det ligge der till nu i sommer hand tog det och flide hans broder Rasmus det som loffde hannom schillinger derfor, och hand flide hannem det Nedre ved Stegehus veggen /: ved Klocherstuen /: der som hand hafde det liggendis i forwaring.

Noch tilstod hand, at nogle dage effter at hand hafde taget det for^{ne} Staab, da tog hand atter it andet sölff Staab som Var med Knapper Vnder och forVared det hos det andet och hand flide for^{ne} hans broder Rasmus den: begge paa en tid som loffued hannem schillinger derfor, saa mange hand kunde faa.

Der effter tilstod hand at nu i Sommer /: da hand geetede her Ottes fæ /: da tog hand atter en Sölffschee aff her Ottes köken Huilchen hand Solte Michell Giles stift datter Eli ~~Michels~~ Anders datter for 12 s: som hun gaff han: en lang tid effter hun fich scheen, thj hun fich scheen först i Sommer och hand fich iche pengene förend nu i höst dend tid di tog fat paa hannom -

Noch tilstod hand at forleden aar, da Soldte hans Moder tou Tintallerchen till nogle Kramgenter. Mens hand sagde at hand Widste iche huor hun hafde faaed dennem, aff huilche tallerchen Lensmanden Villads Trögstad nu fremViste det Eene som hand sagde at tou Kramgenter /: Nauffnlig Ragnild och Sara /: flide hannom.

Noch tilstod hand at forleden Winter da Saa hand at hans Söster Birgete hafde it pudesWaar som hun hafde taged i prestegaarden, och det bleff staalen (fol. 58b) bort Igien fra hende som hun hafde lagt det ud paa plasen med nogen anden Strije;

Hans Moder Inger Pedersdatter bleff tilspurt huad hende Witterlig om for^{ne} Stolne Koster, Da benegted hun höyelig at hun aldellis Indted Widste deraff, och sagde at det pudesWar /: som hand haffuer bekient om /: at det War hendis egit, Saauelsom ochsaa di tou tintallerchen som hun Solte till Kramgenterne, och Sagde at hun fich det ene aff Kirsti Knud Hansens, och det andet gaff Mattis Saxses förste quinde Kari Knuds datter hende.

Dereffter bleff hans broder Rasmus Michelsen tilspurt om hand wille vedgaa eller kunde benegte forindbemelte hans broders bekiendelse, Huortill hand Suared at hand aldellis indted widste deraff och benegted det gandsche at hand iche haffde Seet eller faaed for^{ne} Sölffstaabe,

Dereffter fremkom Michell Gile och i Retten fremlagde dend forind bemelte Sölffschee som hans Stiffdatter kiöbt aff for^{ne} Fredrich Michellsen, och Sagde at Saa Snart hand fich dend at See, da bar hand dend frem i prestegaarden.

Till Widere Erforschning i denne Sagh som Ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen formodet at Erlange er her med Widere at beroe till Neste ting.

Effterschr^{ne} af almuffuen som fougden Ved forind bemelte Rigens Citation haf^r hidCitered for Resterende kongl: Maytz: schatter och Rettighed, Sig nu for retten fremstilled.

Tolleff Hansen nu boende ved Hönnefos for Resterende Rettighed aff Gundersby och lille Honnerud effter affreigning med Hans Nielsen som hand Sielff Vedgich - 2 dr 3 ort 10 s: och till Jens Castensen - 5 dr 3 ort 10 s: derudj er iche indreigned nogen pramarbeidspenge wide-re end for det aar 1671.

Michell Gile effter Jens Castensens Restands schyldig som hand Sielff Wedgich - 3 dr 2 ort 5 s:

Elleff Sörums Enche findes at Restere - 2 dr 19 s: (fol. 59a) For^{ne} Enche Gro Sörum mötte i rette och ey gjorde nogen modsigelse, Mens beklaged sin fattigdom.

Julius Giloug schyldig effter Jens Castensen Restands for Neruerende aars schatter och Rettighed som Jullius Nu Sielff Vedgich - 6 dr 3 ort 16 s:

Noch effter Hans Nielsens Restands - 1 dr 15 s: derudj schall komme han: til gode ½ dr 11 s: som Julius till Michell Gile paa fougdens veigne vedtaget at betale,

TING 17. DESEMBER 1679 PÅ TRØGSTAD I NORDERHOV

Den 17 decembr: Holtis atter almindelige Sageting paa Trøgstad i Nördrehougs prestegield paa Ringerige, Var offuerverendis Ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen sambt effter^{ne} Laugrettis mend Nemblig Peder Knestang, Ole Knæstang, Rolff Heen, Jon Waagaard, Engebrit Hesselberg, Steener Marigaard, Alff Lo, Peder Hallingby, Anders Hallingby, Erich Tandberg, Niels Follum og Simen Ægge.

Huorda Ermelte Ko: Ma: fouget lod for almuffuen oplæse och forkynde hans Exl: Welb: Erich Banners schriffuelse och tilkiendegiffuelse at hand aff hans Ma: er udj hans høy Exl: absentz tilfortroed Statholders Charge udj Norge at betiene, Saaoch at vere Stiffts amptmand offuer Aggershus Stiff och amptmand offuer Aggershuus ampt, dat: 7 9br: 79.

Noch Welbe^{te} hans Exl: velb: Erich Banners Paabud och befaling om Ko: Ma: tiende, Item om höe och Kornschatten sambt om Rostienisten des forhold for Neruerende aar, dat: 28 9br: 79.

Noch lod hand oplæse en Copie Wnder Sr Hans Mustes haand, aff hans høy Exl: h^r Statholder Gyldenlös Anordning och befall Om kirchens tiende des vedbörlig obagtning dat: 26 octobr: 79.

Belangende dend fra Nestleden 28 octobr: till i dag forflötte Sag Imellum Monsr Madtz Trulsen, och h^r Assistensraad S^r C: Lund (fol. 59b) angaaende Aggerslien de omtuister, Huorom Madtz Trulsen nu i Rettelagde opsettelsens beschrifuelse, och dereffter fordred Sagen i Rette.

Paa h^r assistensraad Sr Christian Lunds Weigne mötte i rette Willadz Trögstad och Indgaff hans schriftlig Indleg och Protestation, huor udj hand Iblandt andet foregiffuer at schall vere tuende pladtzer som kaldis Aggersli det eene han: och det andet Madtz Trulsen tilhörig, Mens effter som det öyensiunlig grandschning endelig paa aasteden schall behöffuis will hand Sin adkombst ey frem vise förend Sagen till aasteden louglig indsteffnis same Indleg dat: 13 fbr: 79.

Madz Trulsen derimod endnu som tilforn Protestered och formeente, at effterdj Sr Lund ikun fremkommer med sine egne schriftter och iche med nogen louglig adkomme, effter i denne Sag opsettelses tilhold, Da formeener och paastaar hand at dend paastefnte pladtz Aggerslj bör till han: och medEyer effter böxsell breff och der paa ergangne Kongl: schiöde at Vere hiemfalden, Indtill saa Lenge Sr Lund Sig der till beuiser bedre och loughigere adkom at haffue end her till dags fremkomen er, och de Indsteffnte aawirchende effter hans forig i rettesettelse at lide effter lougen Saa och ellers hans paastand, dersom han: Sagen haffuer paaWoldet han: tilbörig omkostning bör at Erstate. Huor paa hand endelig och forsuarlig dom Var begierendis.

Effter huilchen forberörte beschaffenhed, och alligevell till seeniste rettens forhandling udj denne Sag bleff Eragted fornöden at h^r assistensraad Sr Lund till Neruerende ting udj Retten forklared, huad adkombst hand till om (fol. 60a) tuistige Aggerslien kunde haffue Huorom hand ved for^{ne} Sit fremsendte Indleg det saaledis Iblandt andet forklarer, at der schall Vere tuende Aggerslj, det Eene han: och det andet Madtz Trulsen tilhörig och derimellum schall vere schielne Ved en Elff dog tuistes huilchen dette paasteffnte egentlig schulle tilhöre, Och derfor foregiffuer at des Öyensiunlig grandschning endelig udfordres, och derfor ey vill fremvise Sin adkombst förend det louglig till aasteden worder Steffnt, Huorfore nu ey heller noged till endelighed udj samme sag Kunde foretages eller vedgiöres, Medens till louglig sögning och Steffnemaall till aasteden Remitteret Huor da formodis Sr Lund effter hans egen Ærbiudning i Rette Producerer och forklarer huad Rett och adkombst hand till denne omtuistige pladtz kand haffue, at da der effter udj Sagen /: saauelsom omkostnings Erstatning :/ dömmis och kiendis kand huis louglig kand forefindes.

Belangende den till Sidste ting paa vrgerede Monsr Jacob Luttés Restands hos de bönder i Soungdalen, saa fremstilled Monsr Jacob Lut Sig Med Erbydning till at Remonstrere gieldens Rigtigh: Mens aff de IndCiterede mötte nu ey flere tilstede end Pouell Bornaas som Staar i samme Restands for - 29 dr 17 s: derudj bleff han: nu aff Monsr Jacob Lut quiterit och gotgiordt for adtschillig arbeid til Gulbrand Christensen paa hans Veigne Tolff Rixdaler, Rester saa 17 dr 17 s:

Fredrich Siffuers Lyche mötte ochsaa som nu ey fragich den 1 dr 16 s: hand staar Indfört fore, Mens de slepninger och andet hand sig der imod paaberaaber vill Jacob Lut ey gotgiöre med mindre derfor nogen beuis forevist; Flere War nu ey aff samme bönder eller almuffue tilstede;

(fol. 60b) Belangende dend opsette Sag Imellum Monsr Laurs Laursen aff Bragenes som Citant paa den Eene och Carll Aslesen Rustöe paa den anden Side Saa fremstilled sig paa Laurs Laursens Veigne, hans fuldmegtige tienner Knud Olsen och samme Sag Igien i Rette fordred, och hafde ey Widere udj Sagen at Indgiffue Mens War dom begierendis effter huis allerede tilforn i Sagen Indgiffuen och forklared;

Carll Aslesen Rudstöe mötte ochsaa Sielff udj Rette och ey heller noged Widere udj Sagen Indgaff eller forklared.

Carll Bersund ochsaa udj Retten fremkom och endnu gaff tilkiende at den Største gamle braate schall were Will halffparten indpaa hans eyedeler til Bersund och bad det motte haffuis udj agt etc:

Da effter denne Sags Leyligh: och effterdj Carll Aslesen Rødstød till dette paasteffnte och begangne brug och aawirche udj Scholleruds eyedeler ey fremstiller eller beuiser Sig nogen louglig hiemmell eller adgang, Widere end hans paastand om det i Rettelagde Pergamentz-breff om Lyches udrast, Saa at huis hand brugt och aawirchet schulle höre vnder Lyche eyedeler, Mens efftersom samme breff /: som forindbemelt /: aff Monsr Laurs Laursen er beschylt for falsch och v-rigtig at Vere, Er det udj Retten och ellers med Mueligste flid och betenksomhed effterseet och der udj Store Misligheder befunden, som baade aff Woxset /: som endnu kiendis at Smitte aff Suerten, och Siunis Weegt och ellers som andet Ny Suerted schredder vox, och breffued dog effter des dato schulle vere ved 222 aar gamell, Særlig och den der paa teignede (fol. 61a) tingliusning i forig Sorenschriffuers Sl: Jens Nielsens Naufn Huilchen med mange hans henders schriff och vnderschriff er Confereret och aldeles ingen Lighed treffer, Dertill med Siunes det iche Ringe Mistanche vndergifuen i det at Carll Aslesen iche anden hiemell eller adKombst till samme breff hafuer villed Naufngifue, med han: schulle faaed det Iblandt andre hans Sl: faders breffue, Huilched hans andre Södschende /: som for indfört /: gandsche benegted at de aldrig huerchen i deris Sl: faders Leffuende lifue, ey heller effter hans död haff^f Vidst eller hördt noged om same breff at det effter han: schulle befundens, Aff alle Slige merchelige och Øyensunlige misligheder, haff^f wi iche kundet Eragte at følge for^{ne} for noged Rigtig eller Louglig breff som dog Carll Aslesen Sig alleene till hiemell /: for paasteffnt aawirche /: saa strichte paaforschyder, der foruden Sees ochsaa aff gamle prouff som udj den aff Laurs Laursen i Rettelagde Sorenschriffuers Jacob Bertelsens dom Indfördt at Scholleruds och Westre Bergesunds egedeeler grendser tilsammen etc:

Huorfore herudinden saaledis er dömbt Och forefunden at Carll Aslesen bör till Monsr Laurs Laursen at Restituere och betale Halffparten aff ald den aawirche hand /: som forind bemelt /: paa Scholleruds eyedeler haffuer begaaed, Saasom Huis aff dette aars afgrøde kand findes i behold han: at vere hiemfalden och ellers for forige och saa megid som affört och fortæred deraff Iligemaader hans anpart at Weder gielde effter des foregaaende Tax och Wordering, Med sambt at pleye Sin volds och landnams böder effter Lougen; Dog er iche herued formeent Carll Halduorsen Bersund hans Ret och adgang till huis aff forbemelte braader Och (fol. 61b) aawirche der kand befindis at Vere giordt och aawirchet paa Westre Bersunds eyedeler offuer det schielne och deele Imellum Bersund och Lyche som Carll Halduorsen Bersund Sielff for Retten paa Schollerud /: som forindfördt /: frivillig haffuer bekiendt och tilstaaed for Rette deele at Vere Sted fra Sted effter det for^{ne} beschyltde Pergamentz breff, Huilchen hans V-tvongen och frivillig bekiendelse ey kand frafaldis Jo at følges och holdis effter retlig om end-schiöndt breffuit udi Sig Sielff /: och i andre maader /: effter beschylding er falsch och v-rigtig, Och om Laurs Laursen derimod nogen Widere udrast vill Prætendere, da det at schee ved lauglig Sögning och adferd et: = Belangende det Carll Aslesen hafuer brugt och besiddet det forbe^{te} Rødstöe eller Lille Huall Vden Laurs Laursens loff och minde och ey beuiser det at hafue Sted eller fest, ey heller nogen Rettighed deraff betalt, Saa bör hand for Laurs Laursens derudj eyende halfue part at lide och vndgielde som laugen L: L: B: 10 cap: derom egentlig foresiger, Saasom hans afgrödes forbyrdelse och at Löse hans ½ boe fra Monsr Laurs Laursen, Och dersom Laurs Laurs: han: samme pladtz ey lenger till brugs vill beuilge da med hans afförsell effter aligerede L: L: 10 capt: at forholdes.

Huad dend post er angaaende om det forsch^{ne} aff Carll Aslesen i Rettelagde och beschyltde falsche breff Som Laurs Laursen saa Strigte vrgerer och paastaar at Carll derfor bör lide och Straffis som en falschener etc: Da er Carll Aslesen hermedt ifunden at beuise Sin hiemmell

och adkombst till samme breff eller och effter lougen at lou Werge Sig (**fol. 62a**) Huilched hand till Neste almindelige Sageting bör effter komme, eller och for des paafølgende loumaall och Straff Sielff at Were holden, Och for denne Processes hidtill anvendte bekostning Er Carll Aslesen tilfunden at Erstate Laurs Laursen Thj Rix dr. Huilche hand tillige med huis Widere /: som forindbemelt /: tildömbt haff^t at fuldbyurde och Clarere Inden ½ Maanetz daug saafrembt det iche ved Worderings adferd hos han: schall udsøges etc:

Noch i Rette fordred forindbe^{te} Laurs Laursens fuldmegtige tiener, Knud Olsen, dend opsatte Sagh Imellum hans hosbond och Narffue Wehme angaaende de omtuistige eyedeler Imellum Schollerud och Wehme.

Narffue Wehme mötte Sielff udj Rette och Indgaff en forig Rettens forhandling om disse eye-deeler med endell derudj Inddragne prouff, passeret paa aasteden d: 21 7br: och paa Froug tingstue d: 10 octobr 1671. = Noch fremlagde hand en Sorenschriffuers Jacob Bertelsens och 12 Mends opsettelse om Wehme gaardenis eyedeler, dat: 12 octobr: 1670. Noch fremlagde hand en fredliusning dat: 16 Junj 1662,

Widere hafde Narffue ey vdj Retten at frem legge Mens gaff endnu adtschillige vndschyldninger till Sagens Widere Prolongation, Sagde hans Werfader burde Were Sielff tilstede, och at Hans eyedeeler schulle Widere begrandsches etc:

Knud Olsen bleff tilspurd^t om hand paa Sin hosbonds Weigne wille sambyche Widere opsettelse i Sagen, huortill hand Suarede Ney at hand Sig det ey Torde vnderstaa, formeente det hidtill Narffue Wehme till offuerflöd^{ig} Respiit at vere scheid, om hand kunde hafft Sig noged till lougmessig bestörchning, at udj Rette före Mens War nu endelig dom i Sagen begierendis (**fol. 62b**) och formeente at det burde kiendis och holdes for Rette deele at fölges effter forig schön paa aasteden och effter hans Werfadars egen tilstand och bekiendelse Nemblig vdj bechen ved Sanden Sönden Setter volden ved ytre Vels Vandet som kaldis Suarte kiendbechen och i høyeste Rishoed effterdj Narffue Wehme Sig ey noged der imod louglig tilbeuiser, Och for huad Aawirche deroffuer begaaed formeente hand Narffue tilbör^{lig} bör Indstaa, med sambt Kost och tærings Erstatning etc:

Da Effter tiltale giensuahr och denne Sags Leylighed er herom saaledis for Rette dömbt och afsagt At effterdj ey for os udj Rette er Producered eller forklared till nogen fuldkommen eller loumessig effterretlighed, enten ved prouff eller vdveigsbreffue om schielne Imellum Scholleruds Och Wehmis eyedeler Widere end dend fornembste Anledning och Retledning aff Erich Slevigs /: som landherre till Nördre Wehme /: hans egen bekiendelse och tilstand effter forindfördte prouff och Testificationer at schall vere udj Sanden eller bechen Synder Setter volden ved ytre Wels wandet och derifra i høyeste Rishoed, Huilched Wi ochsaa effter aasteden fligtigst Erforschning och öyensiuⁿlig grandschning, for billigst och Rette deele haffuer Erkiendt, Och Saasom endnu effter saa lang Prolongation och opsettelse ingen anden effterretlig beuisligh: eller forklaring der imod er fremkommen, Da bör for^{ne} at holdes och fölges for Rette deele Imellum Scholleruds och Nördre Wehmis eyedeler, Och huilchen aff parterne nogen aawirche der offuer begaaed, Da enhuers louglig (**fol. 63a**) agres och Sögning herved vformeent till des vedbör^{lig} Restitution sambt denne Processes omkostning, Huorom nu ey noged egentlig er Nomineret eller Protesteret etc:

Lensmanden Willads Trögstad Indgaff en Rigens Citation dat: 19 9br: 79 ved huilchen hand haffde hidsteffnt hans husmand Anders Myre for medel^s hand trodselig besidder hans paabønde plads som ligger till hans gaard Myre och han: Huerchen till nogen Rettighed eller i andre maader deraff vill Suare, formeene^{nde}, hand Sin derpaa brugte aawirche bör hafue forbrut,

sambt same pladtz at Endtvige, sambt foraarsagelig omkostning at Erstate effter derom steffningens Widere bemeld, Item Steffnt hans broder Steffen Myre for hand sig och der opholder.

Jens Heyeren och Hans Rue som Steffningen forkyndt fremstilled Sig nu udj Retten och Tilstod at di haffuer Steffningen louglig forkyndt effter opschriftens uduising.

De Indsteffnte Anders och Steffen Myre mötte ey til stede, ey heller nogen paa deris Veigne, ey heller lader liuse nogen louglig forfald,

Willads Trögstad formeente at deris vdebliffuelse ey bör giöre han: videre forhindring udj hans Rettes Sögning, I Synderligh: effterdj hand iche kiender den: vederheftig till at oprette han: huis bekostning och schade de han: Baade der ved och i andre maader tilföyer och Till hans Steffnemaalls yderligere forklaring fremstilled hand de tuende Indsteffnte prouff Nauffnlig Østen Alme och Simen Egge, som effter aflagde æd prouffued och tilstod at Nu forleden i Waar war di med Willads Trögstad och fuldte han: till Anders Myres Iboende hus /: dog Anders ey var hiemme :/ da bad Willads Anderses quinde at de schulle giöre husen Rödig och drage Sin kaas derifra, ellers (fol. 63b) schulle hand komme och kaste dem vd aff husen om di iche flöttes deraff Inden 8te dage, da bad hun at di maatte Sidde der endtill hun haffde vered i barselseng, Sagde hand fich at lade dem bliffue der saalenge, och Sagde till Willads, I haffuer Jo Sielff Satt os hid, dermed gich di med Willads ned till Stranden huor di saa liggendis To Tylter och To stocher tömmer med Niels Pedersens holöxse paa och samme tömmer var huggen i Myreschoug Noged synden for som Anders boer; Som di schulle gaa hiem igien mötte di Anders Myre, och Willadz talte han: till for hand hug tömer i hans schouff v-löffuis, Da Suared hand trodselig och Sagde hand hafde da iche hugged meged, hand schulle vell hugge meer -

Noch fremkom Anders Myres Moder Gunill Myre och Anne Olsdatter Jammerdall, och Tilstod at for^{ne} Anders Myre kom at bo paa dend Pladz hand nu boer paa, med Willads Trögstads beuilling,

Det samme Tilstod ochsaa for^{ne} Østen Alme och Simen Egge at det den: Nochsom witterlig at Willads först Sett han: did at boe.

Citanten Willads Trögstad Satt udj Rette och formeente for^{ne} Anders Myre bör vden lenger forhall at affuige for^{ne} hans paaboende pladtz Nemlig Myre eyedeler, med Sambt tilforaarsagelig omkostning at Erstate, och huis hand det ey anderledes kand betale, da med han: effter K: B: 5 capt: at forholdis etc:

Da effter denne Sags Leylighed, och alligeuell Indsteffnte Anders och Steffen Myre ey möder udj rette, som dog befindis louglig at vere Steffnt, Anders Myre befindes under Sidstleden ting da hand ochsaa for samme Sag louglig Indsteffnt, for hans offuerhörrighed at vere dömbt i böder och omkostning, Mens som Citanten nu saa Strigte paastaar, at deris vdebliffuelse (fol. 64a) ey Videre bör ansees eller Stedis hans Sag och sögning till lenger forhindring och forhall, efftersom de gandsche v-vederheftig at Suare des foraarsagelig schade och omkostning, Och det baade aff forindförte personers Widne och tilstand, Saauelsom flere aff almuffuen deris Widenschab befundis och fornemmes at for^{ne} Anders Myre effter Willads Trögstads forloff och beuilling er Indsat paa hans beboende pladtz, och han: till des, och en lang tid der effter, for Sin Jordrot och landherre Erkiendt, som hand nu schall Wille frafalde vden nogen lommessig forklaring huad han: Sligt Kunde tildriffue etc:

Da eragtes for billig och Rett at Anders Myre bör hans paaboende pladtz at Æntvige och Rödig giöre Inden 14 dage effter denne affsigts forkyndelse eller och med hans afförsell at forholdis effter Lougen L: L: B: 10 cappt: = Item Iligemaader at forholdis med Steffan Myres afförsell

som vden Willads Trögstads Minde och forloff Sig indsat och opholder paa hans gaard Myre, Derforuden er Anders Myre tilfunden at betale huis affgifft eller leye aff pladtzen till denne dag kand Restere, sambt och huis aawirche hand vden loff och minde udj Myres eyedeler begaaed, Item at betale Willads Trögstad for denne Processes omkostning Trej Rixdaler, Och huis hand iche anderledis kand Rette for Sig for huis hand tildömpat at betale, Da derfor med han: at forholdis effter loughen KiöbeB: 5 cap.

Belangende hans V-lydigh: med Steffningens offuerhörigh: Da er des loughlig Sögning och paatale herued V-behindret etc:

Kongl: Maytz: fouget Sr Christen Christensen och Monsr Peder Simensen aff Bragenes Sig begge her for Retten (fol. 64b) fremstilled och foregaff at di om deris Reigninger och Imellum fallende Stridigheder Ville Sig her udj Retten Inclade till formodlig Endtschabs Erlangelse, Mens som tiden nu dertill War forkort, bleffue de forabschediget och begge med handerband sambycht, at de vden nogen widere warsell eller Steffnemaall Ville Sig derom i Retten Indstille paa Hesselberg Nestkommende 3 februarij 1680: Och da enhuer at medhafue huis de paa begge sider kand hafue Sig till nogen bestörkning och deris Sagers och Stridigheds oplusning och forklaring etc:

Monsr Laurs Laursen aff Bragenes lod tingliuse en obligation och pantebreff aff Monsr Jörgen Laursen waanhafftig paa Hönen paa fire hundrede Rixdaler groff Courant som till Laurs Laursen schyldig, Huorfore Laurs Laursen till vnderpant Indstillet, Hoff It schippd: med böxsell sambt hans eyende saug udj Hönnefossen same breff dat: Bragenes d: 11 Septembr: 1679 vnder hans haand och Seigll Sambt Jacob Söffrensen och Anders Jacobsen till Witterligh:

Noch lod Ermelte Laurs Laursen tingliuse en anden obligation och pante breff aff Jörgen Laursen till han: udsted paa Halffembte hundrede Rix dr groff Courant, Huorfore han: till vnderpant Indstilled hans paaboende gaard Hönen med Vnderliggende Holt Schyllende It schippund Trej f:ring, halffanden Liusp: tunge med böxsell med alt des vnderliggende Same breff dat: 31 May 1679. vnder hans haand, sambt Jacob Söffrensen och Anders Jacobsens henders Vnderschrift till Witterlighed;

(fol. 65a) Monsr Jörgen Laursen lod tingliuse It Laurs Laursens affstaaelse breff till Ole Aslesen Schollerud udsted paa hans tilforhandlede odelslösens ret udj Vestre Bergsund, som hand sig af Hans Pedersen tilforhandlet samme breff dat: d: 12 augustj 1679.

Noch lod Jörgen Laursen tingliuse en obligation och pantebreff som for^{ne} Ole Aslesen till han: udsted liudende paa 50 Rdr. Huor for han: udj Nj Aaremaall i pantsat for^{ne} Westre Bergesund, dog Jörgen Laursen det Sielff fra pant haffueren at Indlöse, samme breff dat: d: 28 aug: 1679.

Monsr Hieronymus Spar Waanhafftig paa Strömsöen lod tingliuse en obligation och pante breff aff Monsr Jochim Fridrich Jahn till han: udsted paa It hundrede och Tiuffge Rixdaler, Huorfore han: till vnderpant Indstilled den fierde part i öffre Saugen i Hönnefos paa Ringerige som hand Sig aff Sin Suoger Gutorm Truelsen till Mageschiffed, samme breff dat: Bragenes d: 6 Septembr: 1677. vnder hans haand och Zignet Sambt hans hustruis haands vnderschrift;

Noch lod hand tingliuse it Mageschifftebreff Imellum Gutorm Truelsen och Jochim Fredrich, huor ued Gutorm Truelsen till Jochim Fredrich affstaar en fierdepart udj öffre saugen Imod ¼ part udj Nedre saugen i Hönnefos, Same breff dateret d: 10 May 1660.

Monsr Anders Jacobsen af Bragenes lod tingliuse en obl: och pantebreff aff Gutorm Truelsen till han: udsted paa Tohundrede Rixdaler Huorfor han: till brugelig pant indstilled Hans fierde-

part udj öffre saugen i Hönnefos till it brugelig pant at Nyde, Samme breff dat: Bragenes d: 25 April: 1679 -

TING 22. DESEMBER 1679 PÅ GOMNES I HOLE

(fol. 65b) Dend 22 decembr: holtis atter almindelige ting paa Gomnes tingstue Var offuerVerendis Ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen sambt effter^{ne} Laugrettis mend Nemblig, Knud Lehne, Ole Stadum, Gulbrand Gomnes, Anders Sörum, Tolle Gesvold och Peder Haugnord, sambt Meenige ting almuffue,

Er da först for Almuffuen oplæst och forkyndt hans Exl: Welb: Erich Banners schrifuelse huorued hand giffuer tilkiende det hand aff Ko: Ma: Naad: betroed Statholders Charge udj hans høyExl: absentz at betiene, Item hans Anordning och befahll huorledes med kongens tiende, sambt om höe och Kornschat, sambt Rostienisten for Nerverende aar, = Item en Copie Vnder Sr Hans Mustes haand aff hans høyExl: her Statholder Gyldenlöus Anordning och befall om Kirchernis tiende for Neruerende aar, som Widere Supra omrört d: 17 Hujus.

Gunder Söffrensen ved Hönnefos effter hjemsteffne i Rette fordred Ole Hansen Gesuold, han: Sögende for adtschillig Wahre hand aff Monsr Peder Söffrensen paa Bragenes paa hans Veigne bekommed bedragende till - 11 dr 3 ort 12 s: Noch for 38 tylter bord som hand ved Hönnefos schall hafue lined och forkommed Huilche hand bereigner for - 21 Rdr. belöber til sammen - 32 dr 3 ort 12 s: effter hans schriffilig Indlegs formelding dat: i dag.

Indsteffnte Ole Gesuold mötte Sielff udj Rette och aff de offuenmelte ware till de 11 dr 3 ort 12 s: ey noged benegted vndtagen it halff pund flesch, Huilched Gunder Söffrensen erböd Sig till Neste ting med Monsr Peder Söffrensens Reining at forklare, Mens huad Sig belanger di bord som schall vere forkommen, som Gunder Söffrensen foregiffuer at hand skulle (fol. 66a) haffue lined 8te tiöuff bord och ladet den: ligge vden videre obagt eller udförsell och derfor 38 tylter forkommen, dertill Wille Ole Gesuold iche Suahre eller Wedgaa huor mange bord det var som hand hafde Lined, Huorimod Gunder Söffrensen Suared at effterdj hand /: Nemblig Ole Gesuold /: iche will vedstaa Sin Sandhed, da Sagde hand at hand det med Saugmestren som han: boren tilteldte skulle beuise saa och med Jens Norby och Laurs Rachesta som de beholdne bord opteldte, Item hans dreng som gjorde han: bud at hand skulle haffue obagt paa boren som hand hafde Lined; Huorfore med denne Sag beroer till Neste ting, at Citanten Videre vnderretning aff for^{ne} personer /: och huis ellers mere kand erlanges /: förer udj retten.

Pouell Pedersen ved Hönnefos effter hjemsteffne i Rette fordred Johan Tommesen Domholt formedelst hand nu forleden i Waares hannem frataget en Andeell tömmer som Pouell aff Jens Sax Sig tilkiöbt /: och Jens aff Torger Breen :/ Trej Tölter och aff Ole Veholt Tou tylter Sig tilhandlet och vngefehr halffanden tylt aff Peder Ekunrud;

Indsteffnte Johan Tomesen mötte udj Rette och indgaff en hiemmell Seddell aff Jens Sax paa for^{ne} omtuistige tömmer, dat: 16 10br: = Pouell Pedersen derimod beraabte Sig paa prouff och widnisbiurd som hand till Neste ting her effter Wille lade Indsteffne. Huorued hand formeente Nochsom at kunde giöre beuisligt at hand först hafuer kiöbt tömmeret, Och bleff nu i Retten fremstilled Torger Breen och Ole Weholt, Huilche om samme handling gjorde deris Tilstand her i Retten saaledis, Nemblig Ole Weholt Tilstod at forleden Winter i faste, Om en morgen tilig, da kom Pouell Pedersen till hannom paa Weholt och spurde om Jens Sax war kommen der, huor till hand Suared Ney, och Pouell spurde Ole om Jens Sax skulle Haffue noged tömmer af han: Huortill hand Suared Ja at hand skulle haffue halfanden tylt (fol. 66b) /: dog hand Siden fich To tylter :/. Nogen Stund der effter kom Jens Sax till den: da fuldtis di

alle trej ned till tömmered, och Pouell bleff accordered med Jens om tömered, och Pouell tilspurde Jens om hand kunde vere hans hiemell till samme tömmer, da spurde Jens Ole Weholt om hand icke kunde Were hans hiemell till tömmered, huortill hand sagde Jo, da sagde Jens till Pouell Pedersen at hand ochsaa hiemled han: det, dereffter Merched Pouell Pedersen tömmered udj deris Nerverelse, och förend Pouell Merchte tömmered och spurde om des Hiemell Sagde hand at hand ingen Trette eller Widervedighed Wille haffue derfor, dette sagde Ole Weholt wed Sin æed at ville vere gestendig Naar paafordres -

Torgier Breen Tilstod /: at samme dag som Pouell Pedersen och Jens Sax som offuen melt War hos Ole Veholt /: da kom di och till han: och di möttes til sammen Nedre ved fiorden, som Torgiers Tømmer laa Nemblig Trej tylter, Da Spurde Pouell Pedersen Torgier om hand hafde soldt Jens Sax samme trej tylter tømmer, Huortill hand suared Ja, och Pouell spurde Torgier om der var andet merche paa samme tømmer end Jens Saxses, Huortill hand suarede Ney, da Sagde Pouell Saa mercher Jeg det da, der till Suared Jens Sax, Jo gör Ikun saa, der effter merched Pouell nogle Stocher Siden tog Jens Merchöksen fra Pouell och Merchte Sielff det öffrige, denne tilstand sagde Torgier ochsaa gierne ved hans æed at ville vere gestendig; Mens efftersom Jens Sax ey tilstede, bleff for^{ne} Tuende Mend ey tagen ved æed, Mens det tilige med sagen i Sig sielff till Neste ting och lauglig Steffnemaall derom.

Jens Nielsen Moe Hafde ved böigdelensmands Steffnemaall hidsteffnt och i Rette fordred it quindfolch Wed Nauffn Ragnild Andersdatter (fol. 67a) som nu tiener hos Peder Sörum formedelst hun til forleden höst tilsagt hans Moder och han: Tiennist och derpaa annammed festepenge, och den: Siden bedraget och begiffued Sig andensteds udj tienniste.

Dett for^{ne} indsteffnte quindfolch möder ey tilstede eller noget till Steffnemaalet lader Suare effter offte paaraabning, Huoruell böigdelensmanden tilstod och forklared at hun er lauglig Steffnt, Huorfore hun er tilfunden for Steffnings offuerhörighed at böde Sin Sigt till Ko: Ma: Nemblig En mark Sölff, och Sagsögeren ½ dr i omkostning, Och hoffuidsagen ved Ny Steffnemaall till lauglig paatale forbeholden -

H^r Laugmand Sr Jörgen Phillipsen lod tingliuse it schiöde aff Peder Ottesen paa Hillestad till hannom udsted paa 2½ Liusp: korns Rente udj östre Stadem med fembten Aars Resterende Landschyld och Julemerker for - 30 dr Kiöbepenge, dat: 27 Septembr: 1679.

Kongl: Maytz: fouget effter oplæste Rigens Citation dat: 20 9br: 79 i rette fordred Enchen Martta Pols datter Krogsund for landschyld och Rettigheds Indesiddelse, = Paa Martta Sundetz veigne mötte udj Rette hendis Sön Pouell Andersen, som sagde at h^r Laugm: Sr Jörgen Phillipsen kiender Sig for Landherre till Krogsund,

Christen Christensen till hans sögning och Steffnemaals forklaring fremlagde en videmerit Copie vnder h^r Börge Olsens och Boye Pedersens henders vnderschrift aff höy lofflig Ihu-kommelse Vi Koning Friderici 3 till Sl: Niels Toller vdstedde schiöde paa Krogsund med vnderliggende ödegaard udj Hole prestegield en f:ring tunge dat: 9 decembr: 1668.

Noch fremlagde hand Sl: Niels Tollers till han: udstedde schiöde och offuerdragelse paa for^{ne} Krogsund dat: 1 martj 1669.

Noch fremlagde fougden Christen Christensen (fol. 67b) en hiemtings dom her aff Gomnes tingstue udsted den 9 decembr: 1673 Huorued befindis Martta Sundet da at vere tildömbt till fougden at Suare och betale hendis till des Resterende landschyld och Rettigh: aff Krogsund Nemblig en f:ring tunge sambt des Julemerker och omkostning, effter derom samme doms Videre uduisning och medför.

Pouell Andersen Krog Sund fremlagde fire quiteringer paa it halfft arch papijr schreffuen aff h^r Laugmand Sr Jörgen Phillipsen for 3 schind aff Krog Sund ödegaard som hand foregiffuer aff Ko: Ma: kiöbt, same quiteringer Lyder pro Anno 1675 -76 -77 och 1678.

Fougden Sr Christen Christensen Protestered och formeente at effterdj hand med forindfördte Skiöder haffuer beuist och forklared Sin lauglig adkombst till forbemelte Krog Sund, End och saa paa des landschyld Erholdene dom som aldeles v-suechit var hans paastand och formee-ning at Martta Krog Sund nu vden videre forhall burde Clarere och betale dend aff samme f:ring forfaldne Landschyld Siden hans Skiödis dato Nemblig 12 aar, aarlig ½ Rdr er

Tredie Aars holdinger 4. er	3 dr
11 Aars Julemark: belöber	5½ dr
Omkostning och Dompunge for forige dom	4 dr
Item denne Process med Steffnemaall omkostning och dompenge	4 dr.
Er tilsammen	34 dr 2 ort

Derforuden formeente fougden at Martte Krog Sund for Slig hendis Motuillighed och effter-ladenhed Sin gaards feste bör hafue forbrut Och derpaa offuer alt som forbemelt begierede dom.

Da Effter Denne Sags Leyligh: Wides iche at kand frafalde de for (fol. 68a) Indfördte aff fougden Sr Christen Christensen i Rette Procerte schiöder, Item derpaa funderede dom som endnu v-paatalt och v-suechet, Mens hermed forefunden och afsagt at Martta Krog Sund bör till fougden Sr Christen Christensen at betale dend for^{ne} med Resterende och fordrende landschyld aff dend f:ring i Krog Sund med des Julemerker och Tredie Aars holdninger, Item omkostning for forig och denne Process Som bedrager tilsammen som forindbemelt - 34 Rixdr 2 ort och det Inden ½ Maanetz daug at effter komme saa frembt det iche ved adferd effter laugen hos hende schall udsöges, Och till samme pladses Widere beboelse bör hun hafue udi hendis landherris Minde effter derom forige for^{ne} doms bemeld etc:

Gud forlæhne os It glædeligt och Lychsalig
Nytt aar.

TING 2. JANUAR 1680 PÅ TANBERG I NORDERHOV

Anno 1680 den 2 Janvarij effter Kongl. Maytz: fougetz Sr Christen Christensens paabud holtes almindelige Schatteting och almuffuens forsambling paa Tandberg tingstue i Nordrehougs prestegield paa Ringerige war offueruerendis offuen melte Ko: Ma: fouget sambt effter^{ne} Laugrettismend Nemblig, Knud Veyen Niels Follum, Knud Wee, Ole Amundrud, Alff Gundersby och Jens Nordby,

Huor da Ermelte Ko: Ma: fouget lod for almufuen oplæse och forkynde hans Exl: h^r Vice Statholder velb: Erich Banners anordning och befahll till han: Angaaende de reducerede Ryttere och Dragoner som tilföyer Almufuen nogen v-fören och Molest: den: at paagribe och till Aggershuus at Indföre dat: 19 decembr: 1679.